BIZTONSÁGOT A MINDENNAPOKNAK!

A Magyar Demokrata Fórum választási programja
(XII. Országos Gyűlés, Gödöllő, 1998. március 1.)
REND - BIZTONSÁG - GYARAPODÁS

I. Bevezetés
1. A jövőt építő évek (1990-1994.)
2. A jövőt felélő politika évei (1994-1998.)

II. Gazdaság
3. Nemzeti gyarapodás, felkészülés a 21. századra
4. Vállalkozásfejlesztési és adóztatási politika
5. Energetika
6. Közlekedés
7. Idegenforgalom
8. A mezőgazdaságnak jövőt teremtünk

III. Szociális biztonság
9. Munkaügy és foglalkoztatáspolitika
10. A fogyatékos emberek esélyegyenlősége
11. Családpolitika
12. Lakáspolitika
13. Társadalombiztosítás, nyugdíj
14. Egészségügy
15. Közoktatás
16. Felsőoktatás és tudomány
17. Kultúra
18. Magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségek
19. Egyházak
20. Környezetvédelem
21. Sport

IV. Rendezett államélet
22. Közigazgatás, közszolgálat, közbiztonság, az állam
23. Az önkormányzatok
24. Területfejlesztés
25. Honvédelem
26. Külpolitika
27. Magyar nemzeti közösségek a szomszédságban
28. Nyugati magyarság

V. Összegzés

TAPASZTALATTAL - HIGGADTAN - HATÁROZOTTAN

I. Bevezetés

A Magyar Demokrata Fórum célja, hogy az 1998. évi országgyűlési választások eredményeként olyan parlamenti többség és kormány jöjjön létre, mely a harmadik évezredbe átnyúló négyéves mandátuma alatt a magyar társadalom minden tagját a rendszerváltozás nyertesévé teszi.

Magyarország földrajzi adottságai, a magyar nép tehetsége és szorgalma lehetővé tenné minden polgár számára a biztonságos és rendezett életet, az anyagi és szellemi gyarapodást. Ehhez azonban elengedhetetlen a magas erkölcsi és szakmai színvonalon álló kormányzás. 1998. májusában a választópolgárok kezében van a lehetőség, hogy olyan parlamenti többséget és olyan kormányt válasszanak, mely nem csak egy szűk réteg, de az egész ország boldogulásán fog dolgozni.

Négy év kormányzati tapasztalatainak és tanulságainak birtokában a Magyar Demokrata Fórum készen áll egy új, a lakosság többségét képviselő politikai erő létrehozására. Az 1987-ben széles nemzeti mozgalomként megalakult Magyar Demokrata Fórum mára modern nemzeti-polgári középpárttá vált. Egyetlen magyarországi tagja az európai jobb-közép és kereszténydemokrata pártok szövetségeinek, az Európai Demokrata Uniónak és a Kereszténydemokraták Európai Uniójának.

A Magyar Demokrata Fórum gazdaságpolitikájának vezérelve a szociális-piacgazdaság, mely egyesíti magában a magántulajdont, a piaci versenyt és a társadalmi szolidaritást. Az MDF növekedés barát gazdaságpolitikát akar folytatni, mert semmilyen pénzügyi mutató nem helyettesítheti a valós gazdasági növekedést és a munkahelyteremtést.

Az MDF programja középpontjába állítja a családok biztonságát, az aggaszó népességfogyás megállítását, a közoktatás, az egészségügy, a tudományos- és műszaki fejlesztés támogatását. Az MDF támogatja a történelmi egyházakat, hogy betölthessék, erkölcsi, oktatási, egészségügyi és karitatív küldetésüket. Az MDF európai integrációs politikája közben sem feledkezik meg a határainkon túl élő magyarokról és támogatja jogos követeléseiket.

A Magyar Demokrata Fórum célja:
rend,
biztonság,
gyarapodás
az ország minden polgára számára.

1. A jövőt építő évek (1990-1994.)

1990. és 1994. között A Magyar Demokrata Fórum által vezetett kormány irányította az országot. Ez alatt a történelmileg igen rövid idő alatt Antall József és utóda, Boross Péter irányította kormány:

ˇ kivezette Magyarországot a Varsói Szerződés és a KGST által képviselt keleti kötődésből és megtette az első lépéseket az európai integráció útján: társulási megállapodást kötött az Európai Unióval és partnerségi viszonyt teremtett a NATO-val;
ˇ a nemzetközi tárgyalásokon a nemzeti érdek és érték elsőbbségét képviselte;
ˇ megszilárdította a jogállamiság és az önkormányzatiság intézményeit;

ˇ civil ellenőrzés alá vonta a honvédséget, elnyomó szervből rendszolgálati szervezetté alakította a rendőrséget;
ˇ visszahelyezte jogaiba a magántulajdont;
ˇ a külföldi tőkének vonzó környezetet teremtet, aminek következtében hazánk kimagaslóan sok tőkét vonzott;
ˇ részlegesen kárpótolta a kommunista rendszer áldozatait;
ˇ erősítette a szociális hálót, a családtámogatások rendszerét;
ˇ szabaddá és sokszínűvé tette az oktatást;
ˇ megkezdte az egészségügy reformját;
ˇ törvényt hozott a nyugdíjak értékállóságának megőrzésére;
ˇ támogatta az egyházakat, a hitélet újraindulását;
ˇ gondot viselt a határon túl élő magyarokra;
ˇ befogadta a délszláv háború menekültjeit.

Az MDF-vezette kormány munkáját nehezítette, hogy a gazdasági átalakulás elkerülhetetlen veszteségeit olyan kedvezőtlen külső körülmények súlyosbították, mint a délszláv háború, a keleti (mindenekelőtt a volt szovjet) piacok összeomlása, a nyugat európai recesszió és három aszályos év időjárása. Mindezek ellenére az MDF-kormány képes volt politikai stabilitást teremteni Magyarországon. Az egyetlen rendszerváltó kormány volt Közép és Kelet Európában, mely kitöltötte négy éves mandátumát. Így Magyarországon az elkerülhetetlen gazdasági visszaesés is jóval kisebb volt mint más államokban és 1994-re, az MDF-vezette kormány mandátumának végére megindult a gazdasági növekedés is. Ezt az ígéretes növekedést szakította meg két évre az 1994-ben hivatalba lépett MSZP-SZDSZ kormány.

2. A jövőt felélő politika évei (1994-1998.)

Az MSZP-SZDSZ koalíció tevékenységét összefoglalva megállapíthatjuk, hogy a magyar gazdaság 1997. végére körülbelül abba a helyzetbe került vissza, amiben 1994 közepén - az MDF vezette Boross-kormány leköszönése után - volt. Az ebből a helyzetből következő nemzetgazdasági szintű számokat tükrözi vissza az 1998. évi költségvetés. Mindez 1995-ben és az ezt követő években is lehetséges lett volna, ha a kormány helyzetértékelése nem lett volna téves, ha jó gazdaságpolitikája lett volna és, ha háromnegyed éves értelmetlen tétovázás után nem vág bele egy indokolatlan megszorító gazdaságpolitikába. Az 1994. évi és az 1998-ra várható helyzet között azonos makro számok mellett azonban három lényeges különbség van, nevezetesen

ˇ a lakosság 90%-a ma sokkal szegényebb, mint 1994-ben volt, 10%-a viszont nagyon meggazdagodott, vagyis a nemzeti jövedelmet antiszociálisan osztják el,
ˇ másrészt az elmúlt három esztendőben csak hosszú idő alatt pótolható veszteség érte mind az ország gazdaságát, mind polgárainak 90%-át.
Az MSZP-SZDSZ kormányzás ideje alatt
ˇ súlyos csapást mértek a családokra, ennek következtében történelmi mélypontra - 100 ezer alá - zuhant a születések száma, felgyorsult a lakosság fogyása, 140 ezerrel élünk kevesebben mint négy évvel ezelőtt,
ˇ csökkentették a közoktatási és felsőoktatási kiadásokat, amivel a jövőt vették el az Európai Unó versenyének kitett fiatalok tömegeitől, rontották az ország felzárkózási esélyeit,
ˇ 1994. és 1997. között a lakossági reáljövedelmek, beleértve a nyugdíjakat,

elvesztették értékük egy ötödét,
ˇ csökkent a foglalkoztatottak száma,
ˇ mintegy 11%-kal csökkent a hazai fogyasztás és ennek megfelelően a kiskereskedelmi forgalom,
ˇ az egészségügy kritikus helyzetbe került, a kórházak nem tudják megfelelően ellátni a betegeket, az egészségügyi alkalmazottaknak járó pótlékokat nem tudják kifizetni, 13 ezer ember, a betegek 50-60%-a nem jut besugárzáshoz, szívműtétek maradnak el pénzügyi okokból, ismét terjednek a fertőzőbetegségek - miközben a 10 milliárd forint megtakarítást megcélzó szakszerűtlen ágyszám csökkentés eredménytelen maradt,
ˇ ma a lakosság egyharmada a létminimum alatt tengődik, 50% él a létminimum körül, 150 ezer iskolás gyerek éhezik. A KSH - feltehetően a kormány utasítására -1995-ben a létminimum számításhoz figyelembevett java körét leszállította, - a szegény embernek a Horn kormány idején kevesebb hús, tojás, burgonya, vagy szolgáltatás fogyasztására van szüksége, mint az Antall- Boross kormányok idején - így ma csak 25-30%-kal alacsonyabb jövedelem mellett tekintenek valakit létminimum alatt élőnek, mint 1990-94 között. A Horn típusú létminimum számítással havonta minimálisan 75.001 Ft kell egy háromgyerekes család megélhetéséhez, ugyanez a korábbi számítás alapján 110.332 Ft lenne. (A ma hallgatásba burkolódzó SZDSZ-közeli Újpesti Családsegítő Központ számításai szerint a létminimum még ennél is magasabbak lenne!) Cinikus módja ez a szegénység csökkentésének, a kormányzati sikerek bemutatásának, de jól példázza az MSZP-SZDSZ szövetség szociális érzékenységét.
ˇ A társadalombiztosítás deficitje (1997-ben mintegy 60 milliárd forint) évről-évre sokszorosan meghaladta a tervezettet, miközben a társadalombiztosítási önkormányzatok környékén egymást követik a gazdasági és a korrupciós botrányok,
ˇ elszegényedtek az önkormányzatok ezek közül sokan a csőd szélére kerültek
ˇ a kormányzati ciklus első felében csökkentették a beruházásokat, ezért lelassult a gazdaság modernizálása,
ˇ az 1994-ben nagy propagandával bejelentett államháztartási reform - a lakosság számára kockázatos nyugdíjreformtól eltekintve - elmaradt,
ˇ a közbiztonság katasztrofális szintre süllyedt, ma a polgárok félnek az utcán és otthonaikban, szinte nem is számítanak az ellenük elkövetett bűncselekmények, lopások, rablások felderítésére, az országban dúlnak a maffiaháborúk,
ˇ a honvédség válságos helyzetbe került, tartalékait élte fel, a katonák munkáját nem fizetik meg, ellátásuk akadozik, fegyverzetük elavult,
ˇ a kormány 1994. és 1997. között 900 milliárd forintnyi állami vagyont adott el, 95%-ban külföldiek számára, vagyis megfeledkezett a magyar vállalkozókról, a hazai befektetőkről. Ez a spontán privatizáció során elúsztatott vagyonnal együtt azt jelenti, hogy a magyar privatizáció 80%-ban a szocialistákhoz kapcsolódik. Átgondolatlanul, felelőtlenül és rosszul eladták az energiaszektor, a közművek és a bankszektor túlnyomó részét, vagyis a hazai piacokat, aminek több generáció fogja látni a kárát. Elsősorban ezek az egyszeri jövedelmek járultak hozzá a költségvetési- és a fizetési mérleg javulásához, az áldozat azonban nem volt arányos az eredménnyel,
ˇ a szándékosan magas infláció, ez erőszakolt piacszűkítés és a rossz vállalkozáspolitika következtében a hazai kis- és középvállalkozások jelentős része tönkrement,
ˇ a mezőgazdaság kérdését a kormány elhanyagolta, az ágazat ma az 1994. évi

támogatás reálértékének 70%-át kapja és ez sem a termelőkhöz jut. Tőkehiány van, a termelők nem jutnak hitelhez, sokasodnak az illegális földügyletek. Az adó, tb., és vámintézkedések ellehetetlenítik a termelők helyzetét, a foglalkoztatottak keresete a nemzetgazdasági átlagszint 80%-a körül ingadozik. Ezen a területen is csak 1997. közepén - a választásokra való tekintettel kezdődött meg némi javítást célzó mozgás. A szocialisták most a földet akarják - a 20. században immár negyedszer - elvenni a gazdáktól az új földtörvény segítségével,

ˇ a feketegazdaság ma már a gazdaság egyharmadára terjed ki,

ˇ a korrupció terén Európában vezető helyre került az ország. A gazdasági életben mélypontra süllyedt az erkölcs, piacgazdaság helyett a privatizációban, a közbeszerzéseknél, a pályázatoknál a kapcsolati tőke működik, a politika és a bűnözés kapcsolatai közismertek, ugyanakkor az ezekre vonatkozó vizsgálati anyagokat (pl. Olajgate, Nyírfa dosszié, Budapest Bank, rakétákkal felszerelt repülőgépek eladása) titkosítják és a nyomozást végző rendőröket, titkosszolgálati embereket bocsátják el - ezzel figyelmeztetve a bűnüldöző szervezeteket a miheztartásra - az érintett kormánypárti politikusok felelősségre vonása helyett,

ˇ a kormány alkotmányossági érzéke, törvénytisztelete romlik, ami részben alkotmánysértő törvényekben, részben a demokrácia elveinek figyelmen kívül hagyásában (pl. választási törvények módosítása a választások előtt, alkotmánybírák választása, stb.), de leginkább a földtulajdon körüli népszavazás kérdésében érhető tetten.

Az fentieket összegezve elmondhatjuk, hogy a költségvetési hiány (deficit) az MSZP-SZDSZ kormányzat időszakában súlyos társadalmi deficitté alakult. A költségvetés bevételi oldala nem mozdult el pozitív irányba, az elosztási oldal viszont eltorzult. Nagy jövedelem átcsoportosítás történt a felső tízezer, a bankok (l. kamatkiadások alakulása) irányába, míg 100 Ft nemzeti jövedelemből ma fele annyi jut a családoknak, mint 1990-94-ben, a reálnyugdíjak és reálbérek még az 1998-as közérzetjavító költségvetési erőlködések ellenére is csak 85%-át fogják kitenni az 1994. évi jövedelmeknek, a reálgazdaság jövedelemtermelő képessége (a hazai bankpolitikától lényegileg független multinacionális vállalatoktól eltekintve) továbbra is gyenge, vállalkozásbarát politikával csak a kormányzati demagógia szintjén találkozunk.

Megállapíthatjuk, hogy 1997-ben a gazdaság visszatért az 1994-ben elhagyott pályára, megindult a gazdaság növekedése és ez 1998-ban is folytatódni fog. A növekedésben fontos szerepe van a világgazdaság javuló helyzetének és a délszláv háború befejeződésének. A 2-3% GDP növekedés mintegy háromnegyede 12 multinacionális cég zöldmezős beruházásának termelésbővülése adja (pl. IBM, Audi motorgyár). A növekedés másik forrása az újra beindított kormányzati infrastruktúra fejlesztés, elsősorban a - későbbiekben megfizethetetlen úthasználati díjra alapozott - autópálya építés gyorsulása.

A hazai kis- és középvállalkozások, a belső fogyasztás szerepe a növekedésben elenyésző. A nemzetgazdasági mérlegek alakulásában, az államadósság GDP-hez mért arányának javulásában a privatizációs bevételek adósságtörlesztési

felhasználásának (kb. 650 Mrd Ft) és költségvetési befizetésének (kb. 250-300 Mrd Ft) volt szerepe - vagyis a kormány felélte a nemzeti vagyont - és fontos szerepet játszottak ebben a külföldi zöldmezős beruházásokból eredő bevételek. Hozzájárult ehhez még a csúszó leértékelés és a vámpótlék - elismerésre méltó - bevezetése is. A javulás tehát nem a reálgazdaság ("a termelés") eredménye. Kérdés, hogy hogyan alakul a fizetési mérleg az 1998-as esztendőben, ha esetleg növekedési sávba ér a kis- és középvállalkozások egy része, növekszik a belső fogyasztás és már nem lesz mit eladni a hazai vagyonból? Az 1998-as költségvetés mindenesetre a külföldi adósság újra kezdődő 0.5-1.0 Mrd USD-vel való emelkedésével számol.

Mit látunk az 1998. évi költségvetésben?

A kormány három év mulasztásait kíséreli meg hirtelen jóvátenni az eddig összeharácsolt elvonások egy részéből, a nemzeti vagyon kiárusításából. A központi költségvetés hiánya a hangoztatott konjunktúra ellenére 1988-ban ugyanakkora - 4.9% - mint 1997-ben, sőt a költségvetés pozitív elsődleges egyenlegét most 1,6%-kal, vagyis 148 Mrd Ft-tal alacsonyabbra tervezték, mint 1997-ben, ami további kiadási forrás. A tényleges 1998. évi hiányt államháztartási szinten akkor lehetne megállapítani, ha ismernénk az ide tartozó intézményrendszer (egyetemek, kórházak, rendőrség, önkormányzatok, stb.) tetemes adósságainak összegét és reálisan látnánk a TB. alapok várható hiányát is, amelyeket előbb-utóbb a költségvetésnek kell rendeznie. A költségvetés bevételei 14,2%-kal, kiadásai 18,8%-kal növekednek, a különbségként jelentkező 4,6%-ot közérzetjavító intézkedésekre költi.

A hosszabbtávú gondolkodás a költségvetésből hiányzik. A felhalmozási kiadások (központi beruházások, lakásépítési támogatások összege) 1998-ban 109,2%-kal emelkedik, vagyis nemhogy nőne, hanem 5%-kal kevesebb mint a várható infláció.

A központi családi és szociális támogatások 11,4%-kal emelkednek, a Népjóléti Minisztériumnál tervezett szociális ellátás 10%-kal emelkedik, így reálértéken ezek is tovább csökkennek még 1997-hez képest is. A kutatási kiadások továbbra is alacsony szinten maradnak, O,6%-át teszik ki a GDP-nek. Az oktatási intézmények 95-96%-át az önkormányzatok tartják fenn, az állami normatív hozzájárulás itt 1997-hez képest mintegy 4%-kal csökkent. A kistelepülések, de még fővárosi kerületek sem tudják előteremteni a pénzt a feladat megfelelő szintű finanszírozására. Az ország 3200 települése közül 297-ben működnek gimnáziumok és jó felkészítést biztosító szakközépiskolák. A kollégiumi támogatások reálértéken 10%-kal csökkennek, ami tovább nehezíti a szerényebb sorsú családoknak gyermekeinek "versenyképes" felkészítését, lehetetlenné válik a társadalmi felemelkedést.

Az euro-atlanti integrációra való felkészülésre a költségvetés 20 Mrd forintot irányoz elő, amiből 9 Mrd Ft a légvédelmi rakéták beszerezési költsége. Ez a GDP 2 ezreléke, ami azt mutatja, hogy a kormányt nem foglalkoztatja a jövő, vagy nem tudja milyen hatalmas feladatokat kell az elkövetkezendő években elvégeznünk.

A nemzet jövőjének alapkérdéseivel, a népesedés- és családpolitikával, az oktatással és képzéssel, a társadalom helyzetének alakulásával, az innovációval,

az EU csatlakozásra való felkészüléssel a kormány továbbra sem foglalkozik továbbra sincs társadalmi jövőképe, a "stabilizáció" csak politikai hatalmának stabilizálására irányul. Utolsó költségvetésében megkísérel látszatlépéseket tenni az általa évek óta elhanyagolt területeken, de a növekvő ráfordításokat jelző számok mögött kevés érdemi tartalmat találunk

A legnagyobb változtatás a nyugdíjak emelésében következik be, ami az eddig mostohán kezelt 3 millió választó megszólítását célozza meg, de nem rendezi a nyugdíjasok anyagi leszakadását. A kormány 19% nyugdíjemelést, vagyis 5% reálnyugdíj növekedést tervez - az év közepén a miniszterelnök még 21%-ot ígért. Jól hangzik, de az alábbi táblázat adataiból láthatjuk, hogy az 1995-98 közötti inflációtól ez még mindig elmarad. Ugyanakkor ez a reálemelkedés szerényebb a látszólagosnál, hiszen pl. a villamos energia ára 1997-ben 43%-kal emelkedett, a gyógyszerárak megfizethetetlenek, a hús, tejtermék, a kenyér ára az átlagosnál jobban emelkedik (az élő állatok és állati termékek felvásárlási árának emelkedése 1997 augusztusában 28% volt a 18,7%-os átlaghoz képest). És mit fog tenni a kormány - ha újraválasztanák - 1999-ben, hiszen ez az emelés is igen megviselni látszik a pénzügyminisztériumot. És milyen egyéb folyamatok lesznek a számok mögött? Tudjuk, naponta halljuk a sikerpropagandát, hogy idén a nettókeresetek 5%-kal nőnek. Nem tudjuk, nem halljuk, hogy ugyanakkor a háztartások fogyasztását meghatározó összjövedelem csak 0.3% volt több, mert a költségvetési pénzbeni és természetbeni jövedelmek 3-4%-kal csökkentek az év folyamán.

AZ INFLÁCIÓ, A NETTÓ ÁTLAGKERESETEK ÉS A NYUGDÍJAK ALAKULÁSA 1994. és 1997. KÖZÖTT

	1994	1995	1996	1997
Infláció	100,0	128,2	158,5	188,6
Nettó átlagkereset reálértéke	100,0	87,8	83,2	87,6
Nyugdíj reálértéke	100,0	90,0	81,9	82,3

Nagyon fontos, nagyon időszerű és népszerű a közrend és közbiztonság támogatásának 26,4%-os emelése, hiszen a bűnözési statisztikák évente két számjeggyel emelkednek. Ma Magyarországon 68 másodpercenként követnek el egy bűncselekményt, az állapotok katasztrofálissá váltak az MSZP-SZDSZ kormányzás idején. A rendőrség pl. 70 robbantásos merényletből csak hetet derített fel és hasonló eredményei vannak a gépkocsi lopások területén is. A rendőrség most a közbiztonsági ágazat fejlesztése keretében 6 Mrd Ft többlettámogatást kap, folytatódik az örsprogram. Kérdés, hogy miért kellett az Antall- Boross kormányok által megkezdett örsprogramot leállítani, miért nem lehetet az MDF által javasolt 5 Mrd Ft többletet ezekre a célokra tavaly megszavazni? A belügyminiszter közel egy éve 100 napot kért a közbiztonság radikális javításához, az eredmény: a helyzet tovább romlott. A kormány eddigi tevékenységének tükrében ettől a fejlesztéstől sem várhatunk érdemi javulást ezen a területen.

Az önkormányzatok központi költségvetési támogatása 1994-98 között 163%-ra emelkedett 215% infláció mellett, ami azt jelenti, hogy az önkormányzatok 1998-ban az 1994 évi támogatás 76%-át fogják megkapni - és ehhez még többletfeladatok járulnak. Pozícióik a költségvetésen belül romlanak, mert pl. a központi költségvetés 23%-os növekedésével szemben itt csak 18% növekedést, vagyis 3% reálnövekedést látunk. Horn miniszterelnök a közalkalmazottak bérezésének javítását évek óta csak ígéri, de sosem valósítja meg. A pedagógusok reálbére 12% létszámcsökkenés mellett 32%-kal csökkent és hasonlóan alakult az egészségügyi dolgozók helyzete is. Most a költségvetés 16% béremelést irányoz elő, ám csalóka módon, mert ehhez csak 12% támogatást ad. A helyi adók emelése, az általános túladóztatás következtében járhatatlan út, a további létszám megtakarítás - különösen a kistelepülések esetében - illúzió, tehát a szükséges forrás nem áll rendelkezésre. Így folytatódni fog a szomorú folyamat, a vagyonfelélés, az oktatási egészségügyi szociális és sport kiadások drámai csökkenése, a közalkalmazottak elszegényedése.

A kormány által elfelejtett, súlyos helyzetben lévő agrárágazat felé is gyors gesztusokat akar gyakorolni a kormány, hirtelen napirendre került a régóta ígért nemzeti agrárprogram A kormány idén a GDP 2,5%-át ígérte meg az agrárágazatnak, ebben a költségvetésben azonban csak 1,26%-ot találunk. A kormány a népakaratot figyelmen kívül hagyó földtörvény tervezetével a családi gazdaságok rovására a nomenklatúrát és a külföldi spekulánsokat kedvezményező nagybirtokrendszer létrehozásán fáradozik. Az EU felkészülésnek ez volna az egyik legfontosabb területe, de sem az intézményrendszer (állategészségügyi- növény-egészségügyi szolgálat javítása), sem a képzés, sem az intenzív kultúrák támogatása területén nincs előrelépés.

A honvédelmi kiadások is átlagon felül növekednek, de nem elegendőek a hároméves mulasztások látszólagos pótlására sem. A ígért 23,7%-os béremelés - mint azt a honvéd szakszervezet tüntetéséből is látjuk - kevés, a szétosztás arányosságára sincs az eddigi tapasztalatok alapján garancia. A dologi kiadások reálértéken 20%-kal csökkennek, ezen belül az élelmezési költségek változatlanok, a ruházati kiadások 20-40%-kal (!), a felújítások pedig 44%-kal tesznek ki kevesebbet, mint 1997-ben. Nemzeti gondolkozás mellett ezek az állapotok elképzelhetetlenek lennének.

A sort még lehetne folytatni, de talán ennyi is elég , hogy a számok és a szólamok mögé lássunk. A költségvetésnek van azonban még egy nagy bizonytalansága, nevezetésen az, hogy a tervbe vett 14%-os 1998. évi infláció tartható-e, vagy sem? Vannak jelek amelyek az utóbbi irányba mutatnak és akkor még ez a nem túl derűs 1998-as kép is sötétebb lesz.

A költségvetéshez az MDF képviselőcsoportja mintegy 50 módosító javaslatot nyújtott be, amelyeket az MSZP-SZDSZ többség rendre leszavazott. A legfontosabb, a már 1997-ben is benyújtott javaslat az volt, hogy a családok minden gyerek után évi 36 000 Ft adót írhassanak le a jövedelmeikből. Ez a családpolitikai javaslat a bevételi oldalon érinti a költségvetést. Másik javaslatunk a nyugdíjak 22%-os emelését célozta meg. Javaslatokat tettunk továbbá az önkormányzatok, az oktatás, a közbiztonság, az agrárgazdaság helyzetének javítására. A többletkiadások fedezetéül javasoltuk a mintegy 150

milliárd privatizációs többletbevételből következő kamat-megtakarításokat illetve fejlesztési célokra magukat a privatizációs bevételeket felhasználni. Láttunk lehetőségeket kisebb-nagyobb kiadások törlésére egyéb helyeken is.

Mindenesetre az ország most visszatért a gazdasági növekedéshez, de fejlődésről csak akkor beszélhetünk, ha a többlet elosztása széles társadalmi elfogadottságú előremutató cél vagy célok elérésére irányul, - ha kiterjedt körben nő az emberek jóléte, javul egészségügyi ellátása, táplálkozása, képzettsége, nem romlik a környezet szennyeződése - mert a GDP növekedéséből eredő többletjövedelmek a társadalomban önmaguktól nem terülnek szét.

A Magyar Demokrata Fórum felhasználva a kormányzati munka során szerzett ismereteit, programjával kiutat mutat a társadalmi méretű elszegényedés zsákutcájából. Tudja, hogy a jövő építéséhez nélkülözhetetlen a tapasztalat,
a higgadtság,
a határozottság.

II. Gazdaság

3. Nemzeti gyarapodás, felkészülés a 21. századra

Az MDF megítélése szerint a jó kormányzat és a jó gazdaságpolitika mércéje az, hogy milyen válaszokat tud adni az ország előtti fő kihívásokra. E század súlyos örökségeként az országnak egyidejűleg kell megbirkóznia a múlt örökségének felszámolásával, így:
ˇ történelmi elmaradottság és a fejlett országok mögötti lemaradás,
ˇ a gyenge jövedelem-termelőképesség, s eltorzult gazdaságszerkezet, valamint szerkezeti jellegű egyensúlyhiány,
ˇ a növekvő elszegényedés, társadalmi atomizálódás, növekvő jövedelmi egyenlőtlenség
ˇ problémáival,
ˇ az évtized elején megindult rendszerváltozás befejezésének, s az euro-atlanti integrációra, valamint a 21. század információs társadalmára való felkészülés feladataival.

Korszakos és országos átalakulások időszakában túlélés és a jövőépítés átfogó társadalmi-gazdasági mozgósítást követel. A Magyar Demokrata Fórum az ország érdekei és történelmileg bevált értékei alapján kíván választ adni az ország előtt álló kihívásokra. Vállalt értékei alapján a szociális piacgazdaság működési rendjének keretei között kíván megbirkózni a jövőképes Magyarország felépítésének követelményeivel. Csak szociális piacgazdaság keretében hangolható össze az egyéni szabadság, gazdasági versenyképesség és társadalmi igazságosság.

Az MDF gazdasági működési rendet alakító politikájában az ország számára fordulatot jelent a visszatérés a szociális piacgazdaság kereteihez. Ez erkölcsi kötelezettség a Magyarországon kialakult évezredes értékrend még mindig létező öröksége alapján. Társadalompolitikai követelmény az elmúlt két évben bekövetkezett tömeges méretű elszegényedés következtében. Politikai követelmény, hiszen a liberális modellben végrehajtott rendszerváltoztatás veszteségeinek nagy száma veszélyezteti a parlamenti demokrácia működtetését.

Versenyképességi követelmény, mivel elszegényedő, rossz egészségügyi állapotú, kultúráját, képzettségét vesztő, polarizálódó, felbomló szövetrendszerű társadalom nem képes teljesítményjavításra, szellemi tőkefelhalmozásra, felzárkózásra. Külső orientációs követelmény abban az integrálódó európai térségben, ahol a politikai hatalmat a szociális piacgazdaságnak elkötelezett néppártok gyakorolják. A szociális gazdaság keretei között nyílik csak lehetőség az állam politikai, gazdasági, társadalmi szervező szerepének ellátására, jövőt építő nemzeti stratégia végrehajtására.

Mind a múlt terhes örökségének felszámolása, mind a jövő építése teljesítményi fordulatot követel az országtól. Az MDF mint korábbi kormányzati erő tisztában van azzal, hogy az ország társadalmi-gazdasági stabilitása fontos érték a nagyvilág számára. Fontos érték a Kárpát-medence és a szomszédos országokban élő magyarság számára. Az MDF, mint nyugodt erő felfordulás nélkül kíván teljesítményi fordulatot elérni. Tudatában van annak, hogy a nemzetközi bizalom megszerzéséhez, nemzeti felemelkedéshez, európai helyfoglaláshoz, a pénzügyi egyensúly folyamatos karbantartására, az infláció és az államadósság csökkentése szükséges. E követelmény megvalósítása szükséges de nem elégséges követelmény.

Az MDF gazdaságképe, gazdaságstratégiája átfogóbb, összetettebb, magába foglalja a hosszú távú országépítést, társadalmi, nemzeti érdekvédelmet. A jövőépítő gazdaságpolitika fő irányát a nemzeti gyarapodás, a jövedelmek, munkahelyek, ismeretek, képességek, erkölcsi értékek gyarapítása jelenti. Az MDF gazdaságpolitikájának fő feladatai a fenntartható gyorsütemű növekedés, a foglalkoztatás bővítése, az oktatás-képzés, kutatás-fejlesztés révén kibontakozó szellemi tőkefelhalmozás, a társadalmi életerő felszabadítás és az életfeltételek javítása körül alakítható ki.

A súlypontok kialakításának vezérelve az embert szolgáló gazdaság nem pedig ennek napjainkban érvényesülő fordítottja. Az emberi igények kielégítése, az eladósodásból való kinövés, a szerkezeti korszerűsítéshez, európai integrálódáshoz, nemzetközi versenyképességhez szükséges forrásbővítés gyors ütemben növekvő gazdaságot követel. A magyar gazdaság növekedési adottságai a történelmileg kialakult szellemi potenciál, az elmúlt évtizedben kibontakozó világgazdasági nyitás és rendszerváltoztatás teljesítményei, valamint az európai integrálódási folyamat keleti irányú mozgásából adódó geostratégiai helyzetjavulás következtében kedvezőbbek. Ugyanakkor számolni kell azzal, hogy az állami vagyon kiárusítása után az elkövetkező évek gazdaságpolitikája már nem számíthat a privatizációs bevételek egyensúlyt javító vagy növekedést ösztönző hatására.

Növekedés - szerkezeti korszerűsödés
Az 1998-as év gazdaságpolitikája az elmúlt évek jövőfelélési gyakorlatának korrigálása mellett megteremtheti annak feltételeit, hogy az 1999-2002 időszakban a magyar bruttó belföldi termék 16-18 %-kal, a lakossági fogyasztás 12-14 %-kal bővülhessen. A gazdaság átállítása tartós és egészséges fejlődési pályára előfeltételezi, hogy a gazdaságpolitika nem jövedelem és keresletkorlátozó jellegű, hanem kínálatbővítő, jövedelemgyarapító arculatú lesz. Eszköztárában nem korlátozásokra, az áttekinthetőséget gátló, állandóan

változtatott adminisztratív szabályozási elemekre, hanem a versenyképesség, hatékonyság, képességfejlesztés ösztönzőire támaszkodik. A kínálatbővítő gazdaságpolitika a megtakarítások, beruházások, munkahelyek és export növelésére összpontosít.

Megfelelő jövedelempolitika mellett a lakossági megtakarítások szerepe felértékelődik. Eltérően a jelenlegi gyakorlattól, ösztönző szerepet kell szánni ebben a célszerű kamatpolitikának.

A beruházás-bővítés a gyorsított felzárkózás alapkövetelménye. A beruházások pangása az 1994-97 időszak átlagában szükségessé teszi a beruházások 35-40 %-os bővítését a következő négyéves politikai ciklusban s ennek megfelelően a beruházások bruttó belföldi termékhez viszonyított arányának 28-30 %-ra való növelését a jelenlegi 24-25 %-os szintről. A közepesen fejlett országok csoportjának átlagában kialakult beruházás-növekedési összefüggések alapján ilyen intenzitású beruházási tevékenység szükséges évi átlagban 4-5 %-os gazdasági növekedési ütem eléréséhez. E növekedési ütem szükséges viszont a termelékenység, illetve a nemzetközi versenyképesség javításához, a gyorsított felzárkózáshoz és a munkahelyek számának évi 1,5 %-os növeléséhez.

Az MDF már gazdaságbiztonsági szempontból is szükségesnek tartja, hogy közepesen fejlett, átalakuló, integrálódó infrastrukturális korszerűsödésre szoruló országban az állam vállaljon az elmúlt három évben kialakultnál nagyobb szerepet a beruházások finanszírozásában. A mai gyenge magángazdaság még nem talál lehetőséget az infrastruktúra fejlesztésének finanszírozására. A fejlett infrastruktúra versenyképesség, tőkevonzási előfeltétel, e célra a kormányzatnak középtávon több erőforrást kell összpontosítani.

A külföldi működő tőkebefektetések a jövőben is fontos szerepet játszanak az ország gazdasági korszerűsítésében, munkahelyek és export kapacitások teremtésében, a vállalatgazdasági szintű integrálás elmélyítésében. A privatizációhoz kötött külföldi tőkebeáramlás csökkenése, az elmúlt években Magyarország mögé szorult kelet-közép-európai országok iránti befektetői érdeklődés növekedése, valamint az ország ésszerűnek minősíthető tőkefelszívási kapacitása alapján az elkövetkező politikai ciklusban e tőke beáramlásának mértéke az évi magyar bruttó belföldi terméknek átlagosan 4%-ára, a feltételezett összberuházásoknak egy hetedére becsülhető. Ilyen mértékű beáramlást a gazdaságpolitikának a jövőben is célszerű ösztönözni a gazdasági, jogi környezet megfelelő alakításával. Tervek szerint 2000-ben indul az Európai Unió előcsatlakozási programja, amely a magyar GDP 0,7-0,9 %-ára rugó további pótlólagos külső erőforrás bevonását teszi lehetővé.

A gazdasági életerő mozgósítása és a viszonylagos gazdaságpolitikai önállóság védelme mindenekelőtt a belföldi kis- és középvállalatok fejlődéséhez kötődik. A belföldi gyökerű kis- és középvállalatok fejlődése részben a növekedésbarát gazdaságpolitika nyomán bővülő belső piac igényeinek kielégítésétől, részben a Magyarországra betelepült külföldi vállalatokkal kialakított beszállítói együttműködéstől kap ösztönzést. A beszállítói holdudvar kiépítését szolgáló törvények megalkotása, finanszírozási, garancianyújtási, információszolgáltatási

intézményrendszer kialakítása, a magyar vállalkozói kört gátló adminisztratív túlszabályozás felszámolása, illetve a járulékteher csökkentése az MDF kiemelt gazdasági céljai közé tartozik.

A magyar kis- és középvállalatok nem csupán az értékgyarapító gazdasági tevékenységekben, térségi fejlesztésben, hanem a foglalkoztatási helyzet javításában is jelentős szerepet töltenek be. A foglalkoztatási helyzet javulását segíti elő az infrastruktúra fejlesztés, lakásépítés ösztönzése, az elmaradott térségek felzárkóztatása, közhasznú munkák beindítása. A munkaerőpiac jelenlegi feszültségeit enyhíti a szociális ellátási és foglalkoztatási rendszerek korszerűsítése, a részmunkaidős foglalkoztatás, s a rugalmasabb nyugdíjba vonulás serkentése.

Az MDF gazdaságpolitikai programja régóta hangsúlyozza, hogy külgazdaság-érzékeny országban csak exportvezérelt gazdasági növekedés szolgálja az egészséges fejlődés és a nemzetgazdasági önrendelkezés követelményeit. Az elkövetkező években az import növekedési ütemével azonos, évi átlagban 10 %-ra rugó reálexport növekedés alapozhatja meg a növekedésgyorsulás és a viszonylagos nemzetgazdasági biztonság követelményeit.

Az exportorientált növekedés sikere függ a helyes szakosodástól, a minőség forradalmának végrehajtásától. A magyar gazdaság legjelentősebb szakosodási előnye a magyar munkaerő szakképzettségéből, potenciális és reális képességéből, költségszínvonalából fakad. A fizikai és szellemi tőkeberuházások stratégiai összekapcsolása, az oktatás-szakképzés-kutatás-fejlesztés erőteljes kormányzati támogatása segíti elő az ország jelenlegi és a 21. század információs társadalmának igényeivel is összehangolható szakosodási előnyeinek kiaknázását.

Szektorális vetületben már hosszabb idő óta érzékelhető, hogy a magyar gazdaság exportszakosodási előnyei, a munkaerő magasabb szakképzettségi szintjét igénylő gép- és villamosságipari alágazatokban, autóiparban, a szubregionális összehasonlításban kiemelkedő gyógyszer- és finomvegyiparban az építő-anyagiparban, valamint az élelmiszeriparban aknázhatók ki. E területek adják már ma is a kivitel több mint felét. Aktív szerkezet-átalakítási, tőkevonzási, a versenyképes tevékenységeket támogató infrastruktúrafejlesztési politika gyorsítja e növekedési hordozóerők kiaknázását.

A magyar mezőgazdaság az Európai Unió társult országai között egyedülálló versenyképességű. A mezőgazdasági termékkereskedelem nemzetközi korlátainak hosszútávon várható gyengülése, a versenyképtelen nemzetközi termelők fokozatos eltűnése a magyar mezőgazdaság hosszú távú fejlődési kilátásait kedvezően alakítják. A jövő építéséhez és megéléséhez szükséges viszont a mezőgazdaság és a magyar vidék fejlesztését szolgáló erőforrások folyamatos rendelkezésre bocsátása, a nemzetközi gyakorlattal összehangolt piacszabályozási eszközök bevezetése, az agrártámogatási rendszer átalakítása, a jelenleginél kifinomultabb igazgatási rendszer kiépítése, a mezőgazdaság fejlődését és nemzetközi összehangolását szolgáló joganyag, minőségellenőrzése, finanszírozási és garanciális rendszer kialakítása.

Külön kérdés a mezőgazdasági tulajdonviszonyok és üzemméretek alakítása. Az MDF társadalomszerkezeti, vidékfejlesztési, fizetési mérlegvédelmi és beruházás-termelési szempontból ellenzi a termőföld értékesítési forgalmának liberalizálását a mezőgazdasági árak és földtulajdonárak viszonylagos regionális kiegyenlítésének időpontjáig. Ugyanakkor országos érdeknek, a családi gazdálkodást támogató európai pénzügyi támogatások megszerzési előfeltételének tekinti a családi gazdálkodásnak minősíthető gazdálkodási és üzemméreti formák kialakulásának támogatását. Az MDF fontosnak tartja a nagyobb méretű földbirtokok racionálisan működő nagyüzemre történő átszervezését is.

Pénzügyi egyensúly

A növekedés- és vállalkozásbarát gazdaságpolitika elsődlegessége nem jelenti a pénzügyi egyensúlyvédelem háttérbeszorítását, csupán azt az átfogó társadalmi és nemzeti egyensúly részének tekinti. Nem tartja ésszerűnek, hogy a pénzügyi egyensúlyi mutatók erőltetett javítása az un. maastrichti követelmények ezredfordulóra való elérése a növekedési-felzárkózási-humángazdasági követelmények rovására bontakozzon ki. A növekedési és egyensúlyvédelmi követelmények összehangolásának keretében a magyar gazdaságnak csak folyamatos közeledést kell elérnie az Európai Gazdasági és Monetáris Unió tagsági követelményeihez . A kormányzati feladatok szükséges mértékű ellátása jövőfelélés nélkül nem tesz lehetővé a költségvetésben a jelenlegihez hasonló mértékű elsődleges többletet. A társadalom teherbíró képessége és a gazdaság felzárkóztatása az elkövetkező kormányzati ciklus átlagában a bruttó belföldi termék 4 %-ára rugó államháztartási deficit mellett hangolható össze, s csak a rákövetkező ciklusban közelíthető meg a maastrichti célszám. Ebből adódóan a belső adósság 2002-ben még elmarad a Monetáris Unió tagjaitól elvárt szinttől.

Az anti-inflatorikus gazdaságpolitika folytatását az MDF tartós követelménynek tekinti, nem fűz azonban illúziókat az áremelkedések megfékezésének lehetséges és társadalmi költséghatásokat is figyelembevevő üteméhez. Az éves áremelkedések mértéke Magyarországon a kormányzati melléfogások és a lakossági bizalmatlanságból fakadó szubjektív hatások mellett olyan objektív folyamatokat is tükröz, mint a korábbi termeléscsökkenés fajlagos rezsiköltség növelő hatása, valamint a rendszerváltoztatásból és világgazdasági nyitásból fakadó szükséges árkorrekciók. Az elkövetkező években bizalom helyreállítása, a racionális gazdaságpolitika és a gazdasági növekedés eleve inflációcsökkentő hatású lesz. A kormányzat azonban a jövőben nem támaszkodhat reálbér- és reálnyugdíj csökkentés révén előidézhető anti-iflatorikus hatásokra. Az egészséges versenykörnyezet és árszerkezet kialakítása további árkorrekciókat követel a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek, valamint a szolgáltatások széles körében. Súlyosabb társadalmi-gazdasági követelmények nélkül nem indokolt egyszámjegyű inflációval számolni 2001 előtt.

Az ország nemzetközi megítélése, partneri vonzereje szempontjából megkülönböztetett jelentőségű a fizetőképesség, illetve a fizetési mérlegegyensúly alakulása. Az állami vagyon - sokszor stratégiai értékű vagyon - értékesítéséből származó bevételek egy részének adósságtörlesztési célzatú felhasználása következtében Magyarország kikerült az eladósodási viharzónából. Az exportvezérelt gazdaságpolitika következetes kibontakoztatása

esetén a nettó külföldi adósság és az adósságszolgálat jelenlegi GDP-hez viszonyított aránya a fejlesztési célzatú áruimport növekedése, illetve az éleződő külföldi verseny és növekvő profitrepatriálás mellett is megőrizhető.

A pénzügyi egyensúlyhiány karbantartása nem támaszkodhat a jövőben a jelenlegi magas adó- és járulékszintre. A magyar gazdaságra kivetett, nemzetközi összehasonlításban kimagasló és az ország fejlettségi szintjéhez viszonyítva is rendhagyóan magas adó- és járulékszint rontja a gazdaság nemzetközi versenyképességét, s a gazdasági élet szereplőinek adófizetési morálját, ösztönzi a fekete-gazdaságba vonulást, költségoldalról táplálja az inflatorikus felhajtóerőket. Versenyképes, áttekinthető, törvényes keretek között működő megtakarító és vállalkozó gazdaság szükségessé teszi az adó- és a járulékteher átlagos mértékének csökkentését. Az ország gazdasági helyzete alapján 2000-től kezdődően nyílik erre lehetőség. Versenyképességi követelmény különösen a mezőgazdasági és kisvállalkozói rendben az adóztatás eljárási rendjének egyszerűsítése, az átalányadóztatás kiterjesztése. Az igazságos teherviselés teszi szükségessé az eltartottak számát figyelembevevő családi adókedvezmények bevezetését. Gazdasági ésszerűség sürgeti az elmozdulást az adóztatásban a jövedelemkeletkezés helyétől a jövedelemhasználás felé. Az adópolitika racionalizálása a teherszint csökkenése mellett is növeli a költségvetési bevételeket .

Helyteremtés az új Európában

Az ország euro-atlanti integrációja sokoldalú biztonsági, stabilitási, felzárkózást megalapozó, s a szomszédos országokban élő magyarság érdekeit szolgáló folyamat. E folyamat az előző kormányzati ciklusban indult meg, s előreláthatólag a következő kormányzati ciklusban eredményezhet teljes jogú tagságot a NATO-ban és később az Európai Unióban. A 21. század Magyarországát megalapozó integrációs felkészülés óriási feladatokat hárít a kormányra, önkormányzatokra, érdekképviseleti szervekre, a lakosságra, az integrációs intézmények, szabályozási mechanizmusok, normatívák átvételében, működtetésében, a versenyképesség erősítésében, a nemzeti, illetve kulturális identitás őrzésében. Az MDF mint a nemzet pártja vállalkozik az átfogó nemzeti mozgósítás koordinálására. Tisztában van azzal, hogy az euro-atlanti integráció hozama, a megszerezhető biztonság és erőforrások nagysága az ország felkészülésének és a tárgyalások vezetésének sikerétől, a hosszú távú nemzeti érdekek felismerésétől és érvényesítésétől függ.

Magyarország tagsága a NATO-ban felszámolhatja az ország történelmileg kialakul veszélyhelyzetét kedvezően alakíthatja a kelet-közép-európai térség biztonsági helyzetét, védelmet nyújthat a balkáni vagy kelet-európai térség jövőben sem kizárható destabilizációs veszélyeivel szemben, a biztonsági helyzet javulásán keresztül növeli az ország nemzetközi gazdasági vonzerejét. Az MDF az 1990-94. közötti politikai ciklusban a rendszerváltás vezető politikai ereje volt. Az elkövetkező politikai ciklusban szellemi ereje és tapasztalatai, nemzetközi pártkapcsolatai alapján vállalja az európai integrációs politikai hordozóerejének szerepét. Az ország nemzetközi gazdasági kapcsolatainak, gazdaságpolitikájának alakításában meghatározó jelentőségű az a körülmény, hogy a magyar kivitelnek már jelenleg is négyötöde irányul az Európai Unióba,

illetve társult európai országaiba.

Az európai folyamatokba mélyen beágyazott Magyarország alapvető érdeke, hogy cselekvőképes, jól működő Európai Unióhoz csatlakozhasson. Ugyanakkor az MDF fel kíván lépni mindazon törekvésekkel szemben, amelyek belföldön az integrációs felkészülés lelassításával, elhanyagolásával, a nemzetközi porondon pedig a csatlakozás időpontjának késleltetésével, a teljes jogú tagság felhígítását, helyettesítését jelentő másodosztályú tagsággal járnának. A tárgyalások következményeként a csatlakozás után több területen szükség lesz átmeneti időszakokra a közösségi szabályozás átvételénél, az Uniós politikák alkalmazásánál. Az MDF átfogó gazdaságpolitikájának megvalósítása, a gyors és hatékony felkészülés sikere segítheti elő, hogy Magyarország a csatlakozási tárgyalásokon minél kevesebb és minél rövidebb ideig tartó átmeneti szabályozáshoz ragaszkodhasson. Különösen a mezőgazdaság esetében tartja nagyfontosságúnak a jelenlegi tagokra érvényes jogok és kötelezettségek átmeneti időszak nélküli átvételét.

A felkészülés, illetve a magyar előcsatlakozási stratégia keretében az MDF politikája fokozatos és folyamatos előrelépést kíván elérni:

ˇ a demokrácia intézményeinek és gyakorlatának, a jogállamiság követelményeinek megszilárdításában,
ˇ a magyar piacgazdaság működőképességének, versenyképességének javításában, szerkezeti korszerűsítésében, a kis- és középvállalatok, családi gazdálkodást folytató mezőgazdasági termelők teljesítőképességének erősítésében, a gazdaság egyensúlyi viszonyainak karbantartásában.
ˇ a négy gazdasági szabadság és a verseny közösségi jogi szabályozásának átvételében, illetve hatékony gyakorlati alkalmazásában, a közösségi joganyag érvényesítéséhez szükséges közigazgatási struktúrák kialakításában, illetve működtetésében, az Európai Unió külső határaivá váló magyar határszakaszok védelmében és ellenőrzésében, illetve az ehhez szükséges infrastruktúra kialakításában.
ˇ A nagytérségi versenyben való helytálláshoz szükséges kormányzati és önkormányzati, illetve érdekképviseleti szakembergárda kiképzésében, az oktatás és szakképzés általános fejlesztésében.

Az integrációs felkészülés és a helytállás az európai nagytérségi versenyben, megköveteli az alkalmazott ipari, mezőgazdasági, pénzügyi, távközlési, szállítási, területfejlesztési, kisvállalkozási, energiagazdálkodási, regionális, külgazdasági, bel- és igazságügyi, kutatás-fejlesztési és versenypolitikák összehangolt fejlesztését átfogó nemzetstratégia keretében. A stratégia sikeres végrehajtása szervezeti lépéseket követel a kormányzati irányítási rendszerben. Ugyanakkor a felkészülés a jelenleginél jóval nagyobb integrációs ráfordításokat igényel, s az elkövetkező kormányzati ciklusban a költségvetés kiadási struktúrájának jelentékeny, a GDP nagyságrendjének 6-8 %-át kitevő nagyságrendű átalakításával jár.

A parlamenti demokrácia és az országgyűlés ellenőrzési szerepéből adódó követelményekkel összhangban az MDF szükségesnek tartja a felkészülési költségek nevesítését, megjelenítését az illetékes tárcák költségvetésének kiadási

előirányzataiban.

A költségvetésben nevesítendő ráfordítások legjelentősebb tételét az összehangolt mezőgazdasági- vidék- és térségfejlesztés jelenti. Az Európai Unió állat- és növény-egészségügyi joganyagának átvétele, illetve a mezőgazdaság és élelmiszeripar gyorsütemű fejlesztése a közösségi élelmiszerminőségi-biztonsági, fogyasztóvédelmi előírásainak megfelelő szintig exportbővítési és agrárintegrációs követelmény. Az elmúlt évek legsúlyosabb feszültségei az ország belső dezintegrálódásából, országrészek, illetve országrészeken belüli körzetek és kisebb települések, általában a magyar vidék leszakadásából fakadnak. A magyar vidék és a vidéki lakosság életfeltételeit megalapozó tevékenységek felzárkóztatása, felzárkóztatásának gyorsítása előfeltétel a sikeres integrálódás szempontjából.

Összpontosított figyelmet és a jelenleginél lényegesen nagyobb ráfordításokat igényel a természeti környezet javítása, a levegő és a vízminőség javítása, a gyártott és exportált termékek szintjén a közösségi környezetvédelmi előírások és szabványok átvétele. A csatlakozás időpontjára kialakítható átfogó környezetjavulás alapozhatja meg a megállapodást, illetve háríthatja el a magyar környezetvédelem alacsony szintjére hivatkozó esetleges protekcionista lépéseket a magyar kivitellel szemben. Középtávon a magán erőforrások erőteljesebb részvétele a környezetvédelmi beruházások finanszírozásában korlátozott. A költségvetés szerepvállalása a magánerőforrások korlátozottsága mellett az e célra rendelkezésre álló Uniós támogatások megszerzése szempontjából is kulcsfontosságú.

Állami szerepvállalás
Az utóbbi évek negatív folyamatai, magas társadalmi költségei nem kis mértékben az állami szerepvállalás átgondolatlanságából, az államháztartási reformok következetlenségeiből, gazdaságpolitikai egyoldalúságából fakadtak. Az ország nemzetközi versenyképességének javítása, sikeres európai integrálódása természetesen nem egyeztethető össze a létező szocializmustól örökölt magas jövedelemközpontosítási és elosztási mértékekkel.

Az elmúlt években uralkodó gazdaságpolitikai felfogás szellemében az állam gazdasági szerepe gyors ütemben sorvadt. Az államháztartás bevételeinek és kiadásainak GDP-hez viszonyított aránya erőteljesen csökkent. A pénzügyi egyensúlyhiány csökkentését szolgáló, de nemzetgazdaságilag kevéssé átgondolt eddigi államháztartási áramvonalasítás miatt feszültségek, működési zavarok következtek be a társadalom egyes alrendszereiben, az oktatásban, egészségügyi, szociális ellátásban, infrastruktúra fejlesztésben, környezetvédelemben. A kiadás zsugorításra összpontosító reformpolitika következményeként az állam már nem látja el korábban vállalt feladatainak egy részét, a magángazdálkodás, társadalmi önszerveződés még nem tudja s kívánja átvállalni azokat. Az állam által még vállalt feladatok ellátásának szakmai színvonala egyre inkább eltávolodik a társadalom tényleges szükségleteitől, a versenyképesség javítás követelményeitől.

A jövő nemzetstratégiai feladatainak végrehajtása nem összpontosulhat a jövedelemcentralizáció eddigihez hasonló erőteljes csökkentésére, hanem a

fokozatos jövedelem centralizáció csökkentés és a középtávú még szükséges, színvonalas feladatellátás összhangjának megteremtésére. A magyar gazdaság külgazdasági sebezhetősége következtében eleve alkalmazkodni kényszerül a nemzetközi és regionális folyamatokhoz. Az alkalmazkodási stratégia keretein belül azonban nem mondhat le a nagy alkuerejű nemzetközi vállalatokkal, különféle monopóliumokkal szembeni, ország érdekeit szolgáló fellépésről, melynek alapja az állam tulajdonosi szerepének lényegi eltűnése után az állam racionális mértékű elosztási-elvonási szerepének fenntartása és nemzetstratégiai érdekű bevetése.

Az államháztartási reform átfogó szempontokat érvényesítő és összehangoló továbbvitele az egészségügyi oktatás, valamint a központi és a helyi önkormányzat viszonyának alakításában a legsürgetőbb. E reformok fő célja nem az egysíkú kiadáscsökkentés, hanem a költséghatékonyság követelményeiből kiinduló szolgáltatási színvonalemelés, az egészségügyi helyzetjavítás, oktatási-kutatási színvonalnövelés, gyors, áttekinthető s eredményes igazgatás. Az európai kereszténydemokrácia célrendszerében alapvető érték és követelmény a szubszidiaritás elvének érvényesítése a döntési rendszerben. Ennek megfelelően a döntéseket a döntéshez szükséges információkkal, ismeretekkel legjobban ellátott, arra legalkalmasabb szinten hozzák meg. Ebből adódóan alapelvként az egyéneknek és a helyi önkormányzatoknak nagyobb felelősséget kell viselniük és hatáskört kapniuk saját sorsuk alakulásában, ennek lehetőségét viszont pénzügyileg teremti meg az adó- és járulékterhek csökkentése, illetve a helyhatóságok részesedési arányának növelése az adóbevételekben.

Átfogó, jövőépítő gazdasági programban szervesen összefonódnak a gyarapodás, a rend és a biztonság követelményei. A közrend és közbiztonság megszilárdítása ma alapvető követelmény az életfeltételek javításában. A szigorú fellépés a korrupcióval, a jogkövető magatartás megsértőivel, a gazdasági bűnözéssel, törvényszegéssel, fekete gazdasággal, kül- és belföldi maffiákkal, a politikai kapcsolataikkal üzletelőkkel szemben egyrészt törvényességi és működési szempontból javítja a magyar gazdasági környezetet, versenyképességet, nemzetközi partneri vonzerőt, másrészt az ország gyorsított korszerűsítéséhez, európai integrálódásához, a szociális problémák enyhítéséhez szükséges erőforrásokat, költségvetési bevételeket tár fel. A demokratikus szabadságjogok visszaszerzése, a gazdaság liberalizálása és a határok megnyitása, a hosszabb távon jelentkező jóléti stabilitási, biztonsági hatások mellett rövid- és középtávon - ellenható erők hiányában - eleve megnövelték a törvény megszegőinek, az illegális gazdaság szereplőinek mozgási szabadságát. A szabadságjogok kiterjesztése nem hozza meg a remélt eredményeket a törvény és rend párhuzamos érvényesítése nélkül.

A rend és a biztonság érvényesítése, a szervezett bűnözéssel szembeni fellépés megköveteli az illetékes állami szervek integrált bevetését, a hatékony fellépés szervezeti kereteinek kialakítását és kormányzati erőforrásainak rendelkezésre bocsátását, az igazságszolgáltatás és büntetés-végrehajtás működési hatékonyságának, gyorsaságának, nevelő-elrettentő hatásának javítását elősegítő reform intézkedések végrehajtását. A bűnözés klasszikus és az információs társadalomban elburjánzó fehérgalléros formáinak megfékezése

újragondolást követel a polgárt védő szabadságjogok, személyes jogok, illetve a bűnözés visszaszorításához szükséges információ nyilvánosság viszonyában. A személyi adatok túlzott védelme, illetve az állami intézmények információszerzési jogosítványainak korlátozása lelassítja a nyomozási-igazságszolgáltatási eljárásokat, rontja a vállalkozó partnerválasztási lehetőségeit, végeredményben a bűnözők manőverképességét tágítja. A jobb összhang kialakítása itt is követelmény.

Feltartóztathatatlanul globalizálódó világunkban minden mindennel összefügg. Részigazságokat is lehet hangoztatni, részigazságokat tartalmazó programokat be lehet jelenteni, de ezek nem helyettesítik a globális világban működni kényszerülő nemzeti társadalom átfogó működési igazságait, célszerűségeit. A magyar társadalom a globális világban átfogó megújhodásra vár. Eredményesebb kormányzati munka, gyorsuló gazdasági növekedés, izmosodó egyéni és társadalmi felelősségérzet, rend és biztonság együttesen megalapozhatja a megújhodás programját, mozgósíthatja a végrehajtáshoz szükséges erőforrásokat.

4. Vállalkozásfejlesztési és adóztatási politika

A rendszerváltoztatás egyik legfontosabb gazdasági feladatát korábbi torz szakosodású, differenciált igények kielégítésére nem alkalmas, s többnyire monopolpozíciókat élvező nagyvállalati gazdaságszervezet átalakítása jelentette. A korábban gúzsba-kötött kis- és mikrovállalatok tevékenysége 1989 után rendkívüli ütemben bővült. Súlyuk az 1994. évi bruttó hazai termékben elérte a 30%-ot, a foglalkoztatásban megközelítette a 40%-ot, az ipari termelésben a 20%-ot, a kivitelben pedig a 10%-ot. Azóta nemzetgazdasági súlyuk csökken, működési feltételeik kedvezőtlenek. A magyar mikro- és kisvállalatok fejlődése kulcsfontosságú a rendszerváltoztatás befejezése, az egészséges társadalmi szerkezet kifejlődése, a lakosság szellemi képességeinek kibontakoztatása, a foglakoztatási helyzet javítása, a leszakadó térségek felzárkóztatása, a jobb exportszakosodás, exportbővítés, egyedi igény-kielégítés szempontjából. Az Európai Unió tagországainak átlagában a kisvállalatok aránya a termelésben, kivitelben, s különösen a foglakoztatásban lényegesen magasabb mint Magyarországon, ennek ellenére e vállalkozási formák kiemelt gazdaságpolitikai támogatást élveznek.

Az elkövetkező időszakban a magyar gazdaság életerőinek mozgósítása nagy mértékben kötődik a belföldi kisvállalatok fejlődéséhez, s az uniós csatlakozás időpontjára kialakuló versenyképességéhez. A magyar kis- és középvállalatok versenyképességének legfontosabb korlátait jelenleg a felvevőpiac zsugorodása illetve stagnálása, a finanszírozás megoldatlansága, a vállalkozástámogatási rendszer gyengesége, az adminisztratív és adóterhek nagysága jelenti.

A gazdasági fejlődés ütemének gyorsítását szolgáló gazdaságpolitikai önmagában csak kis mértékben javítja a kisvállalatok fejlődési lehetőségeit. Az MDF gazdaságpolitikája átfogó csomag keretében segíti elő a magyar vállalatok beszállítói szerepének erősítését a Magyarországon működő nemzetközi nagyvállalatok telephelyhálózata számára. A gazdaságfejlesztési alap forrásainak feltöltése, nemzetköz források mozgósítása, garanciatársaságok serkentése alapozza meg a kisvállalatok versenyképességét, szerkezeti

korszerűsödését szolgáló kedvezményes hitelkonstrukciókat, beruházásokat, kockázatcsökkentést. A kormány vállalkozásfejlesztési szerepének erősítése, a korábban létesített és gyakorta párhuzamos vállalkozástámogatási szervezetek koordinálása, az érdekérvényesítési rendszer fejlesztése, a kisvállalkozások együttműködési képességét bővítő integrációs hálózatok kialakítása intézményrendszeri oldalról javítja a kisvállalkozói szektor működési feltételeit. Az adminisztrációs terhek csökkentése és az adminisztratív eljárások gyorsítása, s egyszerűsítése mellett a vállalkozásbarát gazdaságpolitika megköveteli az adóterhek és társadalombiztosítási járulékok csökkentését. Az MDF programja szerint a kisvállalkozásokból származó jövedelmek adóteherszintje összhangba kerül a társasági adóztatással, a társadalombiztosítási járulékok szintje az Európai Unió országaiban kialakult átlaggal.

Az adóztatási rendszer egészében alapelvként eltolódik a jövedelemtermeléstől a jövedelem-felhasználás helye felé. A magyar csatlakozás az Európai Unióhoz mind a versenyképesség-növelés szempontjából, mind a pénzügyi harmonizáció szempontjából megköveteli az adóterhek és az európai összehasonlításban rendkívül magas járulékok általános csökkentését. Az önkormányzatok szerepének, felelősségének növelése ugyanakkor az adóztatáson belül a helyi adók és adóztatás súlyának növelését vonja maga után. Az átalányadóztatás kiterjesztése, tartósítása, az adórendszer előre bejelentett programok korrigálása az inflációs rátával, a befektetések, térségi és műszaki fejlesztés ösztönzése, a családerősítő kedvezmények kiterjesztése egyidejűleg szolgálja a versenyképesség javítás és a társadalmi környezetjavítás követelményeit.

Az MDF fontosnak tartja és soron kívüli feladatának tekinti - mind az adózók mind az adóztatók érdekében - a kötelezettségek és jogok átlátható és egyértelmű szabályozását. Az önkényes értelmezések és bizonytalan kimenetelű perek sokasága a közéleti morál szempontjából is hátrányos helyzetet teremt.
A kis- és középvállalkozások támogatása
Az MDF-vezette kormány gazdasági programjának kiemelt célja volt, az erős magyar kis- és középvállalkozói réteg megteremtése. Sikerült a magánvállalkozásokba vetett bizalom, a jobb jövőkép következtében ezek számát 160 ezerről közel 800 ezerre növelni. Ezzel megindult a polgárosodási folyamat, megteremtődött a piacgazdaság alapja. Létrejött a társadalom, a kormányzat és a gazdaság közötti párbeszéd. (pl. Érdekegyeztető Tanács). Megindult az erőforrások magánszektor felé történő átirányítása. (Kedvezményes külföldi hitelek). Elkezdődtek a vállalkozásokat segítő hazai és külföldi programok.

Az 1994. évet követő MSZP-SZDSZ időszak negatív következményeként ez a folyamat megtorpant, sőt visszájára fordult. Megtört a korábbi kormányzat eltökélt szándéka, hogy a magántulajdon és az erős magánvállalkozások sokaságán nyugodjék a magyar gazdaság. A magánvállalkozások tönkremenése, csődbejutása elkezdődött, a társadalom elbizonytalanodott. A megmaradt magánszektor versenyképessége csökkent.

Az előttünk álló időszak legfontosabb feladata, először megállítani a negatív tendenciákat, majd az 1990-ben elkezdődött gazdaságpolitikának megfelelően megteremteni az erős kis- és középvállalkozói szektort. Súlyának, arányának,

fontosságának megfelelően meg kell találni ezen feladatok szervezeti helyét a kormányzati munkában. Vissza kell adni az Érdekegyeztető Tanács rangját és súlyát. Meg kell alkotni a kis- és középvállalkozási törvényt. A kamarák mellett az érdekképviseleti törvénnyel jogosítványokat kell biztosítani a valós tagsággal rendelkező érdekképviseletnek, hogy feladatukat betölthessék.

Szükséges, hogy megfelelő forrás álljon a rendelkezésre azokhoz a gazdasági programokhoz, melyet a vállalkozói érdekképviseletek hajtanak végre. Az MDF megítélése szerint ezen a területen nem a versenyhelyzetet kiélezésével, hanem koordinációval, a programok jobb összehangolásával kell multiplikátor hatást elérni.

A versenyegyenlőség megteremtése érdekében a kisvállalatokat, kiemelten kell támogatni. Jelenleg a rendelkezésre álló kedvezményes, főleg külföldi hitelek, hitelkonstrukciók csak a magánszféra nagyobb vállalkozásaihoz jutnak el. Ezért olyan programokra is szükség van, melyeket csak a 10 főnél kevesebbet foglalkoztató vállalkozásokat vehetnek igénybe. Első lépés egy kisvállalkozói bank és a hozzá kapcsolódó hálózat megteremtése. Ki kell építeni a széles garancia rendszer intézményét: garancia-bankok, garancia-szövetkezetek egyéni kezdeményezésen épülő garancia intézmények, (pl. IPOSZ kezdeményezés, Bizalom Garancia Egyesület). Meg kell teremteni annak lehetőségét, hogy a kis- és középvállalkozások forgóeszköz hitelhez jussanak. A kis összegű hitelnél csökkenteni kell a bürokráciát. A munkába be kell vonni az Magyar Vállalkozásfejlesztési Alapítványt, az érdekképviseleteket és a kamarákat. Ezen szervezetek figyelemmel kísérhetnék a projektek megvalósulását, segíthetnék azok sikerét.

Az adózás tekintetében általános elv, hogy az elvonások mértékét csökkenteni kell. Azokat az elvonásokat, melyek nem a nyereséghez kapcsolódnak át kell alakítani átalány- vagy nyereséghez kapcsolódó elvonássá. Szélesíteni kell az adóátalány lehetőségét. Be kell vezetni az ehhez kapcsolódó ÁFA-átalányt is. Vissza kell állítani a nem fő foglalkozásban végzett vállalkozóknak korábbi, a jelenleginél kedvezőbb elvonási rendszerét. Az adózó adminisztrációját csökkenteni szükséges. A legkisebb vállalkozásoknál be kell vezetni a költségátalányt.

A kis- és középvállalatok piacrajutásának elősegítésére komplex program megalkotására szükséges a beszállítói hálózat visszaállításához. Egyes közbeszerzésnél és meghatározott tendereknél csak kis- és középvállalkozások vehessenek részt. Nagy tendereknél kötelező legyen bizonyos százalékig alvállalkozót igénybe venni. Ösztönözni kell a kis- és középvállalkozások exportját. A nagy bevásárlóközpontok szaporodásának kérdését figyelemmel kell kísérni, ügyelve a kereskedelmen belüli arányokra. Ki kell használni a piacvédelem EU és WTO konform eszközeit. Emelni kell a hazai áruk tekintélyét. A külföldiek hazai munkavállalását a kölcsönösség alapján lehet engedélyezni.

A kis üzletek, műhelyek, bérlemények privatizációjánál előnyben részesülhessenek előnyben a bérlők, s ha lehet kedvezményes hitel is támogassa a vásárlást. A nem tőkeigényes vállalkozásokat, célszerű hazai vállalkozók -

szakmai befektetők - kezébe adni.

5. Energetika

Az MSZP-SZDSZ kormány súlyosan vitatható döntéssel többségében külföldi befektetők kezére juttatta az energiaszektort. A külföldi tulajdon magas arányát az Európai Unió által készített országjelentése is "szokatlannak" nevezi. Az előnytelen szerződések következtében fellépő magas villamos energia, háztartási gáz és távhődíjak pedig a magyar fogyasztok számára lettek "megszokhatatlanok." A háztartási energia árának évi 30% körüli emelkedése az magas magyarországi infláció egyik motorjává vált.

A Magyar Demokrata Fórum részleteiben kidolgozott programot kínál a magyar energetika rendbetételére, melynek célja az ország energiaellátásának hosszú távú biztosítása, a fogyasztók által megfizethető energiaárak kialakítása és a környezetvédelem szempontjainak figyelembevétele. Ezek érdekében az alábbi lépések megtételét javasoljuk:

Fel kell mérni az állami tulajdonban maradt energetikai vagyon mértékét és dönteni kell annak reorganizálásáról. Dönteni kell a megmaradt energetikai vagyon sorsáról úgy, hogy az energetikai vagyon - esetleges - további értékesítéséből származó bevételeket elsősorban energetikai fejlesztési, energia takarékossági és energiaár kompenzációs célokra kell fordítani. A hazai tulajdonláshoz fűződő érdekeket érvényesíteni kell, (különös tekintettel a Magyar Villamos Művek és a Paksi Atomerőmű esetében).

Létre kell hozni a nemzeti energiatakarékossági alapot, a lakosság energiatakarékosságra irányuló beruházásainak támogatására. A feltöltődő alapokból és a speciális hitelkeretből kedvező kamatozású (lehetőleg kamatmentes) támogatást kell nyújtani azok számára, akik állami prioritásokat élvező fejlesztéseket hajtanak végre, például: lakóépületek hőszigetelése, központi fűtési rendszerek szabályozásának megoldása stb. Az energia ár emelésekkel egy időben meg kell teremteni a rászoruló állampolgárok szociális támogatását célzó, indokolt mértékű kompenzáció tényleges lehetőségét.

Ki kell dolgozni az országunk hosszú távú tüzelőanyag politikáját és az alapenergiahordozók (szén, földgáz, fűtőolaj, nukleáris) felhasználási és beszerzési stratégiáját. A hazai alapenergia hordozók termelése csökken, a zömmel a szovjet utódállamokból érkező import a teljes felhasználás 66%-ra tehető. Mérsékelni kell a kőolaj, a földgáz és a nukleáris fűtőelem beszerzések egyoldalú függőségét.

A magyar érdekekhez igazodva teljesíteni kell a Nemzetközi Energia Ügynökség és a Nemzetközi Atomenergia Ügynökség ajánlásait, fel kell készülni az EU csatlakozás által támasztott követelményekre.

Támogatni kell a távfűtőművek olcsóbb tüzelőanyaggal történő ellátását. Független szakértők bevonásával szigorú és tételes felülvizsgálatot kell végezni a távfűtési létesítményeknél a költségek csökkentése érdekében és csökkenteni kell az elosztó hálózatok hőveszteségeit is. Létre kell hozni az árellenőrzés és

folyamatos felügyelet rendszerét.

Költségvetési támogatást kell nyújtani a gazdaságosan igénybevehető, megújuló energiaforrások felhasználóinak.

Kormányzati intézkedéseket kell hozni és jogszabályokat kell alkotni az energetikai eredetű környezetszennyezések számottevő csökkentésére.

Visszavonhatatlan kormányzati döntést kell hozni a művelésben maradó szénbányák esetleges állami támogatásáról és a rendkívül gazdaságtalanok bezárásáról.

6. Közlekedés

A Magyar Demokrata Fórum meghatározó jelentőséget tulajdonít a közlekedés fejlesztésnek az ország kettészakadásának megakadályozására, a Kárpát medencén belüli együttműködés erősítése, az ország tranzit szerepének kiaknázása és az európai forrásszerzés szempontjából.

Az MDF-vezette kormány idején megszülettek azok a törvények, amelyek a piacgazdálkodás keretei között szabályozzák a közlekedés területeit, így az Útalaptörvény, a Koncessziós törvény, a Vasúti törvény és a Légi közlekedési törvény. A közúti szakterületen jelentős fejlődés indult meg. Folytatódott a M0 autópálya és az M1 autópálya Győrt elkerülő szakaszának építése. A koncessziós törvény alapján került sor az M1 autópálya befejező szakaszának megépítésére. Az Útalap stabilizálására a nemzetközi pénzintézetekkel sikerült hitelszerződéseket kötni. Ez lehetővé tette a nagyobb települések elkerülő szakaszainak megépítését. Megkezdődött az útrehabilitációs program, a jelentős nemzetközi forgalmú főutakon. A mellékúthálózat, az összekötő utak, a kerékpár utak és az önkormányzati utak területén bevezetésre került a pályázati rendszer. A határátkelőhelyek bővítésére a Phare segély felhasználásával kiemelt program indult, mely jelenleg is tart.

Átfogó program keretében új Duna- és Tisza-hidak épültek, hozzájárulva az ország súlyosan eltorzult térszerkezetének a javításához. 1994-re összhangba került az országos közúthálózaton a fejlesztés és a fenntartás aránya. Mindez biztosította az ágazaton belül az útüzemeltetés és fenntartás színvonalas végzéséhez szükséges pénzügyi kereteket. A fenti intézkedések hatására a burkolatok állapota javult, megkezdődött a feladatok ellátásához szükséges géppark felújítása.

Az 1994-ben hivatalba lépett MSZP-SZDSZ kormány alatt lényegesen kevesebb állami beruházás valósult meg. Holott a lehetőségek sokkal jobbak voltak, mivel a piacgazdálkodási jogszabály háttér rendelkezésre állt. Nem épült tovább a M0 autóút, az M7 autópálya tendere eredménytelen lett, a szekszárdi Duna híd építése a megkötött szerződés ellenére sem kezdődött meg. Több előkészített település elkerülő szakasz építése is lekerült a napirendről. Súlyos, és országszerte erős indulatokat kiváltó helyzet alakult ki az autópályák koncessziós megépítése körül.

Nem történt meg az útalap konszolidációja, adósságállományának az állami

költségvetés bevonásával történő rendezése. Mindez azt eredményezte, hogy az 50-60 milliárd összegű útalapból a forgalmi adó és az adósságszolgálati terhek levonása után 20-25 milliárd maradt fenntartási és fejlesztési feladatokra.

A vasút helyzete erőteljesen romlott, elmaradtak a szükséges strukturális reformok, az ágazat évek óta a pénzügyi csődhelyzet peremén egyensúlyoz, miközben szolgáltatásainak a volumene és színvonala gyors ütemben csökken.

Mai infrastrukturális helyzetünk gátja lehet európai csatlakozásunknak, a működő tőke nagyobb mértékű bevonásának és a gazdasági fejlődésnek. A közúti tengelyterhelések jelenleg megengedett értéke hazánkban 10 tonna, amely EU csatlakozás után 11,5 tonnára fog növekedni. A növekedés az utak igénybevételét 50%-kal növeli, várhatóan komoly problémákat fog okozni a hidak teherbírásában is. A gépjármű forgalom dinamikus fejlődése és a közútfejlesztések közötti ellentmondás következtében a közúti balesetek okozta nemzetgazdasági veszteségek elérik az évi 55-60 milliárd forintot.

A közúti forgalom növekedése és az országos közúthálózat ráfordításai közötti olló tovább nyílt. A közúti forgalom az utóbbi fél évszázadban a többszörösére növekedett. Az országos közutak részét képező hidak száma és teljesítőképessége nem tartott lépést ezzel a fejlődéssel. A közúthálózat szerkezete centrális kialakítású, hiányoznak a Dunán átvezető hidak. Mindezek hátráltatják az országnak a Duna által elválasztott két része közötti egészséges területi munkamegosztás kialakítását. A közeljövő elengedhetetlen feladata további dunai közúti átkelők létesítése a centrális úthálózat hátrányainak csökkentése érdekében.

Az Európai Unió "országjelentése" negatívan ítéli meg a vasúti közlekedés gyakorlati elsorvasztását, ami éles ellentétben áll a kinyilvánított szakmapolitikai szándékokkal, de az Unió preferencia-rendszereivel is. Súlyosnak ítéli meg a hazai levegőszennyezettséget is. Ez a mulasztás a városi közlekedés problémáinak a megoldatlanságából állt elő, és elsősorban a fővárost terheli.

A fő koncepcionális probléma, hogy a kormány egyes közlekedési beruházásoknál pazarol, míg meglévő infrastruktúra fenntartására a szükségesnél nagyságrendekkel kevesebbet költ. Ezért a MÁV, a városi közlekedés és a közútépítés egész stratégiájának a radikális újragondolása szükséges, hogy a tönkrement közlekedési infrastruktúra ne váljék hazánk európai felzárkózásának a legfőbb akadályává.

A Magyar Demokrata Fórum szerint az 1998-ban hivatalba lépő kormány legfontosabb feladatait az alábbiakban lehet megfogalmazni:

ˇ A közlekedés minden ágazatának arányos fejlesztése szükséges, a közlekedés biztonsága, a környezetvédelem, a terület- és településfejlesztés messzemenő figyelembevétele mellett. A legfontosabb feladatok között kell szerepeltetni az ország tranzitjellegéből származó előnyök megszerzését.
ˇ A gyorsforgalmi úthálózat országhatárig való kiépítése teszi lehetővé az európai hálózathoz való csatlakozást, a tranzitforgalom levezetését és az ország

régióinak gyors megközelíthetőségét. Az autópálya-hálózat mellett természetesen nem hanyagolható el az egyéb főutak és mellékútvonalak rekonstrukciója, melyek állapota a szintentartás hiányában folyamatosan romlik. A fejlesztések keretében fontos a települési környezeteket mentesítő különszintű közúti csomópontok kiépítése és kerékpárút-hálózat továbbépítése. Az úthálózat prioritásai: az elkerülő szakaszok, déli Duna-híd, valamint a nélkülözhetetlen autópálya-vonalak. Az MDF továbbra is szorgalmazza a matricás rendszerű autópálya használati-díj bevezetését.
˘ Meg kell határozni - figyelembevéve az Európai Unió igényeit is - a nemzetközi vasúti hálózatok Magyarországot érintő fő elemeit. Ki kell dolgozni ezek korszerűsítési tervét, és támogatást kell kérni hozzá az Unió kohéziós alapjaiból. Meg kell határozni a vasúthálózatunk országos törzsvonalait. Ezek korszerűsítését is el kell végezni az ország erőforrásai által lehetővé tett mértékig. E vonalak állami tulajdonban és üzemeltetésben maradnak, a kellő ésszerűsítések végrehajtása után.
˘ A vasútnak teherfuvarozás tekintetében önálló szállítmányozói szervezetté kell alakulnia. Meg kell valósítani a vasúti mellékvonalak üzemeltetésére a társasági üzemeltetési formát. A társasági üzemeltetés célja az, hogy a közúti közlekedés érdemi alternatívája perspektivikusan megmaradjon. Ez megfelel az ország környezetvédelmi érdekeinek, az érintett térségek piaci és társadalmi igényeinek, segítheti a hazai ipar élénkítését, eszközállományának a kihasználását. Megakadályozza a falvak elhalását. Megfelel az EU "országjelentésében" foglalt igénynek is.

A városi közlekedés tekintetében az MDF célja a környezetbarát és költségkímélő közlekedési formák, a tömegközlekedés, valamint a kerékpár- és gyalogos közlekedés támogatása javára. Az utca- funkció erősítése, kereskedelmi vonalak- csomópontok kialakítása a városi ingatlankínálatnak javítása olyan infrastruktúra- fejlesztés, ami alkalmas a hazai gazdaság kereslet oldali gerjesztésére

Ennek érdekében támogatni kell az elővárosi vasúti forgalmat, a meglévő MÁV létesítmények felhasználásával, valamint a villamosközlekedést 100 ezer lakos feletti városokban. A személykocsik külső-belső parkolási rendszerét kívánjuk támogatni, a tömegközlekedéssel összehangolva. Támogatjuk a környezetbarát autóbuszok üzembeállítását.

7. Idegenforgalom

Az idegenforgalmi ágazat a munkahely teremtő hatása egyedülálló. Nemzetközi számítások szerint egy közepes idegenforgalmi adottságokkal rendelkező ország GDP-jének 8-10%-a ebből a szektorból származhat. A közvetlen hasznon túl a turizmus döntő szerepet játszik az egész gazdaságra és jótékony hatást gyakorló kedvező országkép kialakításában.

Az idegenforgalom támogatására a Magyar Demokrata Fórum szükségesnek tartja, hogy a következő parlament ismerje el a turizmus jelentőségét azáltal, hogy állandó Idegenforgalmi Bizottságot hoz létre. Meg kell határozni azt, hogy mi az állami szerepvállalás programja, mi az önkormányzatok feladata a turizmus regionalitásának és szezonalításának tükrében, mi a vállalkozói szféra szerepe kiegészülve a kamarákkal és szakmai érdekvédelmi szervezetekkel,

végül mi a szerepe a civil szférának.

Az országarculat kiépítésére, az ország marketing stratégiájának megvalósításához a külföldi nemzeti képviseletek működtetésére a jelenleg már működő Magyar Turizmus Rt. fenntartása kívánatos.

A turisztikai célokat szolgáló pénzügyi alap, mely a vállalkozók törvényben előírt hozzájárulásából tevődik össze, törvénytelenül alacsony, hiszen az államnak minden egyes befizethető forinthoz kettő forintot kéne hozzáadnia. A régiókon és önkormányzatokon belül is nagy hangsúlyt kell fektetni arra, hogy az adózók, különösen a központi és helyi idegenforgalmi adót fizetők meghatározó beleszólást nyerjenek befizetett adójuk fölhasználása terén. A kamaráknak meg kell kapniuk törvényellenesen hiányzó jogosultságaikat. A szakmai szervezeteknek a regionális szerveződésekben is meghatározó szerepet kell betölteniük. Kívánatos a helyi, turisztikai civil szerveződések részvétele a helyi önkormányzat munkájában.

Nincs idegenforgalom belföldi turizmus nélkül, mely nem turisztikai, hanem általános gazdasági kérdés. Vonatkozik ez a belső üzleti utakra, a belföldi részvételű konferenciákra, a vízi és sport turizmusra, a falusi turizmus és a hobbi turizmus számtalan formájára, a rekreációs és gyógyászati jellegű üdülésekre, a szociál turizmusra és kiemelten a diák és ifjúsági turizmusra.

Magyarország turisztikailag bevezetett, a nemzetközi piacon legkönnyebben értékesíthető térsége: Budapest, a Balaton és az Alföld.

A Balaton turisztikailag alapvetően két részre osztható: a déli és északi partra. A déli part a családi turizmus szolgálatába állítható, míg az északi parton az infrastruktúrában és szálloda építkezésben is megnyilvánuló minőségi turizmus fejleszthető és kiegészíthető a háttér területekkel (gyógyvizek, hegyvidékek, Káli-medence, Balaton-felvidéki borvidék).

Külön Balaton törvénnyel kell szabályozni a vízminőséget, az infrastruktúra fejlesztését, az idegenforgalmi termékek bevezetését, a koncepcionális kereskedelmi szálláshely fejlesztést és a közlekedést.

Az Alföld tája, állatvilága, népművészete egyedülálló Európában. A Puszta nem csak területet, hanem olyan kultúrát jelent, amely egyedülállóan magyar. Problémái itt is az infrastruktúrában a szálláshely hiányban és a közlekedés nehézségeiben rejlenek elsősorban. Kiemelten kell támogatni a térségi előnyöket megőrző, de színvonalas befogadó létesítmények fejlesztését.

Budapest az ország fővárosa rendkívül jelentős idegenforgalmi nevezetesség és vonzerő, de a város karbantartása és szennyezettsége nem csak a turizmus szempontjából hátrányos, hanem lakosság számára is elviselhetetlen időnként. Közbiztonsága még akkor is rossz, ha az ezért felelős személyek azt állítják, hogy egy lakosra, vagy egy turistára esően több világváros statisztikájánál kedvezőbb. E világvárosok rosszabb statisztikája bizonyos elhatárolható városrészekben kiemelkedően rossz Budapest közbiztonsága pedig egészében az. Állandó probléma az ízléstelen sátrak, bódék és az engedély nélkül árusítók

jelenléte. A Dunakorzó emiatt már nem képes eredeti feladatát betölteni.

Jóformán semmi nem történt a turizmus szakterületén annak érdekében, hogy fölkészüljük Európai Unió tagságunkra, pedig most dől el, hogy a világ legnagyobb idegenforgalmi piacán a perifériára kerülünk-e, és kizárólag külföldi vállalkozóknak engedjük-e át a lehetőségeinket. Hosszú idő óta vajúdik a turizmus törvényi szabályozása. Versenyképesekké kell válnunk: ez jogharmonizációt, infrastruktúra-, szállodaipar- és termékfejlesztést jelent.

Az idegenforgalmi kisvállalkozások, a panziók, a fizető vendéglátás, a falusi turizmus külön figyelmet érdemelnek. Visszaállítjuk a falusi turizmust az MDF-kormány idején elősegítő kedvezményeket. Az MDF idegenforgalmi stratégiája átfogóan fejleszti a gyógy-, bor-, sport- és kulturális turizmust. Az idegenforgalom rangját kormányzati szintre kell emelni.

8. A mezőgazdaságnak jövőt teremtünk

A mezőgazdaság helyzete ma.

Az MDF agrárpolitikusai és szakértői állománya rendszeresen áttekintette azt a látszólag távlat és cél nélküli folyamatot, amely az MSZP-SZDSZ kormány tevékenységét jellemezte. Az MDF szögezte le elsőként, e kormányzat első félidős tevékenységének vizsgálatakor, hogy a deklarált szólamok pozitív jelzőinek halmaza mögött érvényesül az a politika, amely a mezőgazdaság alapját képező termelői szféra függőségének kialakításában érdekelt. Az idő múlása, az 1997. év tavaszán kirobbant demonstráció sorozat, majd a földtulajdonlás körüli viták láttatják a társadalom gondolkodó rétegeivel, hogy az ágazat kiszolgáltatottsága folyamatosan növekszik és önszerveződő képességétől módszeresen megfosztva, érdekeit egyre kevésbé képes megfogalmazni.

Az a termelői társadalom, amely a vidéki lakosságnak 5-7 %-a, de közvetve munka és szolgáltatási lehetőséget teremt további 8-12 %-nak, s a lakosságnak az az 5-10 %-a, amely jövedelmét a mezőgazdaságból kiegészíti, csak sorvad. A gazdálkodónak tartaléka nincs, kölcsöntőkéhez gyakorlatilag nem jut. A mezőgazdasági alapanyag-termelés jövedelemtartalma ma már elrettentően csekély, s bár az össztermelés volumene visszaesett, a szervezetlen piacon évről-évre túltermelési válságok teszik tönkre a termelőket és gazdagítják a spekulánsokat. Az agrárolló minden évben nyílik, a szektor támogatottsága 1994 óta reálértékben állandóan csökken. Az ágazat összességében finanszírozhatatlan, áttekinthetetlen, s így kiváló terepe a különféle indíttatású politikai erők egymás elleni harcának, az indulatok felkorbácsolásának.

A beharangozott látszatintézkedések két jelenség körül csomósodnak ki, melyek valódi örökségei a Horn-kormánynak, s amelyekkel a következő időszakokban az előzőekben rögzítettek mellett mindenképpen szembe kell néznünk. Az első problémacsokor az integrátori rendszer kiépítésére tett intézkedések körül rajzolódik ki. Látszólag a kisgazdaságok finanszírozását és az értékesítést hivatott megoldani az integrátor és valóban szükséges lenne az ilyen szerepvállalás, de az esetek gyorsan növekvő számában tőke, szervezettség- és információ fölényéből diktálva az integrátor visszaél a kisgazdaságok kiszolgáltatottságával, monopol helyzetéből fakadóan csak a minimális megélhetési szint jövedelmét hagyva a vállalkozó gazdánál. Ebből a helyzetből

nincs előrelépés, nem valósulhat meg a kívánatos cél, a széles rétegek gyarapodása.

Addig vagyunk itthon e hazában, amíg ez a föld a miénk. A kormányzat - s ez tevékenységének másik nagyon káros eleme - a zavaros viszonyok lebegtetésével, az alacsony ágazati jövedelmezőséggel, a vidéki lakosság napi megélhetési gondjainak növelésével a vidék, a gazdálkodás elhagyását gerjeszti, ezzel együtt termőföld kínálati piacot és alacsony földárakat tart fenn. Ehhez társul hogy a kormányzat meg kívánja teremtetni a külföld bevonását a magyar föld tulajdonlásába. Ez a termelők, a vidék létalapjának elveszítését jelentheti. A Magyar Demokrata Fórum eddig is mindent megtett és ezután is dolgozik azért, hogy mindez ne történhessen meg.

Az MDF céljai.
A Magyar Demokrata Fórum a rendszerváltás óta hangsúlyozza a vidékfejlesztés, a falu népességmegtartó képességének fontosságát. A falusi közösségek gyengülése mélyülő erkölcsi válságot hozott magával, és egyre kevésbé képesek megmaradni a társadalmi, gazdasági és mezőgazdasági termelői válságok sorozata közepette. Közvetetetten káros hatás a közösségi kapcsolatok lazulása, a szegénység és a bűnözés rohamos térhódítása vidéken és a gyökértelen, vidékből kiszakadt rétegekben.

Az MDF mezőgazdasági fejlesztési programját szervesen összekapcsolja általános falupolitikájával. Érdekeltséget fogunk teremteni ahhoz, hogy az elvándorlás csökkenjen, hogy a falu, mint települési hely és megélhetési lehetőség vonzóbbá váljon. 1990 és 1994 között ezért helyeztünk nagy súlyt a vidéki infrastruktúra fejlesztésére. A szocializmusban évtizedeken keresztül elhanyagolt falvakban élő lakosok ekkor jutottak kedvezőbb feltételek közé.

Vidékfejlesztési politikánknak két alappillére van:
ˇ Az életminőség kiegyenlítése és fejlesztése az infrastruktúra, út, vasút, telefon, ivóvíz, szennyvíz- és csatornahálózat, településfejlesztés, egészségügy és oktatási rendszer kiépítésével.
ˇ A második pillér a megélhetést biztosító mezőgazdasági tevékenység, amely tisztes jövedelmet biztosít a termelőnek, bevételt a nemzetgazdaságnak, világszerte megbecsülést a magyar parasztnak.

E két stabil tartóoszlopra épülhet rá több gazdasági tevékenység, amelynek feltétele a megfelelő infrastruktúra, s amelyek döntően a mezőgazdasági alaptevékenységhez kapcsolódnak. Mód nyílik arra, hogy államilag szabályozva és elősegítve a természetes folyamatokat, a mezőgazdasági alaptevékenységre ráépülhessenek az európai szintű szolgáltatások, és az újraformálódó hazai feldolgozóipar.

Ezzel a stratégiával, melyhez erőteljes család és oktatáspolitikát párosítunk el lehet és mert életfontosságú: el kell érnünk, hogy a magyar vidék egyre több embernek nyújtson megélhetést, biztosítson gyarapodást, emelkedő anyagi és szellemi színvonalon, így téve lehetővé a magyar földet saját eszközével magas színvonalon művelő, saját vagyonnal rendelkező valódi parasztság kialakulását.

1990-94. között fájdalmas, de szükségszerű átalakulási folyamat zajlott le hazánkban. Megtörtént az élelmiszeripari privatizációja, a föld döntően magántulajdonba került és ezen bázison megkezdődhetett a családi gazdaságok gépesítési programja. 1994-től azonban az addig sem teljesen egyértelmű folyamatok torzultak, a családi gazdaságok kialakulása megtorpant, az új típusú szövetkezeteké szintén, állandósulni látszik a zűrzavar a termelés és értékesítés mindennapjaiban. A kialakult helyzetben az agrárium termelési alapjait megszilárdító rövid távú (4-6 éves) program végrehajtása és hosszabb távú (15-20 éves) fejlődési pálya megalapozása szükségszerűen elvégzendő feladat.
Rövid távon a legfontosabb feladatok a következők:
ˇ a mezőgazdaság harmonikus termelési szerkezetének megalapozása, ezen belül az életképes és az Európában is támogatható családi gazdálkodási forma kialakítása, megerősítése, számuk gyarapítása, és ezt szolgáló földalap létrehozása,
ˇ beszerző-értékesítő-feldolgozó-szolgáltató szövetkezések beindítása,
ˇ családi gazdálkodásnak megfelelő birtokméret-földkoncentráció elősegítése,
ˇ hatékony termelői érdekvédelmi szervezet létrejöttének elősegítése.
Hosszabb távon elérendő célok:
ˇ A magyar mezőgazdaságnak - termékeink nemzeti jellegét megtartva - sikeresen kell illeszkednie a világ, és természetesen Európa mezőgazdaságába. Ehhez ki kell alakítani a napi politikai ötletektől mentes, csak nemzeti célokat szolgáló fejlődési pályát, amely egyértelműen a gyarapodó paraszt-polgárság kialakulását és megerősödését szolgálja, értelemszerűen a családi gazdálkodás erősödésével.
ˇ Stabilizálni kell a mezőgazdaság szerepét a nemzetgazdaságban, egyensúlyba hozva a támogatások és elvonások rendszerét, az elvonások általános csökkentésével.
ˇ Meg kell teremteni a hazai mezőgazdasági termelők tulajdonosi részesedését az élelmiszer-feldolgozókban és az élelmiszer-kereskedelemben.
ˇ Rendszerbe illesztve meg kell teremteni a helyét a kiegészítő gazdaságok tevékenységének.
ˇ A felsorolt fő célkitűzések megvalósításának szolgálatába kell állítani a teljes állami eszközrendszert és az intézményeket. Mindehhez az alábbi erőforrások állnak rendelkezésre:
ˇ Termőföld;
ˇ az élelmiszergazdaság meglévő és leendő eszköz vagyona, nemzetgazdasági kapcsolatrendszere;
ˇ az aktívan szerepet vállaló állam;
ˇ a humán erőforrások.

Összefoglalva: a magyar mezőgazdaság és a vidék talpon maradása csak a vidéki lakosság helybentartásával, életminőségének növekedésével lehetséges. A versenyképesség a magyar mezőgazdaság fejlődésének alapvető kérdése. A versenyképességet a kisméretű, saját munkájukat eredményesen felhasználó gazdaságok között kell fokozni, kifelé protekcionista eszközökkel védve azokat - mint gyakorlat ez abban a világban, amelynek kialakult gazdaságába igyekszünk beférkőzni. A versenyképességet tehát a szaktudás, a tulajdonosi felelősség, a ráfordítások tudatos, ésszerű felhasználása dönti el az állam emelt támogatási és hitelindukciós szerepvállalásával, a termelés mennyiségi

szabályozása mellett jövedelemgaranciával.

E szint elérése nemzeti és nem rétegérdek, kiemelt feladat, amelyet segíteni kell a támogatási, adózási, szaktanácsadási rendszer célorientált, kiszámítható átformálásával, a családi gazdaságok pozitív diszkriminációjával. Ugyanakkor a gazdaságosan működtethető nagyüzemek intenzív fejlesztéseinek támogatásával - az arányok betartása mellett - helyzetüket erősíthetik az világpiaci versenyben. Az MDF elutasítja a pártpolitikai érdekek által motivált agrárpolitikát.
Mezőgazdaság a nemzetgazdaságban
A magyar mezőgazdaság hagyományosan teherviselő ágazat, amely lényegesen többet fizet a költségvetésbe, mint amennyit támogatás formájában vissza kap. Nemzetgazdasági szerepére, exportbevételeire belátható időn belül szükség lesz, de az agrárnépesség aránytalan terhein enyhíteni szükséges.

Kedvezőtlen a termelési struktúra is, hiszen mezőgazdaságunk döntően alapanyag-termelésre rendezkedett be. A jelen kormányzat ezen érdemben nem tudott változtatni, ami komoly problémák és megoldandó feladatok sokaságát jelenti. Alapanyag-termelői státusból kivédhetetlen ugyanis az európai és világpiac árudömpingje, illetve ez a státus a permanens spekulációs jövedelem-kivonás melegágya.

A megoldás az értéknövelés elsőbbségének érvényre juttatásában mint átgondolt, közép és hosszú távon következetesen végigvitt programban rejlik. Mindez természetesen nem oldható meg egy komoly beruházási hullám nélkül. Ha ez a beruházási hullám túlnyomó részben tudatosan a honi mezőgazdasági gépgyártás, illetve élelmiszeripari-gépgyártás kapacitására épül, a mezőgazdaság beillesztése a nemzetgazdaságba - a nyugati országokhoz hasonlóan - a gazdasági racionalitás irányába mozdul el. A Magyar Demokrata Fórum rendelkezik minderre kidolgozott koncepcióval.

A mezőgazdaság erőforrásai
A termőföld
A föld a társadalom, a nemzet létének alapja, ezért belátható ideig külföldi, idegen tulajdonba már az árviszonyok miatt sem adható. A föld tulajdonosának joga a föld birtoklása, megművelése, hasznának szedése, kötelessége a föld minőségének megóvása. A társadalomnak joga van a föld forgalmát, használatát a közjó érdekében korlátozni és kötelessége mindazon feltételek megteremtése, amelyek mellett a tulajdonos előírt kötelezettségeinek eleget tud tenni.

A termőföld több mint 90 %-a magánszemélyek tulajdonába került. A jelenleg kialakult helyzet áttekinthetetlen, a birtokstruktúrában nagyrészt tisztázatlan, hogy ki diszponál a termőföld felett. Megalapozott becslések szerint a termőföld közel 50 %-a van egyéni gazdálkodók használatában, tulajdonában vagy bérletében, ez az arány a jelenlegi kormányzati ellenhatás dacára is évente 1-2%-kal növekszik.

A kívánatos családi birtokméret 35-50 hektáros gazdaság, amely 1-3 fős főállású, ugyanennyi mellékfoglalkozású (kisegítő) munkaerőt igényel, s jövedelme egy 4 tagú család részére szerény, de biztos megélhetést nyújt. Ezzel 100-150 ezer családi gazdaság, 250-300 ezer főfoglalkozású "vállalkozó-dolgozó" válhat stabil

egzisztenciává. (A célszerű birtokméret ettől több okból mindkét irányba eltérhet.)
Hagyományainknak és adottságainknak megfelelően a belátható jövőben a termőföld 20-25%-án nagyüzem, 50%-án családi gazdaság, 25-30%-án kisegítő gazdaság működését tartjuk reálisnak. A nagyüzemnek perspektívát kell adni a tenyésztési-termelési színvonal emelése, a technológiai kísérletezés-fejlesztés, a magas színvonalú, költségigényes eljárások kialakítása, adaptációja terén.

Az átlag alatti méretű gazdaságok bérkiegészítő gazdaságként stabilizálni tudják a vegyes keresetű (iparos, alkalmazott, szolgáltató) vidéki családok helyzetét, növelik biztonságérzetét. A munkanélküliség csökkenésével, a szociális helyzet javulásával az e körben lévő föld egy része meg fog jelenni a piacon, ezt a földet a preferált családi gazdaságokhoz kell terelni (hitelkonstrukció, támogatás, kezdők, fiatalok). A kívánatos átlag feletti méretű gazdaságok arányának növekedését fékezni kell piacgazdasági eszközökkel (pl. adózás). A kívánatos átlagnagyság elérését spontán, államilag nem finanszírozott folyamatként kívánjuk értelmezni.

Meg kell erősíteni az ingatlan-nyilvántartási apparátust, a földhasználókról naprakész állapotot kell teremteni a választásokat követő rövid időn belül. Az eljárási rend előírásával, a technikai feltételek és a források előteremtésével indukálni kell a mielőbbi ésszerű birtokrendezést. A birtokrendezés és a földhasználat-földforgalom intézményi feltételeit meg kell teremteni.

Kívánatos a bérleti rendszer szabályainak kialakítása. Korrekt módon ez csak a kívánatos birtokstruktúra főbb elemeinek kialakulása után rendezhető. Az átmeneti időszakban - a spekuláció letörése végett - a maximális bérleti időt a szántóföldek esetében 5 évben kell megszabni. Ültetvényeknél ettől eltérő szabályozás is lehetséges.
Az aktívan szerepet vállaló állam
A mezőgazdasági termelés a természet és a közgazdaság erőinek leginkább kitett tevékenységeként, mindenütt fokozott állami szerepvállalás mellett működik. A természetes fejlődésében többször megtöretett s szinte mindent elölről kezdő magyar mezőgazdaságnak a még előtte álló évtizedes átmeneti korszakban feltétlen szüksége van az állam fokozott szerepvállalására. A vidékfejlesztés, népességmegtartás, versenyképes mezőgazdaság külön irányítási-szervezési intézkedéseket követel.

A birtok- és üzemstruktúra kialakításához kiépítjük az információgyűjtő, feldolgozó és közgazdasági előrejelző rendszert, amelyre biztonsággal építhető a termelői stratégia, és mellérendelhető a probléma-orientált, termelőbarát támogatási rendszer.

A mezőgazdasági és élelmiszer-kereskedelem kínálati oldala rendkívül szervezetlen. Állami segítség kell ahhoz, hogy a termelői szervezetek megerősödjenek az értékesítési folyamatban. Szükséges elsősorban az eddig alig létező, elsősorban kisgazdaságokat tömörítő érdekvédelmi szervezetek jelentősebbjeinek érdemi megerősítése, feltőkésítése, szakértői-tanácsadói gárdával való fölszerelése.

Fokozatosan ki kell építeni a földjelzálog- és földhitelintézeteket, korrekt törvényi szabályozással. A realitásokhoz igazodó hitelintézeti rendszer és hitelezési gyakorlat kialakítására az MDF kidolgozott koncepcióval rendelkezik.

Az MDF távlati célként 700.000 hektár terület erdősítését tűzi ki célul. Támogatni fogja az e téren jelentkező lemaradás fokozatos pótlását. Különösen a kedvezőtlen mezőgazdasági területeken látja ennek szükségességét. A telepítések egyben az aktív foglalkoztatáspolitika céljait is szolgálják.
A humán erőforrások
A mezőgazdaságban dolgozóknak, vállalkozóknak rendkívül jól képzettnek kell lenniük, hogy eredményesen reagálhassanak a kor kihívásaira. Oktatásukban tehát az általános cél: az önálló döntési képesség és felelősségvállalás erősítése, gyakorlati életre való felkészítés, több lépcsőben. Kívánatosnak tartjuk - különösen falun - már az általános iskolában oktatni az alapvető mezőgazdasági ismereteket (helyi természeti értékek, kertkultúra, falusi élet, mezőgazdaság megszerettetése). Mezőgazdasági régiókban földműves szakiskolát kell indítani, ahol a gyakorlati ismeretek mellett lelki, erkölcsi, egészségügyi és kulturális nevelés folyhat, gyakorlati ismeretek elsajátítása és informatikai ismeretek megszerzése mellett.

Segítjük a mezőgazdasági szakközépiskolákat, érettségit adó, de elsősorban gyakorlati ismereteket nyújtó képzésükben. A főiskolai képzésben fő az elméleti ismeretekkel is rendelkező, a tudományt is értékelni tudó nagy áttekintő képességgel rendelkező gyakorlati szakemberek képzése a fő célkitűzés. Az egyetemeken a tudományos, elméleti átadása, a perspektívák keresésére is alkalmas szakemberek képzése, valamint doktorandus képzés, a jelenlegi rendszertől eltérően némi gyakorlati jártasság megszerzése után.

Tömegesen újra kell indítani a felnőtt oktatást, falu szintű oktatást, gazdatanfolyamokat, be kell vinni a holnap mezőgazdaságának ismereteit a faluba téli tanfolyamok szervezésével. Megerősítjük a tangazdaságok, tanüzemek szerepét az oktatás minden szintjén, régiónként nagy szerepük lesz a mintagazdaságoknak, mintafarmoknak. Lendületet kell adni a honi kutatói tevékenységnek az ágazat minden területén, elsősorban az egyetemekhez integrálva és tájintézetekben - párhuzamosan végezve az elméleti és az alkalmazott, fejlesztő kutatást. Racionalizálni kell a tudományos eredmények értékelését, különválasztva az elméleti kutatói eredmények és a fejlesztő kutatási eredmények értékelési módszerét - ez utóbbinál a konkrét eredmény legyen a minősítés alapja. A kutatások finanszírozásában megszüntetjük a pályázati rendszer kizárólagosságát. A központi finanszírozás adjon lehetőséget a helyi döntésekre is a kutatási-pénzügyi források felhasználásában. A szaktanácsadás kiemelt fontosságú lesz a mezőgazdaság fejlesztésének következő szakaszában. Minden oktatási bázis feladatának részét kell, hogy képezze. A szaktanácsadásnak kétféle feladatot kell ellátnia: segíteni a mezőgazdasági termelést, másrészt a vidéki életminőség javítása érdekében segítenie kell a helyi térségi problémák megoldását.

A térségi tanácsadó rendszer a költségvetésből finanszírozva a felzárkóztatást szolgálja, a vidéki és városi ember közötti különbség csökkentésére. Ezzel összefüggésben visszaállítani és továbbfejleszteni kell a '94-ben kialakított

falugazdász hálózatot. Az agrártermelést segítő szaktanácsadás a hagyományos alapanyag-termelésen túl az élelmiszer-feldolgozás és marketing területre terjed, a vertikum hatékony működését szolgálja. Biztosítani kell szellemi, technikai és informatikai hátterét, a kétirányú információáramlás rendszerét. A szaktanácsadás ezen formáját alapvetően piaci alapon kell működtetni. De az a tapasztalat, hogy a magángazdálkodók jelentős része, a pályakezdő fiatalok ismeretek híján nehezebben jutnak támogatáshoz, hitelhez, információhoz, kikényszeríti, hogy részükre fokozott támogatást kell biztosítani. Az oktató létesítményekre alapozva szaktanácsadási központokat hozunk létre, amely a mikrokörzetekben, a körzetért végzik munkájukat.

Az agrárértelmiségünkben lévő óriási szellemi tőke egyrészt a szaktanácsadói hálózatokban, és a versenyben megmaradó gazdasági társaságokban, valamint szövetkezetekben kap érvényesülési lehetőséget, csakúgy mint a megújuló intézményrendszerben és a családi gazdaságokban. Programunk kiemelten támogatja a pályakezdő mezőgazdasági vállalkozókat. Harminc éves korig kedvezményes vásárlási és hitelkonstrukcióval segítjük vidéken maradásukat, egzisztenciájuk kialakítását. Kiemelt programot készítettünk a legfontosabb természeti erőforrásainkat képező talaj és víz védelmére, illetve a környezet- és egészségvédelmi szempontokat fokozottan érvényesítő talaj-, víz- és erdőgazdálkodás megvalósítására.
Az EU-csatlakozás problémaköre
Az Európai Unióhoz való csatlakozásunk két alapvető szempont figyelembe vételével történhet:

1. **Érdekeink védelme és lehetőségeink felismerése a csatlakozás folyamata előtt**
2. **A mezőgazdaság szereplőinek maradéktalanul látniuk, ismerniük, tudniuk kell, milyen előnyök és hátrányok származnak rájuk a folyamatból**

A csatlakozás során kiemelt fontosságú a piacképesség, amely a külső-belső versenyképességtől, s az ágazati marketingtől, támogatási szintektől és a kereskedelempolitika eszköztárától függ. A meglévő komparatív előnyeink csak a programunkban célként megjelölt feldolgozói szféra gyors létrejötte, vagy korszerűsödése, vertikumok kialakítása, a termékszerkezet szüntelen megújítása mellett aknázhatók ki.

A felkészülés időszakában a magyar agrártársadalom alkalmazkodóképességének gyors fejlesztése a cél. Meg kell ismerni széles körben az EU-ban honos normákat, szemléleteket, módszereket, át kell venni gazdasági érdekeinket nem sértő jogi és intézményi elemeket. Felkészülve a gyakran változó külpiaci környezetre ki kell építeni a már említett információs rendszert és az elemző, prognosztizáló apparátusokat.

Gyors áttekintést és gyakorlati lépéseket igényel a hazai támogatási rendszer. A támogatási formákat - a Világkereskedelmi Szervezet (WTO) megállapodással összhangban - a piac és versenyképesség szolgálatába kell állítani. Be kell vezetni a minőségi termelés támogatását, a piacrajutást elősegítő infrastruktúra (informatika), kollektív marketing megvalósításának ösztönzését, valamint a környezetvédelemmel kombinált szociális indíttatású jövedelem-kiegészítést.

Fokozatosan egyre nagyobb mértékben kell áttérni a gazdálkodó jövedelemszintjétől függő jövedelemtípusú támogatásra.

Fontos része a munkának, hogy fel kell készülni országunk, s a térségünk agrárgazdaságai közötti mennyiségi-minőségi különbségek dokumentálására. Növelni kell mozgásterünket keletre, hiszen ott a csatlakozás után - határországként - komoly lehetőségeink lesznek. Fel kell készülnünk a piacvédelemre a lehetséges módon, s a WTO-ban vállalt importkvótákat össze kell hangolni az EU Társulási Szerződéssel, az új EU belépőkkel. Fontos teendő a bilaterális kontingensek belefoglaltatása a WTO megállapodás import kvótáiba. Fel kell készülnünk a piaczavar-elhárításhoz szükséges operatív rendszerek megszervezésére (vám és import nyilvántartási rendszer).

A jelenlegi kormányzat elmulasztotta a belső szakmai tisztázó vitákat, elemzéseket, lefolytatni a kritikus ágazatok meghatározásához, kedvezőtlen adottságú térségek definiálásához "különleges körülmények", "különlegesen érzékeny termékek" meghatározásához stb., ami egy markáns, védhető magyar álláspont kifejtéséhez feltétlenül szükséges. Ezeket mind sürgősen meg kell fogalmazni, a magyar agrártársadalom bevonásával, egyetértésével.

Magyarország, a magyar mezőgazdaság választút elé érkezett. Vagy nemzeti alapon fejlődik tovább, és szerves fejlődés útján igyekszik méltó helyét megtalálni a gazdasági racionalitás alapján álló világgazdaságban, vagy Latin-Amerikai útra lép, kiváltságos, dúsgazdag kevesek jármában. A mi feladatunk nem lehet más, mint a széles vidéki rétegek gyarapodásának elősegítése.

III. Szociális biztonság

9. Munkaügy és foglalkoztatáspolitika

A Horn-kormánynak, mint ahogy az elmúlt három évben sem volt - úgy jelenleg sincs foglalkozatás politikája. A munkanélküliséget, illetve annak kezelését a választási "sikerpropaganda" eszközévé silányította. A kormány munkanélküliséghez való viszonyát az a régi időket idéző magatartás jellemzi miszerint: "amiről nem beszélünk, az nincs is," pedig sajnos a munkanélküliség rejtett formája soha nem látott méreteket öltött napjainkra Magyarországon.

A kormányzat eme viszonyulása természetesen nem véletlen, hiszen pontosan tudja, hogy a munkanélküliség miatt választásokat lehet elveszíteni, ugyanakkor a munkanélküliség sikeres "elrejtésével" és elhallgatásával választásokat lehet nyerni. Ebből eredően a munkanélküliséget csupán politikai kategóriaként kezelték, elfelejtvén, hogy elsősorban közgazdasági és társadalmi kategória. Ez az alapvetően - politikai taktikázás által meghatározott - téves viszonyulás vezetett oda, hogy mára a rejtett munkanélküliek száma közel kétszerese a regisztrált munkanélküliek számának, hogy a regisztrált munkanélkülieknek 60%-a "tartósan munkanélküli", hogy a munkanélkülieknek csupán 30%-a részesül ellátásban. A munkanélküliek ellátottsága soha ilyen alacsony színű még nem volt a rendszer változtatás óta.

Sajnos nem volt bölcsebb a kormány viszonyulása a munkavilágát szabályozó jogszabályokhoz sem, hiszen a Munka Törvénykönyv, a Foglakoztatásról szóló

törvény (egyébként jogi szempontból jelentéktelen) módosítását sem a szakmai szükségszerűség, hanem a politikai szükséghelyzet diktálta. Az "Alkalmi Munkakönyv"-ről szóló jogszabály pedig tragikomikus helyzetet teremtett azzal, hogy szinte senki sem veszi igénybe hűen tükrözve, azt a tényt, hogy ez a rendelet senkiről sem szól, csupán a kormány naiv hozzá nem értéséről.

A kormány három éves működése alatt megrekedtek azok a folyamatok, melyek hosszú távom biztosítanák, egy magas szintű foglalkoztatottság mellett, a munkaerőpiac stabilizálódását. Ehelyett jelenleg rendkívül alacsony szintű foglalkoztatottság mellett stagnál a munkaerőpiac.

Minderre tekintettel az MDF kormányra kerülése esetén elsődleges feladatának tekinti a munkanélküliség valós adatainak és az elmúlt négy éves foglalkoztatás politika hibáinak nyilvánosságra hozatalát és a választókkal való megismertetését.
A kormány részben kivonta a pénzt a foglalkoztatáspolitikából, ellehetetlenítve ezzel az "aktív eszközök" működtetését.
Az Antall-Boross kormány idején a foglalkoztatáspolitika két nagy pénzügyi alapra támaszkodott: a Szolidaritási Alapra és a Foglalkoztatási Alapra, melyek egymástól pontosan elhatárolva, de bizonyos törvényben meghatározott esetekben egymásközötti átjárhatósággal biztosították a finanszírozási feltételeket. A Foglalkoztatási Alap az aktív oldal (átképzések, továbbképzések, közhasznú munkavégzés, stb.) a Szolidaritási Alap pedig a passzív oldal (munkanélküli járadék, munkanélküli segély) működésének pénzügyi alapjait garantálta.

1995-ben e két pénzügyi alapot a kormány összevonta Munkaerőpiaci Alap néven, s ettől kezdve ez az alap egyedül volt hivatott a fent említett aktív és passzív oldal működésének garantálására. Az összevonással egyfelől megszűnt a pénzügyi garancia az aktív eszközök működtetésére. Ezt mi sem bizonyítja jobban, mint az hogy 1994-ben 21,4 milliárd Ft állt az alap rendelkezésére aktív eszközök működtetésére. Másfelől a Munkaerőpiaci Alapban lévő pénzösszeg reál értékben kevesebb lett, mint korábban.

Mindezek a hiányosságok kezelésére az MDF kormányzati szerepben meg fogja teremteni a foglalkoztatás politika világos, átlátható finanszírozásának feltételeit, egyszersmind biztosítva az aktív eszközök működtetésének pénzügyi feltételeit. Növelni fogja a helyi döntések szerepét az aktív eszközöket szolgáló decentralizált pénzek felhasználásában.
A kormány rejtett foglalkoztatáspolitikája lehetetlen helyzetbe hozta a munkanélküliek több százezres tömegét.
1997. júliusában a regisztrált 468.713 munkanélküliből mindösszesen 142.132 fő részesült munkanélküli ellátásban a pályakezdő segélyen lévőkkel együtt, vagyis kb. a munkanélküliek 30%-a részesült ellátásban, kevesebben mint eddig bármikor. Összehasonlításképpen 1993. februárjában, amikor a legmagasabb volt a munkanélküliek száma, a regisztrált munkanélküliek 77%-a részesült ellátásban. A Horn-kormány elfordulását a munkanélküliektől még jobban példázza, hogy 1997. júliusában a munkanélküli ellátás átlagos havi összege: 13.461 Ft volt, amely összeg kb. 30%-a a 10 főnél nagyobb szervezetekben

foglalkoztatottak átlagkeresetének.

Tovább nehezíti a saját helyzetükön segíteni akaró munkanélküliek helyzetét az a kormánydöntés, amely 1998. január 1-től megvonta az utazási kedvezményeket az átképzési tanfolyamok résztvevőitől. Kormányra kerülése esetén az MDF azonnal visszaadja a munkanélküliektől - rövidlátó pénzügyi indokkal - elvont tanulói utazási igazolványokat.

Az MDF kormányzati feladatai között társadalmi és gazdasági jelentőségének megfelelő súllyal fogja kezelni a valódi munkanélküliek emberhez méltó ellátását. Ugyanakkor határozottan fog fellépni mindazokkal szemben, akik nem működnek együtt a munkaerőpiac intézményeivel, annak érdekében, hogy mielőbb munkát találjanak.
A kormány rejtett foglalkoztatáspolitikájával maga gerjeszti a "feketegazdaságot".
A kormány kellő szakmai ismeretek hiányában nem ismerte föl a foglalkoztatáspolitika és a feketegazdaság közötti közvetlen összefüggés lehetőségét és veszélyét. Mint minden működő gazdaság, így a feketegazdaság számára is nélkülözhetetlen a munkaerő. A "feketegazdaság" elleni harcban a foglalkoztatáspolitika a feladata, hogy feltárja és átláthatóvá tegye azokat a csatornákat és forrásokat, melyen keresztül a "feketegazdaság" a munkaerő iránti igényét kielégíti.

A mai magyar gazdaság foglalkoztatási szintje rendkívül alacsony, önmagához képest is, de még inkább szembetűnő e tény a nemzetközi összehasonlításban. A hatályos jogszabályaink szerint, ma Magyarországon 6 millió kereső korú népességből mindösszesen 3,6 millió a foglalkoztatottak száma. Figyelemmel arra is, hogy ebben benne vannak a támogatott munkahelyeken dolgozók is, ez rendkívül alacsony foglalkoztatási szintet jelent.

Még rosszabb a magyar foglalkoztatottsági szint nemzetközi mércével mérve. Az ILO kritériumai szerint számítva a 15-74 éves népességből, ami nálunk 7,8 millió kereső korút jelent, csupán 45% a foglalkoztatottak aránya. Az európai számbavételi gyakorlat szerint, amely a 15 és 64 év közöttieket tekinti kereső korúaknak csupán 50% a foglalkoztatottak aránya. Ez rendkívül alacsony foglalkoztatottság ahhoz, hogy ezen a szinten stabilizáljuk a magyar gazdaság foglakoztatási szintjét. Ez ugyanis önmagában garantálja a fekete gazdaság létét, sőt annak melegágyát jelenti.

A fentiekből látható, hogy jelentősen megnőtt a gazdaságilag inaktívak, azaz a munkavállalási korban lévő, de "nem foglalkoztatottak" és nem is "regisztrált munkanélküliek" száma. A gazdaságilag inaktívak között a legjelentősebb azok száma akik a munkaerőpiacon bármely okból nem jelentek meg, vagy megjelentek ugyan, de onnan kényszerű okok miatt kiszorultak, ezek száma ma Magyarországon 800.000-850.000 közé tehető. Nagy bizonyossággal állítható, hogy ez az a rejtett munkanélküli tömeg, amely a "feketegazdaság" munkaerőpiacának az alapját képezi.

Látható tehát, hogy az alacsony foglalkoztatottsági szint, valamint a munkanélküliek ellátottságának, fentebb részletezett alacsony szintje, valamint

a kormány rejtett foglalkoztatáspolitikája (valódi munkanélküliek kiszorítása a regisztrált munkanélküliek köréből) erősen generálja a rejtett munkanélküliek számát, amely erősíti a "feketegazdaság" burjánzását.

Az MDF az egyik legfontosabb feladatként jelöli meg a foglalkoztatási szint emelését. Ennek érdekében gazdaságpolitikájában elsődlegességet kap a munkahelyek számának növelése, melynek érdekében összehangolt foglalkoztatás- és pénzügypolitikát kíván megvalósítani. Ez utóbbi keretében a lehetőségekhez képest a munkaadók számára elviselhető szintre csökkenti a legálisan foglalkoztatott munkaerő részére kifizetett munkabérre rakódó közterheket. Elérve ezzel a 3,6 millió foglalkoztatott létszámának jelentős emelését. Ugyanakkor csökkentve a rejtett munkanélküliek számát, s így a "feketegazdaság" rendelkezésére álló rejtett munkaerő nagyságát.
A kormány rejtett foglalkoztatáspolitikájával veszélyezteti a társadalombiztosítást.
A kormány három éves működési ideje alatt, de különösen 1996-tól jelentősen növekedett a munkavállalási korban nyugdíjazottak száma. A munkavállalási korúak nyugdíjazása, hatályos jogszabályaink szerint 4 fő okból történhet:

ˇ korkedvezményes nyugdíj (meghatározott munkakörökben, pl. bányászat az öregségi nyugdíj korhatáránál kedvezőbben állapítja meg a nyugdíjba vonulás korhatárát);
ˇ rokkantnyugdíj (bizonyos mértékű egészségromlás esetén lehetővé teszi a nyugdíjba vonulást az öregségi nyugdíj korhatár elérés előtt);
ˇ korengedményes nyugdíj (foglalkoztatáspolitikai okokból, elbocsátás helyett korengedményes nyugdíjba mehettek azok, akiknek legfeljebb 5 év hiányzott az öregségi nyugdíjhoz);
ˇ előnyugdíj (foglalkoztatáspolitikai okokból igénybe vehették azon munkanélküliek, akik a foglalkoztatási törvényben meghatározott egyéb feltételeknek megfeleltek).

A munkavállalási korban nyugdíjazottak száma 1996. végén 404.500 fő, ami elérte a munkavállalási korúak csaknem 7 %-át. Ez azt jelenti, hogy a kormány a munkanélküliség okozta feszültségeket a társadalombiztosítás terhére próbálja levezetni.

Ugyancsak a társadalombiztosítást terhelte a kormány, foglalkoztatáspolitikai szempontból átgondolatlan nyugdíjkorhatár emelése is, melyre a társadalom, mint minden rossz döntésre, úgy reagált, hogy néhány hónap alatt 500.000 fő fölé emelkedett a munkavállalási korban lévő nyugdíjasok száma, főleg a rokkantnyugdíjasok számának emelkedése miatt.
A kormány választási sikerpropagandája eszközévé tette a foglalkoztatáspolitikát.
Ezen sikerpropaganda alapvetően két tényező köré épül, az egyik az, hogy folyamatosan csökken a munkanélküliek száma, a másik, hogy elértük az Európai Unió tagállamaiban a munkanélküliségi rátát.

Le kell szögeznünk, hogy valóságtartalmát tekintve mindkét állítás valótlan. A gazdaságra és társadalomra egyaránt pozitívan ható munkanélküliség csökkenéséről akkor beszélhetnénk, ha e mögött a tényleges foglalkoztatottság

növekedése állna, erről azonban szó sincs. A regisztrált munkanélküliek számszerű csökkenése megfigyelhető bizonyos statisztikai nyilvántartásokban, ám e mögött is sokkal inkább a statisztikai mérőszámokkal való játszadozás áll semmint valódi csökkenés.

Konkrét példa erre, hogy 1997 január 1-től a Munkaügyi Minisztérium a regisztrált munkanélküliek számából kihagyja azon jövedelempótló támogatásban részesülőket, akiknek e támogatásuk valamely okból ideiglenesen szünetel. Ezek száma jelenleg 70.702 fő, ami azt jelenti, hogy ha ezt hozzáadjuk a regisztrált munkanélküliek számához, amely 1997. július végén 468.713 fő volt, akkor kiderül, hogy ezek száma 538.915 fő. Ha ezt a számot összevetjük az 1994. júliusában, vagyis a kormányváltás időpontjában rögzített regisztrált munkanélküliek számával, amely 542.000 fő volt, akkor látható, hogy szó sincs regisztrált munkanélküliek számának csökkenéséről. A munkanélküliségi ráta pedig ugyanúgy 11% mint amennyi 1994-ben volt.

A valódi probléma természetesen az, hogy közben eltelt 3 év úgy, hogy azok a folyamatok, melyek a munkanélküliség valódi megoldása felé mutatnak, nem folytatódtak, sőt számos olyan veszélyes jelenség mutatkozik, mellyel az elkövetkezendő kormánynak tényként kell számolnia.

Hamis az egyenlősdi összehasonlítás az EU tagállamokkal is már csak azért is, mert ez a munkanélküliség nem ugyanaz, mint az a munkanélküliség. A magyar gazdaságban rejlő munkanélküliség még mindig recessziós motiváltságú munkanélküliség, ami azt jelenti, hogy a gazdaságnak szinte valamennyi ágazatában munkaerő-fölösleg van, vagy legalábbis nincs kereslet a munkaerő iránt. Ezzel szemben az EU tagállamok munkanélkülisége egy strukturálisan motivált munkanélküliség, ami azt jelenti, hogy a gazdaság bizonyos ágazataiban nő, más ágazataiban pedig csökken a munkaerő iránti kereslet. Ez utóbbi foglalkoztatáspolitika eszközökkel sokkal hatékonyabban kezelhető, mint az előző. Az adatokkal való bűvészkedéssel szemben elég egyetlen tény: 1998. első hónapjaiban 100 ezerrel kevesebb munkahely van az országban, mint volt a Boross-kormány leköszönése idején 1994. nyarán. Az MSZP-SZDSZ kormány új munkahelyek teremtése helyett még a meglévők megőrzésére is képtelen volt.

Az elmúlt négy év rejtett foglalkoztatás-politikájának következtében nem csak a munkanélküliek, hanem szinte minden munkavállaló kiszolgáltatott helyzetbe került azáltal, hogy a kormány kiüresítette az Érdekegyeztető Tanács munkáját és felszámolta a valódi érdekegyeztetést.

Az MDF kormányzati helyzetben visszaállítja a valódi érdekegyeztetést, tényleges döntést ad az Érdekegyeztető Tanács kezébe, és amint az 1990-1994. között tette, valódi partnerként kezeli a munkavállalók érdekképviseleti szerveit, de nem olyan módon, hogy képviselői padsorába ülteti a szakszervezeti vezetőket. Olyan jogszabályi hátteret teremt, melyből egyenesen következik a munkáltató és a munkavállaló közötti kollektív szerződés megkötésének szükségszerűsége. Az MDF aktív foglalkoztatáspolitikát kíván folytatni. A valós helyzet feltárása után területenként és ágazatonként jelölt kedvezményekkel serkenteni fogja a munkakapcsolatok számának növelését. Előnyt biztosít a fiataloknak és a - rászorultság miatt is - gyermekeket nevelőknek. A munkaerő-

piaci feszültségeket enyhíti a rugalmasabb munkaerőpiac kialakítása: az otthoni és részfoglalkoztatás feltételének javítása.

10. A fogyatékos emberek esélyegyenlősége

A Magyar Demokrata Fórum programjában hangsúlyosan kezeli a Magyarországon élő 1-1,2 millió fogyatékos ember szükségleteit. A Magyar Köztársaság Alkotmánya szerint minden állampolgárnak joga van arra, hogy:

ˇ emberi méltóságát tiszteletben tartsák,
ˇ igénybe vehesse a közintézmények szolgáltatásait,
ˇ tanuljon,
ˇ szórakozzon,
ˇ kultúrálódjon,
ˇ egészségügyi ellátásban részesüljön,
ˇ dolgozzon.

Az MDF kiindulópontja szerint a fogyatékos állampolgárokat ugyan azok a jogok illetik meg, mint az egészséges társaikat, ugyanakkor helyzetük miatt e jogokkal a fogyatékosok csak korlátozott módon tudnak élni. Ezért szükség van egy új törvényre, amely segít ezeken a problémákon, és megteremti az esélyegyenlőséget, melynek feltételei:

ˇ a társadalom tudatosságának növelése, tudjon többet a társadalom a fogyatékos embertársak jogairól, szükségleteiről és képességeiről,
ˇ egészségügyi ellátás,
ˇ rehabilitáció,
ˇ segítő szolgáltatások.

A Magyar Demokrata Fórum szerint az új országgyűlésnek mihamarabb napirendre kell tűznie a fogyatékosokat érintő esélyegyenlőségi törvényt.

A fogyatékos emberek egyenlő részvételének célterületei

Hozzáférhetőség

A fizikai környezet hozzáférhetőségének megteremtése érdekében szükség van az épített környezet, középületek, közterület akadálymentes kialakítására. A meglévő területek, épületek akadálymentessé tétele, hogy mindenki számára használhatóvá váljanak. A ma Magyarországon csak a középületek 5%-a megközelíthető mozgássérültek számára. Kormányzati pozícióban az MDF lépéseket tesz, hogy a közintézmények 3 éven belül teremtsék meg az akadálytalan bejutási feltételeit.

Információ és kommunikáció hozzáférhetősége szempontjából elsődleges a jeltolmácsolások biztosítása, a kerekesszékből elérhető nyilvános telefonok számának növelése és az az alapelv, hogy ahol az szükséges, ott az információkat a fogyatékosok számára elérhető formában kell közölni.

A tömegközlekedés helyi és helyközi eszközeit alkalmassá kell tenni arra, hogy minden ember használni tudja. Külön parkolóhelyeket kell kialakítani a fogyatékosokat szállító gépkocsik számára. Az egészen súlyos fogyatékosok számára biztosítani kell a speciális szállítójárműveket.

Jelenleg a MÁV 2400 kocsijából 35 használható kerekesszékkel, 28 állomáson

lehet föl- és leszállni. Ezekkel a szerény számokkal a vasút toronymagasan felülmúl minden egyéb tömegközlekedési eszközt. A BKV menetrendszerű járatait nem lehet használni, a MEOSZ-on keresztül kell a speciálisan kialakított kék autóbuszt igényelni, sajnos ezt az igényt napokkal, sőt hetekkel korábban kell leadni, mert csak néhány autóbusz áll rendelkezésre.

Oktatás területén - a már említett akadálymentesítésen túl - biztosítani kell, hogy fogyatékosságától függően minden gyermek és felnőtt megfelelő időhatáron belül a képességeinek megfelelő intézményben tanulhasson. Az egyén állapotához igazodó többletszolgáltatásokat is biztosítani kell.

A kultúra, a vallási élet, a sport és a pihenés területein is meg kell teremteni az esélyegyenlőséget, az akadálymentességet, biztosítva az ehhez szükséges technikai berendezéseket. Figyelembe kell venni az idegenforgalom igényeit is.

11. Családpolitika

A családpolitika az a terület, ahol az MDF és az MSZP-SZDSZ kormány értékrendje közötti különbség a legerősebben mutatkozik meg. Míg az MDF számára a családok biztonsága az egyik legfontosabb érték, addig az MSZP-SZDSZ koalíciót közömbösen hagyják a romló demográfiai mutatók, a népesség fogyása és elöregedése. 1990 után az átalakulás sokkjának következtében Közép- és Kelet-Európa minden országában drasztikusan csökkent a születések száma. Magyarországon a csökkenés sokkal kisebb volt, mivel az MDF-vezette kormány fenntartotta és bővítette a családi támogatások rendszerét. A megszokott GYED, GYES rendszer fenntartása mellett bevezette a várandósági pótlékot és gyermeknevelési támogatást, a GYET-et.

Az 1994-ben hivatalba lépett MSZP-SZDSZ koalíció következetesen családellenes politikát folytat. Ezt bizonyítja, hogy az 1995-ben bevezetett úgynevezett "Bokros-csomagnak" már csak a családokat sújtó részei vannak hatályban:

- **Megszüntették az MDF-kormány által bevezetett, a terhesség harmadik hónapjától biztosított várandósági pótlékot, helyette fele összegű járandóságot vezettek be.**
- **Korlátozták a három vagy több gyermeket nevelők gyermeknevelési támogatását, a GYET-et.**
- **Eltörölték a gyermekek utáni adókedvezményt.**
- **Eltörölték a munkajövedelemmel rendelkező családokat támogató gyermekgondozási díjat.**
- **Jövedelemfüggővé tették a GYES rendszerét.**
- **Megvonták az alanyi jogon járó családi pótlékot.**

Mindezek következtében a családi támogatások a GDP 1994. évi 4%-ról 1996-ra 2% alá csökkentek, vásárlóértékük felét elveszítették. A családi pótlék a gyermeknevelési költségek lényegesen kisebb hányadát fedezi, mint 1997-ben. Közben a gyermekélelmezés, gyermekruházat, tanszerek, tankönyvek ára megsokszorozódott.

A családok hosszú távú kalkulációjának alapját jelentő támogatási rendszer szétverésére, a születések számának drasztikus csökkentésével válaszolt az elemi

biztonságérzetében megrendített lakosság. A születések száma háborús időket idéző módon csökkent. Az 1994. évi 115.600-ról, 1995-ben 112.050-re, 1996-ban 105.500-ra csökkent, 1997-ben pedig az előzetes adatok szerint történelmi mélypontra zuhant 100 ezer alá. A "Bokros-csomag" után ugrásszerűen nőtt a művi abortuszok száma, mely egyes megyékben és Budapesten már meghaladja a születések számát. Az MSZP-SZDSZ kormány alatt az ország lakossága 1994. és 1998. között mintegy 140 ezer fővel csökkent.

A gyermekek után járó adókedvezmény és a GYED eltörlésével az MSZP-SZDSZ kormány a fő csapást a munkajövedelmmel rendelkező családokra mérte. Éppen arra a tágabb értelemben vett középosztályra, mely rendezett körülményeket között neveli és taníttatja gyermekeit. A kormány összekeverte a családpolitikát a szegénységi politikával, amikor a családtámogatási rendszert úgy torzította el, hogy munka jövedelemmel nem rendelkező anyák egy rétege számára érdemesnek tűnik megélhetési célból több gyermeket szülni. Így a csekély számú megszületett gyermekek közül is sokan halmozottan hátrányos környezetbe születnek. Ezért ma Magyarországon a gyermekek több mint fele a létminimum alatt él. Csökken a napközit és az iskolai étkezést igénybe vevők száma. Újra jelentkezik a rosszul tápláltság, esetenként az éhezés is. Mindez a jelenlegi kormány számára nem zavaró, hiszen a gyermekeknek - szemben a nyugdíjasokkal - nincs szavazati joguk.

Az MSZP-SZDSZ kormány jövőt felélő politikája felgyorsította az évtizedek óta tartó kedvezőtlen demográfiai folyamatokat. Az előrejelzések szerint 2020-ra az ország lakossága 1,5-2 millió fővel csökken. A népességcsökkenés együtt jár az ország elöregedésével, a kereső-nyugdíjas arány további eltolódásával, mely 2010. után kérdésessé teszi az újonnan megváltoztatott nyugdíjrendszer finanszírozhatóságát.

A fogyatkozó népesség a magyar jövő legsúlyosabb megoldatlan problémája, amelynek kezelésére széleskörű politikai és társadalmi összefogás szükséges. A Magyar Demokrata Fórum a gyermeket a nemzeti és társadalmi jövendő letéteményesének tekinti. A gyermeknevelés terhei nem terhelhetik csupán a gyermekeket vállaló családokat, mert a felnőtté váló nemzedékek sem csupán saját szüleik ellátását biztosítják. Ezért minden gyermek "közkincs," akinek neveléséhez a társadalomnak segítséget, az államnak anyagi támogatást kell nyújtania.

Az MDF család- és szociálpolitikai célja: megállítani az ország népességének fogyását, a gyermeknevelés anyagi és erkölcsi elismerésével gyermekvállalásra ösztönözni a családokat, és megakadályozni a gyermekeket nevelő családok elszegényedését. A jövő gyarapodó magyar népességét csak az elemi anyagi gondoktól mentesített családok tudják felnevelni.

A Magyar Demokrata Fórum programja szerint a kedvezőtlen népesedési tendenciák megfordítása érdekében a családpolitikát külön kell választani a szociálpolitikától. A szociálpolitikában a rászorolultság elvének, a családpolitikában ismét az alanyi jogosultságnak kell érvényesülnie. Hiszen a családpolitika célja a gyermeknevelés támogatása. Az MDF számára elfogadhatatlan, hogy leginkább a gyermeket vállaló munkajövedelemmel

rendelkező, rendezett körülmények között élő középréteget és a vállalkozókat sújtja a jelenlegi kormány családellenes politikája. A családpolitikától különböző szociálpolitika feladata a lakosság különböző rétegeiben egyre növekvő szegénység ellensúlyozása, illetve a már lecsúszott rétegek célzott támogatása.

A Magyar Demokrata Fórum kormányra kerülése esetén azonnal visszaállítja az MSZP-SZDSZ kormány által megszüntetett juttatásokat:
ˇ visszaállítja az 1995-ben megszüntetett GYED rendszerét,
ˇ visszaállítja az alanyi jogon járó GYES-t,
ˇ visszaállítja az alanyi jogon járó családi pótlékot,
ˇ visszaállítja a várandósági pótlékot,
ˇ visszaállítja a családosok lakásépítési támogatásának korábbi mértékét.

A rendkívül súlyos népesedési helyzet miatt az MDF további, a gyermekvállalást ösztönző kedvezmények bevezetését is szükségesnek tartja, ezért kormányzati helyzetben:
ˇ már 1998-tól gyermekenként évi 36.000 forintos adókedvezményt vezet be,
ˇ az eltartottak számát figyelembe vevő családi-típusú adórendszert vezet be,
ˇ a családban az egy főre jutó létminimum összegét adómentessé teszi.
ˇ a női nyugdíjkorhatár megállapításánál figyelembe veszi a felnevelt gyermekek számát.

Az MDF szükségesnek tartja a gyermeknevelést támogató társadalmi közeg kialakítását, ennek érdekében:
ˇ erősíteni és bővíteni fogja a családok életvezetési problémáinak megoldását segítő gondozóhálózatok működését (családsegítő központok, nevelési tanácsadók, családvédelmi szolgálat),
ˇ az ifjúság családi élettel kapcsolatos nevelését a nemzeti alaptanterv részévé teszi,
ˇ támogatja az otthonmaradt anyák képzését, átképzését, otthoni munkavégzését,
ˇ támogatja a nevelőszülői rendszer kiterjesztését,
ˇ átszervezi a védőnői hálózatot, feladatait kiterjeszti, eszközeit bővíti,
ˇ továbbfejleszti az anya- és csecsemővédelmet.

A gyermeknevelést támogató társadalmi légkör erősítéséhez az MDF szükségesnek tartja, hogy a mindenkori kormány évente számoljon be az országgyűlésben a családok helyzetéről, a tervezett intézkedésekről, és ezt a parlament még a költségvetés elfogadása előtt vitassa meg. A családi és iskolai keretben történő nyaraltatáshoz, utazáshoz, belépődíjakhoz a többgyermekes családokat jelentős kedvezményekben kell részesíteni. Az MDF a gyermeket nevelőket törvényhozási úton is előnyben kívánja részesíteni a munkahely megszerzése, illetve megtartása során. A családi életet és a gyermeknevelés örömeit kifejező művészi és egyéb kulturális alkotásokat költségvetési támogatásban részesíti.

12. Lakáspolitika

A magyarországi lakáshelyzet jellemző gondja az újonnan épült lakások alacsony száma, a magas lakásárak, valamint a régi építésű házak és a

panelépületek elmaradt rehabilitációja. A Magyar Demokrata Fórum lakáskoncepciója ezért két pillérre épül, egyszerre kívánja ösztönözni az új lakások építését és a meglévő állomány felújítását.

A tömeges lakásépítés helyét a különböző építő gazdasági társaságok próbálják betölteni, de ez a lehetőség csak a lakosság szűkebb, tehetős rétegére korlátozódik. A középréteg és főleg a fiatal házasok számára az önálló lakáshoz jutás lehetősége korlátozott. Az MDF a meglévő támogatások bevonásával az önkormányzatok segítségével meghirdeti az évenkénti 10.000 új lakással több programját. Ez azt jelenti, hogy a jelenlegi évente épülő mintegy 20-24 ezer új lakás, kiegészítve a program 10 ezer lakásával, már kielégítheti az új lakások iránti mennyiségi igényt. A program a non-profit alapítványok kölcsönös, egymást segítő módszerén alapszik és elsősorban a fiataloknak juttat segítséget.

Az MDF lakásprogramjainak további célja a lakásmobilitás növelése, a többgenerációs lakások megteremtésének preferálása, amely azon elven alapszik, hogy nemcsak az új lakás esetén kell építési támogatást és adókedvezményeket adni, hanem a lakáskorszerűsítés és a családi lét megteremtéséhez szükséges lakásnagyság növelése esetén is. A mindenkit megillető jogot, az önálló lakást, az MDF új lakások építése mellett elsősorban a meglévő értékes lakásvagyon korszerűsítésével, felújításával és a lakásmobilitás elősegítésével kívánja biztosítani.

Az MDF múltat megbecsülő, jövőt megalapozó, polgári szemléletű lakásprogramot kíván megvalósítani. Célunk megőrizni azt a lakásvagyont, melynek romló állapota - különösen Budapest belső kerületeiben - "ketyegő bomba" a kormány, az önkormányzatok, és mindenekelőtt a lakók számára. A meglévő lakások felújításhoz azonos nagyságú anyagi segítség nyújtása indokolt (szociális támogatás, hitel, kamattámogatás, adókedvezmény). Szociális támogatást- az önkormányzatok bevonásával és közreműködésével - nem a lakásoknak, hanem az arra rászorulóknak, ezen belül a pályakezdőknek, a nagy családoknak, az idős nyugdíjasoknak fogunk nyújtani.

Az MDF a meglévő lakásokra koncentráló szemlélete egyúttal a településfejlesztés és az épített környezet védelmének és alakításának megvalósítását is elősegíti. Az MDF lakáspolitikájával védi a településbelsőket a leromlástól és megakadályozza a települések nagyon költséges "elköltözését"! Magyar Demokrata Fórum e célokat államilag támogatott lakás rehabilitációs alap létrehozásával is elő kívánja segíteni.

A lakástulajdonosok mellett a lakásbérlők érdekeit is védeni kell. Radikálisan csökkenteni kell a bérbeadás adóterheit. Egyes településeken szociális bérlakások építését is támogatni kell, mivel indokolt egy szociális bérlakás állomány megteremtése akár vállalkozók bevonásával. A felépült lakások tulajdonosai vagy a kivitelezők, vagy az önkormányzat lehetnének. A bérleti díjat a lakók szociális helyzetétől függően egységesen kellene támogatni.

Az ország épületállománya a nemzeti vagyon része. Jó állapotban tartása közérdek is. Közülük kiemelten kell foglalkozni a több mint 1 millió lakótelepi lakással, az ezeket alkotó többszintes épületek feljavításával, bármely

technológiával (panel, kohósalak ill. téglablokkos, öntött alagútzsalus, kézifalazású tégla ill. kiselemes, stb.) épültek is.

A lakótelepi épületeknél jóval fontosabb az ott lakó, több mint 3 millió főt kitevő népesség gazdasági teherbíró-képessége, anyagi helyzete, szociális körülményei. A lakótelepi lakosok jelentős részének gazdasági ereje az önfenntartás szintjét sem éri el. Fizetésképtelenségük miatt nem tudják megállítani épülettulajdonuk állagromlását, díjhátralékaik csődközeli helyzetbe sodortak több szolgáltató társaságot is. Az állami, majd önkormányzati tulajdonba került lakások megvásárlása után azok fenntartására, a mai körülmények között, ezek a rétegek nem képesek. Ha a helyzet nem változik a jelzálog rendszer fokozatosan lakástulajdonuk elvesztéséhez vezet.

A lakóépületek technikailag elhasználódtak, kötelező alkalmassági idejük lejárt, a különböző szerkezeti elemek nagy része felújítás hiányában a műszakilag becsülhető élettartam határát közelíti. A lakótelepi lakások üzemeltetési költségei a bentlakók anyagi helyzetéhez, az épületek elhasználódottságához, funkcionális korlátaihoz képest aránytalanul magasak, energia felhasználásuk pazarló (rossz hőszigetelés, szabályozhatalan fűtőrendszer). Mindezek a lakótelepi lakások és lakóépületek műszaki és forgalmi értékét folyamatosan csökkentik.

A felhalmozódott problémák megoldására a lakótelepen élő lakosság átfogó társadalmi és szociális helyzetének jobbítására, valamint az épületek állagának javítására, a lakásüzemelés költségnövekedésének fékezésére átfogó, távlatos, gazdasági, szociális, műszaki, konszolidációs programot indítunk.

A feladat sokrétegűsége és nagyságrendje miatt a kormányprogram, az állami és önkormányzati költségvetések külön fejezeteként, célra orientált, hosszúlejáratú, kedvezményes kamatozású hitelrendszerrel, adókedvezményekkel és támogatásokkal kívánja kezelni. Az energiamegtakarító és az épületek állagát javító munkálatok egyúttal elősegítik az építőipari munkaerő foglalkoztatását itt és a háttériparban egyaránt.

13. Társadalombiztosítás, nyugdíj

A társadalombiztosítás szervezetei rosszul működnek. Irányító testületei és vezetői gyakorta élnek vissza jogosítványaikkal, törvénysértések és korrupció gyanújába keverednek. Viszonyuk a kormánnyal ellentmondásos, parttalan vitáik veszélyeztetik a köznyugalmat. A nyugdíj- és egészségbiztosítók felügyeletét és irányítását a jelenleginél kisebb létszámú, a biztosítottak választott képviselőiből álló önkormányzatok, vagy azok megalakulásáig a parlamenti pártok, a kormány, az érdekvédelmi szervezetek és a munkáltatók egy-egy képviselőjéből álló felügyelő-bizottság lássa el. A társadalombiztosítást új alapokra kell helyezni, mely egyaránt kedvez a vállalkozóknak és a munkavállalóknak. Az MDF fenntartja a kötelező, általános és szolidaritáselvű társadalombiztosítást, amelyhez a kiegészítő biztosítások és egészségpénztárak rendszere kapcsolódhat.

Az MDF ma is kötelező érvényűnek tartja a Magyar Országgyűlés 1991-ben elfogadott határozatát, amely kimondja, hogy a szociális biztonság legátfogóbb

intézménye a jövőben is az állam által garantált, a lakosság lehető legszélesebb körére kiterjedő kötelező társadalombiztosítás legyen.

Az MSZP-SZDSZ kormánytöbbség által 1997-ben keresztülvitt nyugdíjreform egyáltalán nem a kiszámítható, hanem a bizonytalan jövőt jelenti a ma és a holnap nyugdíjasai számára. A "reform" alapgondolata szerint ugyanis a fiatal korosztályok nyugdíjcélú befizetéseit kiviszik a társadalom egészének nyugdíját biztosító alapból és átadják magán-nyugdíjintézeteknek, hogy azok tőkeként forgassák azt, és ha sikerül megfelelő nyereségre szert tenniük, akkor abból fizessék majd a jövőbeni nyugdíjakat. A kockázatot elsősorban az állampolgár viseli, míg a tíz vagy negyven évig használt pénz forgatásának haszna a magánbiztosítóé.

A legnagyobb fizetési kötelezettség akkor szakad majd a társadalom nyakába, amikor el kellene kezdeni az első "magánnyugdíjak" kifizetését. Hiszen 2010 körül mennek nyugdíjba az úgynevezett "Ratkó-gyerekek," miközben a születések számának fokozatos csökkenése miatt egyre kevesebb lesz az aktív korú kereső.

Az MDF háromlépcsős nyugdíjrendszert támogat, melyben az időskorúak szociális biztonságának alapját az egységes összegű nemzeti alapnyugdíj biztosítja. A második nyugdíjelem az aktív életszakasz keresetéhez és a befizetett járulékokhoz igazodó nyugellátás. A harmadik nyugdíjelem az önkéntes kiegészítő biztosításban szerezhető ellátás. Az aktív korosztályok számára az új nyugdíjrendszer első két kötelező elemének összege nem lehet több a ma fizetett járuléknál. Az MDF a tőkefedezeti elvű biztosítási elemet a társadalombiztosítás befizetés-arányos munkanyugdíja mellett, és nem helyette javasolja bevezetni. Az MDF szerint a reform alapja csakis az önkéntes kockázatvállalás lehet, ezért megszünteti a pályakezdők számára a magán nyugdíj- rendszerbe való átlépés kötelezettségét.

Az MDF hirdeti, hogy a nyugdíj egy élet munkájával szerzett jog, s ezért a nyugdíjak értékállóságának biztosítását egyik legfontosabb kormányzati feladatának tekinti. A nyugdíjasok létbiztonságát végső soron az állam szavatolja.

Kormányzati időszakában az MDF különös gondot fordított a nyugdíjak reálértékének megőrzésére. Ezt szolgálta az 1992. évi nyugdíjtörvény, mely a nyugdíjak emelését a reálbérekhez igazította. Ennek köszönhetően az MDF-vezette kormány alatt 1990-1994. között a nyugdíjak megőrizték reálértékük 93%-át. Ezt megelőzően 1985-1990. között a kommunista rendszer utolsó 5 évében a nyugdíjak reálértéke az induló nyugdíj 65%-ára csökkent. A "szociálisan érzékeny" MSZP-SZDSZ kormány alatt 1994-1998. között a nyugdíjak reálértéke 86%-ra csökkent. Így az 1985. előtt nyugdíjba ment, ma többségében 70 év feletti korosztály nyugdíja, a Németh- és a Horn-kormány alatt elszenvedett veszteségek miatt az eredeti összeg alig több mint felét éri.

Az MDF különös figyelemmel fordul az idősebb nyugdíjas korosztályok felé, melyek tagjai részleges munkavállalással már nem képesek enyhíteni az áremelkedések terhein és fokozatosan elszegényednek. A hetven éven felüli

korosztálynak az MDF, a szokásos évi nyugdíjemelésen felül, az általános nyugdíjemelés 10 %-át kitevő pótlólagos emelést kíván biztosítani. Ennek a generációs igazságtételnek is felfogható intézkedésnek a természetes alapját a privatizációs bevételek szolgálhatják, hiszen ez a generáció járult hozzá leginkább a munkájával a privatizáció során eladott állami vagyon felhalmozásához az elmúlt évtizedekben.

Az MSZP-SZDSZ kormány alkotmánysértő módon semmisített meg szerzett jogokat, amikor az úgynevezett "nem alanyi jogon járó" özvegyi nyugdíjat 50%-ról 20%-ra csökkentette. Az MDF kormányzati helyzetben visszaállítja az érintett özvegyeket illető kedvezőbb ellátást.

Az MDF a rokkantsági nyugdíjak felülvizsgálatával és állandó ellenőrzésével kívánja biztosítani, hogy valóban a munkaképesség csökkenéséért és annak arányában járjon ez a juttatás minden arra rászorulónak.

Ma Magyarországon három millió egyszáz ezer nyugdíjas él. Az átlagnyugdíj 1997-ben 24.600 Ft volt, de másfél millió nyugdíjas nem érte el az átlagot. A legalsó réteg átlaga 17.870 Ft. A nyugdíjak reálértékének visszaállítása piac-serkentő tényező is. Kiadásaik alapvető élelmiszerekre, hazai gyártmányú használati cikkekre és közüzemi díjak fizetésére irányul. A szükségszerű méltányosságon túl gazdasági érdek is, hogy a következő országgyűlési időszak folyamán legalább az 1994. évi reálértéket a nyugdíjaknál biztosítani tudjuk.

14. Egészségügy

A magyar nép egészségi állapota Európában a legrosszabb, népességünk emiatt is fogy. Az 1990-től elindított folyamatos javító intézkedések az 1994-es kormányváltás óta megtorpantak, sőt visszafejlődés indult meg.

Az Antall-Boross kormány fontosnak tartotta az egészségügy fejlesztését. Ennek bizonyítéka, hogy a nemzeti össztermékből az egészségügyre fordított összeg 1994-re 7% fölé emelkedett, így végre akkoriban reálértékben is növekvő összeg jutott az ágazatra.

Jelenleg hamis és erőszakos privatizáció folyik. Központosításra és monopóliumok létrehozására irányuló törekvések tanúi vagyunk. A kormány megszorító pénzügyi politikája folyamatosan csökkenti az egészségügy anyagi támogatását, gyengítve az egészségügy teljesítő képességét, kockáztatva a lakosság megnyugtató ellátását.

A sikerpropaganda alapján összeállított TB költségvetés jelenleg nem képes fedezni az egészségügy működési költségeit, ezért évről-évre pótköltségvetés elkészítésére kényszerül a kormányzat. A nemzeti össztermékből már csak 4% körüli az egészségügy részesedése. A fogorvosi ellátás, az üzem-egészségügyi szolgálat tönkretétele után a kórházi szakellátás színvonalát és befogadóképességét rontó intézkedések születtek.

A háziorvosi ellátás MDF-kormány alatt kivívott tekintélye és szerepe sérült. Az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat (ÁNTSZ) helyzete bizonytalan. Tekintettel a népegészségügy igen rossz állapotára az ÁNTSZ működésének

nehezítése, egységének felbontása súlyos következményekkel járhat.

A gyógyszerárak folyamatos és ma már elviselhetetlen mértékű emelése, a gyógyászati segédeszközök árának drasztikus növelése a lakosság jelentős részének életét elviselhetetlenül nehezíti. Az egészségvédelem és megelőzés gyakorlatilag megszűnt. Az egészségügyi dolgozók bérezése méltánytalanul alacsony. Ki kell emelni, hogy az egészségügy átalakításával kapcsolatos döntések előkészítése csupán bennfentes, szűk körben történik, valódi szakmai és érdekegyeztetés nélkül.
A Magyar Demokrata Fórum céljai.
Az MDF egészség-politikájának célja a lakosság jelenlegi súlyosan rossz egészségi állapotának folyamatos javítása. Az MDF emberközpontú, népünk egészségi állapotát javító, gazdaságosan, hatékonyan működő, jól szervezett egészségügyet akar, amely az egészségügyben dolgozók megbecsülését is biztosítja. Szükséges, hogy az egészségügy jól működjön, ezért a továbbiakban ne ráerőszakolt ötletek megvalósítása, hanem folyamatosság, az átalakításban a természetes fejlődés érvényesüljön.

Az egészségügy közügy, így a közfinanszírozás döntő jelentőségű - a társadalombiztosítási és állami költségvetési forrásból. Az egészségügyet, az egészség ügyét az MDF kiemelten kívánja kezelni. Ennek megfelelően az egészségügyre fordítandó összeget magasabb szintre kell ismét emelni.

Kötelező általános szolidaritás-elvű társadalom-biztosítás fenntartása továbbra is szükséges, melynek igazgatását a biztosítottak teljes körét lefedő demokratikusan választott önkormányzatok végezzék. A társadalombiztosítás továbbfejlesztése a megyei területi elv szerint történjen, mely működéséhez biztosítékként állami garancia is szükséges. Az egészségpénztárak, a kiegészítő biztosítók javíthatják az ellátást.

A feladatok közül első a betegségek megelőzése, az egészség-megőrzés biztosítása. Fontos a népegészségügyi és környezet-egészségügyi program, amely döntően költségvetési forrást igényel. Megfelelő szerepet kell kapnia az egészségnevelésnek a nemzeti alaptantervben, és a tömegkommunikációban. A párhuzamosságok kiküszöbölésére az ÁNTSZ-t kell megbízni, bár a tárcák többségének részvétele szükséges a programban. A megelőzésben az államilag finanszírozott, önálló védőnői szolgálatnak kulcsszerepet szán az MDF.
Az MDF szerint az egészségügy számára adott legfontosabb célok a következők:
ˇ növelni a betegségmentes évek számát,
ˇ meghosszabbítani a születéskor várható élettartamot,
ˇ csökkenteni a gazdagok és szegények életesélye közti különbséget,
ˇ csökkenteni a halálozások és születések száma közti különbséget, illetve megfordítani az irányt,
ˇ csökkenteni a népegészségügy szempontjából legveszélyesebb betegség csoportokban a halálozási arányszámot.

A mentálhygiéne átfogó szemléletként kell hogy áthassa a társadalommal kapcsolatos gondolkodás teljes területét. E problémák kezelését politikai ügynek tekintjük, a közösségi lélekvédelem megvalósulását, kiterjedt intézményhálózat, civil szervezetek, egyházak a hivatásos és laikus szervezetek és spontán

tevékenységek segítik elő. Kiemelten fontos a kábítószer kérdés kezelése, - a kínálatot és a keresletet (prevenció) csökkentő stratégia, és a hatékony jogi szabályozás megvalósítása és érvényesítése.

Az egészségügyi ellátás alapja a háziorvosi, a gyermek háziorvosi és a fogorvosi alapellátás rendszere. Szükséges erősítése, az ellátásért felelős önkormányzatokkal kapcsolatos viszony pontosítása. Hatékony megelőzés, gondozás nem képzelhető el a háziorvosok részvétele nélkül. Ezen tevékenységüket állami költségvetésből kívánjuk biztosítani, hasonlóképpen az iskolaorvosláshoz. A feladatok szerint szándékozunk ideális praxis nagyságot meghatározni és a finanszírozást ehhez igazítani. A további fejlesztésnél figyelembe szándékozzuk venni a definitív ellátás iránti igényt, valamint a csoportmunka szükségességét.

A fogorvoslásban is kiemelt cél a megelőzés. Az Országos Egészségbiztosítási Pénztár teljesítmény elvű finanszírozásában a fogmegtartó tevékenység és az ehhez szükséges beavatkozások az egész lakosság számára teljes körűen, térítésmentesek legyenek. Kapjanak nagyobb támogatást a nyugdíjasok és a szociálisan rászorultak a rágóképességük (kivehető fogpótlások) helyreállításához.

A szakellátás fejlesztésében és átalakításában a fokozatosság, az előkészítettség, a megbetegedési és elhalálozási adatok egyidejű értékelése legyen a meghatározó. A járóbeteg szakellátást illetve az un. krónikus ágyak arányának növelését finanszírozási támogatással kívánjuk elősegíteni. Szükséges a finanszírozási rendszer időszakonkénti karbantartása, a kórházak közötti különbségek kiegyenlítése, felzárkóztatással.

A fekvőbeteg gyógyintézetek ágyszámait itt is a területi igények, szükségletek, a megbetegedési és elhalálozási adatok figyelembevételével kell alakítani. A városi kórházak szerepét erősíteni kívánjuk, de a progresszív ellátás elvének érvényesíteni kell a speciális esetek gyógyítására. Az ellátás színvonalának emelése érdekében halaszthatatlan az intézmények rekonstrukciója. Tekintettel a lakosság egészségi állapotára a szanatóriumi rendszer súlyát növelni szándékozzuk, támogatjuk az ápolási és egyéb kiegészítő fekvőbeteg intézetek fejlesztését.

Támogatjuk a járóbeteg ellátásban a privatizációt, a kórházak, egyes gyógyító és diagnosztikus osztályainak magánosítása azonban ma még elfogadhatatlan. A feszültségek, ellentétek, a méltánytalanul alacsony bérezés problémájának kezelésére támogatandó lehetőségnek tartjuk valamennyi orvos számára, a vállalkozó szabad szellemi foglalkozású státusz bevezetését.

Biztosítanunk kell a nemzetközi színvonalnak megfelelő oktatást, képzést, továbbképzést visszaállítva a korábbi világszínvonalra. Az egyetemek gyógyító tevékenységét az Országos Egészségbiztosítási Pénztár (OEP), az oktatást, kutatást külön döntően állami források fedezzék. Biztosítani szükséges az egyetemek közötti átjárhatóságot és egyetemi autonómiát. A továbbképzést, szakképzést egyetemekhez kell kapcsolni, ez legyen rezidens-rendszerű, ahol az

orvost akkreditálni kell a képzési intézeteknél és az oktató praxisokban.

Új, szakmailag megalapozott gyógyszer-támogatási és gyógyszer-forgalmazási rendszerre van szükség. Az amortizáció működési költségként való elszámolása és térítése sürgető feladat. Fontos a minőségbiztosítás és ennek folyamatos, rendszeres ellenőrzése. Szükséges a MOK, Gyógyszerészi Kamara jogállásának erősítése, etikai kódex kidolgozása, az egészségügyi dolgozók bérezésének azonnali megoldása.

Az MDF fontosnak tartja az ápolók és asszisztensek helyzetének javítását, és az ápolás presztízsének visszaállítását.

Az egészségügyi informatika a finanszírozás adatait, az országosan összesített és intézményenként bontott teljesítményadatokat, a morbiditási és mortalitási adatokat tegye elérhetővé és elemezhetővé. Szükségesnek tartjuk közös adatbank létrehozását az intézmények számára a jelenleg elvárható infrastruktúra hatékonyabb használatát és fejlesztését, a kommunikációs szabványok alkalmazását, a számítástechnikai eszközök egységesítésének elősegítését. A programokkal ellentétes, káros hatású jogszabályokat felül kell vizsgálni és meg kell változtatni.

A kiemelt beruházások, fejlesztések, az egyenlőtlenségek kiegyenlítése országosan egyeztetett szakmapolitikai döntéseket igényel. Az egészségügyben ismét az orvos vezetést szándékozunk érvényesíteni. Az egészségügy az egész társadalom, a nemzet ügye - közmegegyezést igényel. Az egészséges népnek lehet csak jövője!

15. Közoktatás

Közoktatásunk helyzete

A politikai rendszerváltozás következményeként közoktatási rendszerünk átalakítása is elkezdődött. Az 1990-94. közötti kormányzati ciklusban olyan változások történtek, melyek a magyar neveléstörténetben is új korszakot nyitottak.

Gyökeresen megváltozott a közoktatás és a politika viszonya. Az intézményes nevelés felszabadult a politikai-ideológiai indoktrináció alól, s lehetővé vált, hogy a pedagógiai munkát az eszmék sokszínűsége itassa át. Megszűnt a közoktatás állami monopóliuma, eltűntek a korlátok az egyházi, az alapítványi és magániskolák elől. Felépült az oktatásügy demokratikus háttérintézmény-hálózata: különvált a tanügyigazgatás, a szakmafejlesztés és a szaktanácsadás, megalakultak az iskolaszékek, a diákönkormányzatok, az új szakmai és érdekképviseleti szervezetek.

Az egységes iskolarendszert a képességek különbözőségéhez jobban igazodó, differenciált iskolarendszer váltotta fel. A változás nem hagyta érintetlenül a szakképzést sem: kezdetét vette a több forrásból finanszírozott képzési forma. A pedagógusok fizetése más közalkalmazottakéval azonos szintre került. Az intézményekben mindennapi munkaeszköz lett a számítógép, új iskolák, tantermek, tornatermek, tanuszodák épültek.

A dinamikus fejlődés 1994-től azonban megtorpant. A tanügyben a közérdekkel szemben ismét - az 1994 előtti szokás szerint - a politikai hatalom akarata vált elsődlegessé, amely a közoktatási rendszer működését az aktuális politikai, elsősorban gazdaságpolitikai céloknak rendeli alá. A Parlament az 1993-ban megalkotott közoktatási törvényt átfogóan módosította, mielőtt értékeléséhez a kellő idő rendelkezésre állt volna. A tankerületi oktatásügyi központok megszüntetésével felszámolta a szakmai ellenőrzést, és ezzel épp azt a nyilvánosságot csökkentette, amely a demokratikus tanügyigazgatás alapját képezte. Azzal, hogy a társadalmi és szakmai megegyezést követelő alapelveket a tartalmi szabályozásból törvénymódosítással kiiktatta, egy alapeszme nélküli, halmazszerű alaptanterv összeállítását kezdeményezte. A gyermeki jogok fejlődés-lélektani szempontokat mellőző, a szülők és a pedagógusok jogait korlátozó kiterjesztésével nagyban csökkentette a személyiségformálás eredményességét. A világnézeti semlegesség gyakorlatilag megvalósíthatatlan követelményével új korlátokat állított a korábban kirekesztett értékek közvetítése elé.

Az alapelvek egyértelmű meghatározását mellőző Nemzeti Alaptanterv halmazszerű tananyagával nem a pedagógiai szabadság kiteljesedését segíti elő, hanem a kaotikus állapotok kialakulását. A pedagógiai szakaszok behatárolásával az ezeréves magyar hagyományoktól idegen és a jelenkor viszonyaiba is nehezen átültethető 6+4+2-es szerkezetet erőlteti. Azzal, hogy minden iskolatípus első tíz évfolyamára egységes tananyagot ír elő, lényegében az új és egységes iskolaszerkezet kialakítását írja elő. Az újra-egységesítő törekvésekkel szemben viszont felerősödtek a rejtett elkülönülési folyamatok.

A Nemzeti Alaptanterv - nemzetközi viszonylatban is szokatlan módon! - az oktatási feladatok felsorakoztatása mellett semmiféle irányt nem ad a neveléshez. Ezzel az iskolák nevelőfeladatát vonja kétségbe. Ugyanakkor a közoktatási tárca a mindent ráhagyó pedagógiai stílust szorgalmazza. Az egyirányú konferenciák, a szelektív pályázati kiírások s a tanügyi propaganda rejtett eszközei az emberi együttélést évszázadokon át szabályozó erkölcsi normákat értéktelenítik el. Az új nemzedék szocializációjában felbecsülhetetlen zavarokat okoz az a rejtett elvárás, amely a hazaszeretetre neveléstől és a nemzeti identitástudat fejlesztésétől való tartózkodásra készteti a pedagógusokat. A másság tiszteletét túlhangsúlyozó kampány ezzel párhuzamosan a fejletlen azonosságtudattal rendelkező fiatalokban az eredeti szándékkal gyakran ellentétest hatást vált ki.

A családi nevelésben is pedagógiai elbizonytalanodás figyelhető meg, amit a média részéről táplált értékzavar tovább növel. A liberalizálódó szellemi élet részéről a tanuló ifjúságot egyre több, az iskolai neveléssel ellentétes hatás éri. Annak ellenére, hogy az újabb nemzetközi összehasonlító (IEA) vizsgálatok szerint az elmúlt 2-3 évben a magyar iskolások tudásszintje is jelentősen csökkent, a tapasztalatok szerint társadalmi beilleszkedésüknél a nagyobb gondot nem a tudásuk, hanem a neveltségük hiányosságai okozzák. Az új generációk megfelelő önszabályozó mechanizmusok híján egyre kiszolgáltatottabbakká válnak a szórakoztatóipar, a kábítószer, a prostitúció, a bűnözés, az antiszociális szekták és más deviáns csoportosulások

személyiségromboló hatásaival szemben.

A piacgazdaság körülményei között egyre láthatóbbá válik, hogy a szakmai elméleti képzés elszakadt a valóságtól, s csak az intézményekben dolgozó kollégák tudásán és lelkiismeretén múlik, hogy egy-egy szakterületen milyen az oktatás színvonala. Az állami üzemek privatizációjával a korábbi gyakorló helyek jelentős része megszűnt. A vállalkozások és az iskolai tanműhelyek nem tudták zökkenőmentesen pótolni a hiányt.

Szemben a közoktatás működésének tárgyi feltételeit javító korábbi intézkedésekkel a magyar történelemben először került sor 1994. óta az óvodák és iskolák tömeges felszámolására. A születések számának katasztrofális csökkenését a hivatalos oktatáspolitika közömbösen szemléli. A hatalom részéről nem ismeretesek olyan szándékok, amelyek éppen a közoktatás fejlesztésével járulhatnának hozzá ennek az aggasztó demográfiai folyamatnak a visszafordításához.

A pedagógusok reáljövedelme az 1993. évi szinthez viszonyítva közel 30%-kal csökkent. Létbizonytalanságukat növeli, hogy közülük az utóbbi két évben tízezrek veszítették el állásukat. Munkahelyi közérzetüket rontja társadalmi tekintélyük rohamos csökkenése, pedagógiai hatáskörük szűkítése, szaktudásuk gyakori megkérdőjelezése az új divatáramlatokhoz való viszonyulásuk alapján, s a pedagógiai munka általános leértékelődése.
A közoktatás a nemzeté, ezért nem lehet a politika és az ideológia kiszolgáltatottja!
Közoktatási rendszerünket a magyar társadalom önszabályozó nagyrendszerének tekintjük, amely csak a nemzeti érdekeknek rendelhető alá. Az össznemzeti érdekek érvényesülését a tanügy területén is elsősorban a köz-megegyezés szavatolja.

A legidőszerűbb kormányzati feladatok közé soroljuk azoknak az intézkedéseknek a megtételét, amelyek megakadályozzák, hogy óvodáink, iskoláink, kollégiumaink a különböző országos és helyi érdekcsoportokkal szemben egyoldalú függőségi helyzetbe kerüljenek. Ez egyrészt a oktatásügy társadalmi nyilvánosságának kiterjesztésével, másrészt a szakmai, a tanügy-igazgatási és közigazgatási hatáskörök markánsabb elkülönítésével valósítható meg.

A közoktatási rendszer önszabályozó jellegének kibontakoztatása érdekében az belső fejlődés természetes folyamatainak elsőbbségét hirdetjük, szemben a külső, "mesterséges" beavatkozásokkal. Az intézmények zavartalan, kiegyensúlyozott működése érdekében a bizonytalanságot kiváltó intézkedések helyett a pedagógusok és a szülők által is támogatott változtatásokat szorgalmazzuk.

Nem engedjük meg, hogy intézményeink tanügyi hagyományainktól idegen, külföldi mintákat erőltető kísérleti terepekké váljanak! Ugyanakkor nem zárkózunk el más államok tapasztalatainak, eredményeinek átvételétől sem, de körültekintően mérlegeljük, hogy mely államok oktatásügye lehet számunkra mintaértékű, s azt is, hogy amit átveszünk, zavartalanul illeszthető-e be a

magyar közoktatásba és a magyar pedagógiai kultúrába.
Az erkölcsi normákat betartó, a hagyományokat tisztelő, családalapításra alkalmas, a jelenben cselekvő és a jövőt építő ifjúságot neveljünk!
A közoktatás alapvető feladatának tartjuk, hogy a jövő nemzedéket a családi kultúrára építve, a helyi sajátosságokat figyelembe véve, a nemzeti kultúra elsajátításával kapcsolja az európai és az egyetemes emberi kultúrába. Az időszerű feladatok közé soroljuk a közoktatás nevelő funkciójának a megerősítését, s mindenekelőtt az erkölcsi nevelés rangjának visszaállítását.

Mindent átfogó pedagógiai eszményünk az egyén és a közösség harmóniáját megjelenítő személyiség. Nem fogadjuk el az egyént elszemélytelenítő, s mindenben a közösségnek alárendelő felfogást, de azt a beállítódást sem, amely a közösségi lét jelentőségét tagadva az egoizmust táplálja. Az Én-tudatot formáló pedagógiai folyamatokban az eddigieknél nagyobb súlyt kell helyezni a közösségekkel való azonosulás megerősítésére. A személyiség stabilitásának biztosítása és a társadalmi elidegenedéssel szembeni védelme érdekében elsősorban a családi és a nemzeti identitástudatot kell fejleszteni.

A közoktatás alapvető céljának tekintjük a tudás átadása mellett a személyiség önszabályozó rendszerének a kialakítását is. Meggyőződésünk, hogy ehhez nélkülözhetetlen az általános erkölcsi normák megismertetése és belső parancsokká tétele. Fontos pedagógiai követelmény a cselekvésre ösztönző motivációk és az antiszociális magatartást fékező gátlások összhangjának a megteremtése.

A tanulókat fel kell ruházni az értékek világában való magabiztos tájékozódás képességeivel. Ez csak az egymással szembenálló eszmék és az eltérő értékrendszerek tárgyilagos bemutatásával valósítható meg, amelyet a világnézeti semlegesség kellőképpen nem tisztázott igénye nem korlátozhat. Az értékorientációhoz gyakrabban kell alkalmazni a mintakövető eljárásokat, elsősorban a kiemelkedő történelmi személyiségek, az irodalmi és művészeti alkotásokból megismerhető magatartások és életutak követendő példaként történő bemutatásával.

Az ifjúságot céltudatosan kell felkészíteni a legfontosabb társadalmi szerepek betöltésére. A családi szerepkörben a másik ember méltóságát tisztelő, egészséges szerepeket, az édesanya és az édesapa, a feleség és a férj, a háztartásvezető és a családfő szerepek elvárásai és a szerepekhez kapcsolódó magatartások megismertetésével együtt szükséges a dolgozó-alkotó ember szerepére, a gazdaságos életvitelre és a mértéktartó fogyasztásra nevelés is. A közéleti szerepkörhöz kapcsolódóan kiemelten fontos a szülőföldjét és hazáját szerető, nemzete hagyományait tisztelő, a más nemzetekhez, etnikumokhoz, vallásokhoz megértően viszonyuló, öntudatos magyar állampolgár szerepére való felkészítés.

A közoktatás nevelő feladatának érvényesítésére meg kell határozni azokat a pedagógiai alapelveket, s a nevelő-oktató munkát orientáló általános értékeket, amelyek a közoktatás tartalmi szabályozásának irányait kijelölik, s amelyekhez az óvodai programok, az iskolai tantervek, a vizsgakövetelmények és a

tankönyvek egyaránt igazodnak.

A közoktatás tartalmi szabályozásában a tantervi szabályozás fontosságát hirdetjük. A tanterveknek az emberiség áthagyományozott tapasztalatainak kimeríthetetlen halmazából a nemzeti kultúra közvetítésével kell integrálniuk tananyaggá az emberi léthez nélkülözhetetlen tudást. Az egyén ugyanis a nemzethez tartozva lesz a történelem részese, s a nemzet mint konkrétan megélhető, belátható közösség révén kapcsolódik az egyetemes emberiséghez.

Elfogadhatatlan az az eljárás, amely jelenleg valamennyi iskolatípus valamennyi tagozatára egységes tananyagot ír elő, s azt is, hogy a 11-12. évfolyamokon csak kimeneti szabályozás van. Nem zárkózunk el a kimeneti szabályozás eljárásainak alkalmazásától sem ha a vizsgakövetelmények és a tudásszint mérésének más eszközei a pedagógiai munka szervezettségét segítik elő. Szükségesnek látjuk viszont, hogy ezeket előbb próbálja ki néhány erre önként jelentkező intézmény, s csak a szükséges gyakorlati tapasztalatok után kerüljön sor fokozatos bevezetésükre.

A jelenleg hatályos Nemzeti alaptanterv bevezetésének elhalasztását, hibáinak kijavítását és hiányosságainak a pótlását a pedagógusok helyi tantervkészítése során szerzett gyakorlati tapasztalataira építve látjuk egyedül megoldhatónak. A tartalmi szabályozás módosítását szükségessé teszi az is, hogy a közoktatásba most belépő korosztályoknál a tankötelezettség már 18 éves korig terjed ki. A továbbiakban az erre vonatkozó elképzeléseinket vázoljuk fel.

ˇ Az óvodai nevelés tartalmát a család értékeit, a közösségi alkalmazkodás képességeinek a fejlesztését és az iskolai tanulásra való felkészítést harmonikusan ötvöző, egységes központi elvek és útmutatások szerint készülő nevelési program határozza meg.

ˇ Az általános iskola négyosztályos alsó tagozatának a funkciója a műveltség elsajátításához szükséges alapkészségek kifejlesztése, vagyis az írás-olvasás, a számtani alapműveletek, a térben és időben való elemi tájékozódás megtanítása. Ehhez egységes tanterv szükséges. Az 5-8. évfolyamokon szintén egységes tananyag segíti elő a magyar állampolgárok integrációját, amely a helyi igényeknek megfelelően kiegészíthető. Ettől eltérhet a nyolcosztályos gimnázium tanterve, amely az életkori sajátosságokat szem előtt tartva a lineárisan és koncentrikus felépítés egyensúlyát érvényesíti.

ˇ Az általános képzés 9-12. évfolyamain a nevelő-oktató munka tartalmát kerettanterv szabályozza. A kerettanterv - amit a kultuszkormányzat ad ki - a tananyag meghatározott hányadára változatokat kínál fel különböző pályaorientációs modulok formájában. A helyi tantervek összeállítását részletesen kidolgozott központi mintatantervek segítik. Emellett bármely tantestület vagy iskolafenntartó benyújthatja jóváhagyásra a saját tantervét is.

ˇ A nyolcévfolyamos és a négyévfolyamos gimnáziumokban jelentős szerepet kaphat a kimeneti szabályozás, az azonos követelményeket támasztó standard érettségi. A szakközépiskolai érettségit továbbra is egyenrangúnak kell tekinteni a gimnáziumi érettségivel, annak ellenére, hogy tartalmában magától értetődően különbözik.

ˇ A kétszintű érettségi bevezetését elhamarkodott intézkedésnek tartjuk. Az ezzel kapcsolatban felmerülő problémák tisztázásához alaposabb szakmai vizsgálatokra és körültekintő hatáselemzésekre van szükség.

Gyermekeink esélyeit a személyes adottság, a képesség és a szorgalom határozza meg!
Oktatáspolitikai célunk olyan iskolaszerkezet kialakítása, amely a nemzeti hagyományra épül, s amely úgy alkalmazkodik az emberi adottságok természetes különbözőségeihez, hogy a tanulók esélyeit a családok eltérő vagyoni és eltérő szociális helyzete döntően nem befolyásolja. A családok kulturális különbözőségeiből eredő hátrányok leküzdésének érdekében a képzésnek ki kell egészülnie a tehetséggondozás intézményes formáival és módszereivel. Fontosnak tartjuk, hogy legyen az iskolaszerkezet sokszínű, kínáljon párhuzamos utakat, tartsa meg a késői pályaválasztás és a pályamódosítás lehetőségét, működjenek a rendszerben mindenki által elérhető, de magas színvonalú, teljesítményelvű állami iskolák, s minél hosszabb ideig tartsa a gyermekeket és ifjakat a közoktatásban.

A fönti követelményeket nem elégíti ki sem a szovjet típusú tízosztályos, sem a felemásan átvett és erőltetett 6+4+2-es szerkezet a maga lefelé egységesítő irányával. Az ún. alsó-középiskola általánossá tétele azt jelenti, hogy az állami közoktatásból a mai általános iskolai szinthez hasonló műveltséggel lépnek ki a fiatalok a munkaerőpiacra, vagy tanulnak tovább a közoktatáshoz alkalmazkodó felsőoktatásban. Így legfeljebb fegyelmezett beosztottakká és reklámok vezérelte fogyasztókká válnak, amíg egy szűk csoport a gyermekeit magániskolákba, esetleg külföldre menti ki, akik a kevesek számára elérhető tudás birtokába jutva elfoglalják a gazdaság, a kultúra és a politika vezető pozícióit.

Magyarországon hosszú történeti utat bejárva egy 3x4 évfolyamos többcsatornás iskolaszerkezet alakult ki, egymással párhuzamos iskolatípusokkal. A zavartalan fejlődést ennek az iskolaszerkezetnek továbbfejlesztett s némileg oldott változata alapozhatja meg. Eszerint az óvodák jelenlegi struktúrája és szervezete nem változik. Az iskola alsó, középső és felső tagozatra tagolódik. Az egységes tantervvel működő négyosztályos alsó tagozat elvégzése után nyílik lehetőség átlépésre a nyolcévfolyamos gimnáziumba. Az általános iskola nyolcadik évfolyama után a négyévfolyamos gimnáziumba, a négy, vagy ötévfolyamos szakközépiskolákba és a négyévfolyamos szakmunkásképző iskolákba lehet átlépni. A gimnáziumi tanulmányok érettségivel fejeződnek be, amelyek a felsőoktatásban való továbbtanulásra jogosítanak. A szakközépiskola érettségit és szakirányú képzést tanúsító bizonyítványt, a szakmunkásképző iskola szakmunkás-bizonyítványt ad ki.

A családok kulturális különbözőségeiből eredő hátrányok leküzdésének érdekében a képzésnek ki kell egészülnie a tehetséggondozás intézményes formáival és módszereivel. Számítani kell arra, hogy 14 és különösen 16 év fölött a sokszorosan hátrányos helyzet, a házasság és egyéb életvitelből fakadó okok miatt ugrásszerűen megnő az iskolaelhagyók száma. Ezeket az eseteket nagy hozzáértéssel, humánummal, kellő rugalmassággal kell kezelni: meg kell találni a számukra elérhető oktatási formát.

A tudáshoz jutás lehetőségeinek a kiterjesztése terén ma is nélkülözhetetlen szerepet töltenek be a kollégiumok. Nélkülük a kistelepüléseken élő családok és a szociálisan leszakadó csoportok gyermekei előtt a továbbtanulás és a szakma

megszerzésének esélyei a minimálisra csökkennének. A kollégiumok azonban nem lehetnek csupán diákszállások. A hazai hagyományokat követve újra a tehetséggondozás központjaivá kell válniuk.

Továbbra is iránymutatónak tekintjük az 1993. évi közoktatási törvénynek azt a tételét, amely szerint minden fogyatékos gyermeknek alapvető joga, "hogy különleges gondozás keretében állapotának megfelelő pedagógiai, gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai ellátásban részesüljön..." Az erre specializálódott intézmények napjainkra kialakult struktúrájának a megváltoztatására nem látunk okot, de fontosnak tartjuk, hogy a törvény végrehajtását helyenként még megnehezítő körülményeket megváltoztassuk, biztosítsuk a feltételek megléte esetén az integrált nevelést, oktatást.
A közoktatási rendszer mindannyiunké, de működéséért az állam felelős!
A legidőszerűbb oktatáspolitikai feladatok közé soroljuk a közoktatás szervezettsége terén tapasztalható kaotikus állapotok megszüntetését, a bomlási folyamatok megállítását és visszafordítását. Ennek érdekében az intézményrendszer fenntartásában, működtetésében és szakmai irányításában egyértelművé tenni .az állam felelősségét. Az állami felelősség a tanügy-igazgatási feladatok megosztásával sem hárítható át a helyi társadalomra, főleg nem a gyermekeiket iskoláztató szülőkre.

A tanügyigazgatás szervezettebbé tételére hatósági jogkörrel felruházott, szakmai felügyeleti országos hálózat kiépítését tartjuk szükségesnek. Erre a hazai hagyományok és több nyugat-európai állam tapasztalatai szerint is tankerületek helyreállítása a legalkalmasabb megoldás. A tankerületek enyhítenék a fenntartók, elsősorban a települési önkormányzatok terheit, elősegítenék a szakszerűség érvényesülését az intézmények működtetésében, és összehangolnák a helyi és az országos oktatásügyi törekvéseket. A tankerületek hatósági jogkörét törvény által, szakmai felügyeleti tevékenységüket az Országos Szakértői Névjegyzékre építve kell kialakítani.

Szükségesnek tartjuk az iskolaszékek (óvodaszékek) hatáskörének megnövelését és összetételük megváltoztatását olyan formában, hogy a szülői és a tantestületi képviselet aránya meghaladja a fenntartót képviselők arányát. A helyi szervezeti- és működési szabályzatok kialakításában a diákképviselők véleményét figyelembe kell venni, hogy tényleges jogsérelem ne érhesse őket.

A kollégiumok jelenlegi fenntartói rendszerét nem tartjuk megfelelőnek. A magyar kollégiumi hálózatnak többféle feladatot kell (kellene) ellátnia. Célunk, hogy az európai hagyományokban már évszázadok óta kellő mértékben beleágyazott kollégiumi rendszert újraélesszük, és működni, fejlődni engedjük az új típusú, térségi, kis térségi kollégiumokat is.

Biztosítanunk kell, hogy a nagy múltú iskolák visszakapják kollégiumaikat. Meg kell teremtenünk a feltételeket a kollégiumok tehetséggondozó, felzárkóztató, speciális ellátást nyújtó feladataihoz. Ez értelemszerűen foglalja magába mind a kollégiumi nevelők nevelőmunkájának erkölcsi és anyagi megbecsülését, mind a kollégiumok és iskolák szoros együttműködésének napjainkban újszerű - de a régi hagyományok felélesztése alapján történő - munkamegosztásának támogatását is. Ahhoz, hogy a kollégiumok bármely formájukban (iskolához

kapcsolódva, térségi és kistérségi feladatokat ellátva) rendeltetésüknek megfelelően láthassák el pedagógiai oktató-nevelő és diákjóléti feladataikat, fenntartásukban az államnak nagyobb részt kell vállalnia.

A közoktatási intézmények munkáját segítő pedagógiai szolgáltató vállalkozások jelentőségét a szaktanácsadás, a különböző vizsgálatok lebonyolítása, az eredmények mérése, a tanórákon kívüli nevelési formák és rendezvények megszervezése terén elismerjük. Szakmai továbbképzésre és átképzésre viszont kizárólag a felsőfokú pedagógusképző intézményeket tekintjük illetékesnek.

Az egyházi fenntartású közoktatási intézmények hátrányos helyzetét állami támogatással kell felszámolni. Működésükhöz a jogi, szervezeti és gazdasági feltételeket törvényeinknek megfelelően, a nyílt és a rejtett diszkrimináció minden lehetőségét kiküszöbölve kell biztosítani.

A magyar oktatásügy szerves részének tekintjük a magyarországi regisztrált nemzeti és etnikai kisebbségek, valamint a határon túli magyarok anyanyelvű oktatásának biztosítását. Ezért célunk, hogy - a nemzetközi gyakorlattal összhangban - a határon túli magyar nemzetrészek anyanyelvű oktatásának erkölcsi és anyagi támogatását, valamint közös feladatainkat tükrözze a magyar jogrend is. Ehhez a megfelelő szakmai, jogi, személyi és anyagi feltételek biztosítása a magyar állam sajátos feladata, mert sem nem akarja átvállalni, sem nem akarja átadni feladatkörét a szomszédos államoknak, amelyekben a magyar nemzetrészek élnek, illetve amelyek anya- vagy nyelvnemzete a magyarországi regisztrált nemzeti kisebbségeknek. A magyarországi regisztrált nemzeti és etnikai kisebbségek anyanyelvű oktatását a magyar oktatásügy olyan elemének tekintjük, amely jogosult az önigazgatásra.
A közoktatás a nemzet leghatékonyabb beruházása!
A közoktatás nem lehet a gazdaságpolitika kiszolgáltatottja. Szűklátókörűnek tartjuk azt a felfogást, amely a tanügy finanszírozását csupán költségvetési tételként értelmezi. A mindenki számára elérhető tudásba történő beruházást a nemzeti jövedelem újraelosztásának egyetlen hatékony és igazságos módjának tekintjük. Arra számos példát találunk, hogy a közoktatás fejlesztése miképpen lendítette fel egyes országok gazdaságát. Olyan esetre viszont még nem volt példa a történelemben, hogy egy államnak a gazdasági és erkölcsi válságból az oktatás leépítésének árán bontakozott volna ki.

Nem fogadjuk el azokat az érveket sem, amelyek szerint a gyermekek számának csökkenése indokolttá teszi a tanügyi kiadások lefaragását. A közoktatás fejlesztése és az iskoláztatás anyagi terheinek mérsékelése ugyanis ennek a tragikus demográfiai tendenciának a megállítását is eredményezheti. Az állami költségvetésben a közoktatást feltétel nélküli elsőbbség illeti meg. A tanügy részesedése a nemzeti jövedelemből nem csökkenhet. Első lépésként legalább az 1994. évi arányokat kell helyreállítani, s ezt követhetik a részesedés fokozatos bővítésére irányuló lépések.

Az elmúlt évek tapasztalatait figyelembe véve szükségesnek tartjuk a közoktatás finanszírozási rendszerének a módosítását is. Ehhez ki kell dolgozni valamennyi intézménytípus feladatrendszeréhez kapcsolódó működési normatívákat, amelyek a központi és a helyi költségvetési számítások alapját képezik. A

pedagógusok bérezéséről az államnak kell gondoskodnia, a fenntartót csak az intézmények működtetési költségei terhelhetik. Mindezek mellett az államnak a működtetés költségeiből is részt kell vállalnia az ország gazdaságföldrajzi szerkezetéből eredő különbségek kiegyenlítésére, s főleg a leszakadó régiók hátrányainak mérsékelésére.

Minden önálló önkormányzattal rendelkező település természetes jogának tekintjük, hogy rendelkezzenek önálló óvoda és iskola fenntartásához szükséges feltételekkel. A kis településeken működő közoktatási intézmények lakosságmegtartó ereje közismert. Az ezzel járó többletkiadások az államháztartás más területein bőven megtérülnek. Ugyanakkor az önkormányzatok intézményfenntartó társulásainak a megszervezését is támogatjuk, amennyiben nem kényszer hatására és a helyi lakosság egyetértésével jönnek létre.

A közoktatás infrastruktúrájának átfogó fejlesztését önmagában nem pótolhatja az iskolák bekapcsolása az internet hálózatba. Az 1990-94 közötti fejlesztési folyamatokat megújítva új tantermek, tornatermek, tanuszodák építését és a régi épületek korszerűsítését céltámogatásokkal kell segíteni. Az állam kötelessége, hogy a közoktatás ingyenességét a tankötelezettség teljes időtartamára biztosítsa. Emellett, a civilizált országok példáját követve az iskoláztatás járulékos költségeinek a csökkentését is állami feladatnak tekintjük. Ezen a téren a legsürgetőbb teendő a tankönyvek és tanszerek kedvezményes beszerzésének megszervezése. A továbbiakban pedig a nemzetgazdaság teherbíró képességétől függően szakaszosan ki kell terjeszteni a diákjóléti juttatásokat a gyermekétkeztetés, a kollégiumi ellátás és a gyermeküdültetés növekvő támogatására.
A társadalom fennmaradása a gyermeknevelés és a gyermek nevelkedésének biztonságán alapul.
A magyar társadalom fennmaradását veszélyeztető folyamatok indokolják a család- és gyermekvédelem átalakítását. Olyan gyermek- és családvédelemre van szükség, amely a család gyermeknevelő funkciójához és a gyermek nevelkedéséhez biztonságot, kiszámítható és kedvező feltételeket szavatol.

Magyarországon egy torz felfogás következtében a gyermekvédelmet évtizedeken át leszűkítették a veszélyhelyzetben lévő, vagy a veszélyeztetettsége miatt már sérült gyermekek kezelésére. Ez a nyolcvanas években odáig torzult, hogy a gyermekvédelem főhatósági feladatát és egész intézményrendszerét a népjóléthez kapcsolták. Ezalatt felgyorsult a lakosság fogyatkozása, terjedt a gyermekbűnözés, s megjelent a gyermekprostitúció. Lényegében az új gyermekvédelmi törvény sem lépett túl az okozati gyermekvédelem csődöt mondott szemléletén. Ennek következtében még ma sem rendelkezünk olyan összefüggő szabályozási és intézményi rendszerrel, amely a család és a gyermek biztonságát garantálná.

Ahhoz, hogy igazi gyermekvédelmi rendszer jöhessen létre mindenekelőtt meg kell határozni azokat a prioritásokat, feltételeket és feladatokat, amelyekkel a gyermek egészséges testi, szellemi és erkölcsi felnevelkedése megvalósulhat. Ehhez kell majd alakítani azt a kiterjedt intézményrendszert, amelyben a

felderítő és rehabilitációs intézmények szerepe csak másodlagos.

A gyermek nevelésének és védelmének legfontosabb és legmegbízhatóbb természetes intézménye a család. A megelőző gyermekvédelemnek elsősorban a család megerősítésére és támogatására, valamint a szülők felkészítésére kell irányulnia. Meg kell határozni azokat a minimális ellátási követelményeket és szolgáltatásokat, amelyek a gyermeknevelést vállaló családot megilletik. Ezzel egyidőben meg kell jelölni azokat a normákat is, amelyek állampolgári jogon a gyermeket a neveltetése során megilletik, és amelyek biztosításáról a család, az önkormányzat illetve az állam köteles gondoskodni. A büntető törvénykönyv módosításával célszerű szigorítani a kábítószer terjesztéséért, a gyermekek szexuális zaklatásáért, bűncselekményekre és prostitúcióra való felbujtásáért kiszabható büntetéseket.

Létre kell hozni azokat a garanciákat, amelyek a tömegtájékoztatásban biztosítják a gyermek egészséges pszichés és erkölcsi fejlődését veszélyeztető hatások korlátozását. A közszolgálati médiában nagyobb súlyt kell helyezni a családpedagógiai ismeretterjesztésre és a követendő szülői magatartásminták bemutatására. Gondoskodni kell annak az információs rendszernek a kiépítéséről, amely a gyermek és a család védelmét szolgáló intézkedések összehangolásának előfeltétele.
A szakképzés a tanügy szerves része!
Az 1993-ban megalkotott törvény a magyar szakképzést visszaállította arra a pályára, amely a középkori céhek tájékáról indul, s amelyen duális rendszerré fejlődött. Ennek a lényege az, hogy a szakképzés a közoktatásnak is és a gazdaságnak is alrendszere. Az intézményeinek működtetése, a képzés tartalmának meghatározása, a képzettség hitelesítése és elismerése az államnak és a gazdasági szervezeteknek egyaránt feladata. A szakképzési törvény azonban csak a pályát jelölte ki. Ahhoz, hogy a szakképzési rendszer a közoktatás és a termelés kétpólusú rendszereként valóban eredményesen működjék, újabb jogszabályok megalkotására van szükség.

Abban az időben, amikor a közoktatásnak és a gazdaságnak is az állam lett a kizárólagos tulajdonosa a szakképzés sajátos kettőssége elhalványult. Megmaradt ugyan a képzés két színtere: az elméleti oktatás elsősorban szakiskolákban, szakmunkásképző iskolákban és szakközépiskolákban folyt, a gyakorlati képzés pedig üzemekben és más gazdálkodó egységekben. A gazdálkodó egységek viszont a gyakorlati képzéshez csupán a helyet biztosították, ezt nem saját tevékenységüknek, hanem az oktatásügyet segítő jótékonykodásnak, sok esetben pedig tehernek tekintették, hiszen a képzés céljait és tartalmát érdemben nem befolyásolhatták. Nyilvánvaló, hogy ezt az állapotot a piacgazdaságban már nem lehetett fenntartani. A törvényhozók előtt 1993-ban két lehetőség állt: vagy teljes mértékben integrálják a szakképzést a közoktatásba, a veszteséges tanüzemek, tangazdaságok fenntartását is vállalva, vagy megosztják a hatásköröket és a terheket a tanügyi hatóságok és a hatósági jogokkal felruházott gazdasági-szakmai önkormányzatok, a kamarák között. A döntést elsősorban oktatás-gazdaságtani motívumok befolyásolták, de a duális rendszer mellett szólt az érv is, hogy a minőséget megbízhatóbban garantálja, ha a szakképzés tartalmi szabályozásában a tanügyi szervek mellett a szakmai testületek is részt vállalnak. Ezt a törekvést továbbra is támogatjuk. A szakmai

elméleti tantárgyak oktatását a szakképzést folytató iskolák, a szakmai gyakorlatot pedig a gazdasági kamarák, az üzemek, a vállalkozók és az iskolák együttes hatáskörének tekintjük.

Továbbra is szükségesnek tartjuk, hogy a szakma tanulása 18 éves korig, az érettségi megszerzése után pedig az első szakma esetén 22 éves korig ingyenes legyen. Az adótörvények módosításával és más jogszabályokkal el kell érni, hogy az egyéni vállalkozók és a gazdasági társaságok egyaránt anyagilag is érdekeltek legyenek a szakmunkásképzésben. Olyan elszámolási rendszert kell kialakítani, hogy a szakmunkástanulók foglalkoztatása közvetlen gazdasági hasznot hozzon. Ezzel egyidejűleg pontosítani kell a szakmai gyakorlatok vezetéséhez nélkülözhetetlen pedagógiai feltételeket is.

Halaszthatatlan feladat a gazdasági kamarák szakképzéssel kapcsolatos hatósági jogkörének további bővítése. Ennek ki kell terjednie az országos képzési struktúra felülvizsgálatára, a képzésben fölöslegessé vált szakmák megszüntetésének és új szakmák indításának kezdeményezésére, az elméleti és gyakorlati képzés tartalmának érdemi alakítására, a szakmai képzettséget tanúsító okmányok hitelesítésére, s a gyakorlatok vezetésére vállalkozók pedagógiai képzésének megszervezésére. A szakképzés duális rendszerré fejlesztése új faladatokat állít a Nemzeti Szakképzési Intézet elé is. Az eddigi vezetői-irányítói és adminisztrációs tevékenységüket fokozatosan szervezői-menedzseri tevékenységgé kell fejleszteniük.

Továbbra is nélkülözhetetlennek tartjuk a szakképzés területén működő levelező és esti tagozatok működtetését és a második esély biztosítását, amit nem célszerű a piacnak kiszolgáltatni. Az átképzések ügyét az eddiginél körültekintőbben kell szabályozni, s lehetőleg úgy, hogy abban a szakképző intézmények prioritása érvényesüljön. Nemzeti érdek, hogy minden állampolgár számára elérhető lehetőség legyen az egyéni boldogulására, s a személyiség kibontakoztatására alkalmas nyugodt és biztonságos életpálya. Ezért állami feladatnak tekintjük a felnőttoktatást, a második szakma megszerzését és a pályamódosítást elősegítő egyéb képzési formák támogatását.

A pedagógusok jövőnk letéteményesei!
Egy társadalom jövőbe vetett hite meggyőzően fejeződik ki abban, ahogy a pedagógusait megbecsüli. Alapvető oktatáspolitikai tételünk, hogy a magyar pedagógusokat is munkájuk jelentősségének megfelelő társadalmi elismerés és életszínvonal illeti meg.

Tisztában vagyunk azzal, hogy egy méltányos és megérdemelt radikális béremeléshez a források ma még nincsenek meg. A negyvenes évek második felében kialakított normák következtében ugyanis óvodapedagógusaink, tanítóink és tanáraink jövedelmének reálértéke a második világháború előttinek egynegyedére csökkent. A korábbi mértékek visszaállítása csak távlati célként, az egész államháztartás szerkezetének fokozatos átalakításával vállalható. Ezt a folyamatot azonban haladéktalanul el kell indítani. Számításaink szerint az 1993. évi reálbérszint mai körülmények között is helyreállítható, s különösebb gazdasági nehézségeket nem okozó átcsoportosításokkal még növelhető is. Ahhoz viszont, hogy a magyar pedagógusok jövedelmi viszonyai megközelítsék a

nyugat-európai átlagot, csak egy másfajta nemzetgazdasági koncepció teremtheti meg a feltételeket.

Az életkörülmények mellett a pedagógusok munkakörülményeit is javítani kell. Ehhez hozzájárulhat a közoktatás infrastruktúrájának a fejlesztése, a bizonytalanságot kiváltó intézkedések elkerülése, könnyen elérhető szakmai tanácsadó és szolgáltató rendszer működtetése és az intézményi autonómia kiterjesztése. A heti kötelező óraszámokat és az osztálylétszámokat az 1993. évi törvénynek megfelelően kell visszaállítani.

Közoktatási rendszerünk, s főképpen az iskolaszerkezet átalakulása következtében a pedagógusképzés rendszerének átalakítása sem kerülhető el. Jelenleg viszont a képzés minőségének a javítását tartjuk elsődleges feladatnak. Az intézményhálózat átszervezését csak akkor támogatjuk, ha ezt a képzés tartalma szükségessé, az intézmények adottságai pedig lehetővé teszik. Az elméleti képzésben egyaránt helyet kell kapniuk a korábban kirekesztett magyar pedagógiai hagyományoknak, a modern polgári neveléstudománynak, valamint a közoktatás tartalmi és szervezeti szabályozásának változásai során megfogalmazódó, újfajta pályakövetelményeknek. Ugyanakkor az elméleti képzés fejlesztése mellett nagyobb súlyt kell helyezni a gyakorlati képzésre.

Támogatjuk a pedagógusok továbbképzésének szervezettebbé tételére irányuló törekvéseket. Azzal viszont nem értünk egyet, hogy a továbbképzésben való részvételt adminisztratív kényszer vagy az egzisztenciális fenyegetettség érzete határozza meg. Ehelyett egy olyan ösztönző rendszer kialakítását kezdeményezzük, amelyben a továbbképzés a szakmai előmenetel, a magasabb besorolás és a fizetésemelés lehetőségeit alapozza meg. Határozott állásfoglalásunk, hogy a pedagógusok továbbképzésében csak az erre akkreditált felsőoktatási intézmények illetékesek.

A pedagógusok presztízsét csökkentik és a jövő nemzedék egészséges fejlődését is veszélyeztetik azok az iskolán kívüli hatások, amelyek rövid idő alatt képesek lerombolni mindazt, amit az iskolában a tanítók és tanárok hosszantartó, szívós munkával építettek fel tanítványaik lelkületében. Ezt az áldatlan állapotot sürgősen fel kell számolni. A pedagógiai munka eredményeinek védelmére törvényjavaslatok előterjesztését kezdeményezzük a média, a szórakoztatóipar és a deviáns csoportosulások személyiségbomlasztó hatásainak visszaszorítására. Az intézményes nevelés rangjának visszaállítása és hatékonyságuk növelése érdekében szükségesnek tartjuk a pedagógiai felügyelet ésszerű kiterjesztését a tanulók iskolán kívüli tevékenységére is.

16. Felsőoktatás és tudomány

A Magyar Demokrata Fórum megközelítésében a közoktatás és a felsőoktatás egységes rendszert alkot. A magyar társadalom folyamatos megújításában, Magyarország versenyképességének helyreállításában, az életminőség javításában, az egymást kölcsönösen erősítő közoktatásnak és felsőoktatásnak meghatározó szerepe van. Ezért nem halasztható tovább a felsőoktatás és a kutatás forráshiányának megszüntetése a beígért gazdasági fellendülés utáni időre. Ellenkezőleg, a gazdasági föllendülés nem is lehetséges a kiművelt emberfők sokasága és a gazdaságot ösztönző kutatások nélkül. A versenyképes

tudást közvetítő pedagógusok képzését és továbbképzését a társadalom kiemelten fontos feladataként tartjuk számon minden fokon, valamennyi hagyományos és új műveltségterületen.

A felsőoktatás és a tudomány műhelyei azonos célokat szolgálnak. Meg kell erősíteni a tudományos műhelyeket mind az egyetemeken, mind a főiskolákon. Elő kell segíteni új alkotóműhelyek létrejöttét, különös tekintettel a regionális szellemi központok szerepét betöltő vidéki főiskolákra. A felsőoktatási intézményekben az oktatást és a kutatást egymást feltételező tevékenység, az óraszámokat, s minden oktatási feladatot ennek figyelembevételével szükséges értékelni. A nem felsőoktatási intézményekben működő tudományos műhelyeket (akadémiai intézeteket, kutató-fejlesztő intézeteket, gazdálkodó szervezetek tudományos munkatársait) be kell vonni a felsőoktatás munkájába.

Az MDF célja az egyetemi autonómia tartalommal való megtöltése. Megengedhetetlen, hogy a tudományos kutatások irányát, tartalmát és kiterjedését tudományon kívüli szempontok alapján határozzák meg, és költségvetési eszközökkel kényszerítsék ki. A kutatás szabadságának és az egyetemi testületek önállóságának hirdetése gazdasági önállóság nélkül tartalmatlan. Meg kell teremteni a felsőoktatási intézmények gazdasági autonómiáját.

A felsőoktatás és a tudomány a társadalomért van, működtetéséért az állam szavatol. A Magyar Demokrata Fórum meg akarja állítani a felsőoktatás és a tudomány költségvetési részesedésének csökkenését. A következő kormányzati ciklus végéig el kell érni, hogy e két terület megközelítőleg olyan arányban részesedjék a nemzeti jövedelemből, mint ami megfelel az Európai Unió átlagának. A Magyar Demokrata Fórum elutasítja, hogy a felsőoktatással és az alapkutatásokkal összefüggő közfeladatokat nyers piaci elveknek rendeljék alá, elutasítja, hogy az egyetemeteket, főiskolákat "vállalatszerűen" működtessék. A gazdálkodó szervek kutató-fejlesztő tevékenységét viszont adókedvezményekkel ösztönözni kell. A hallgató-oktató arányok és az ún. normatívák önkényes megállapítása a felsőoktatás lepusztulását indította meg. A Magyar Demokrata Fórum kormányzati pozícióban a nemzeti alapfeladatokhoz garantált forrásokat rendel, és a kivételes teljesítményeket többletjuttatásokkal ismeri el. Az egyetemi és főiskolai oktatók javadalmazását a jelenlegi Széchenyi ösztöndíjasok színvonalára kell emelni.

Alkalmazkodás és fejlesztés a nemzeti hagyományok, európai látókör és szilárd jövőkép alapján. Az MDF meg kívánja őrizni a magyar felsőoktatás több évszázados fejlődésben kialakult duális szerkezetét, azaz egyetemi és főiskolai pilléreit az erőltetett "piramis alakú" felsőoktatással szemben. Támogatja a tudományos együttműködést magvalósító többkarú egyetemek szerveződését, de a funkciótlan integráció erőltetése értelmetlen és pazarló. Meg kell őrizni - ahol szükséges, meg kell teremteni - a magyar felsőoktatás európai színvonalát, hogy gyermekeink a nyitott határok mellett helyüket megállják külföldön és itthon. Fontos feladat a minőségbiztosítást is szolgáló testületek (MAB, FTT, Rektori Konferencia) független és felelős működésének fenntartása.

A hallgatók és oktatók-kutatók mobilitására, nemzetközi tapasztalatszerzésére

mellett, a hazai kutatási feltételeket is javítani kell. Elfogadható életfeltételek mellett a tehetséges kutatók nagyobb számban maradhatnak itthon és a külföldön dolgozók hazatelepülése lehetővé válik.

A felsőoktatás nem kiváltság. Nemzeti és egyéni érdekek találkoznak abban a célban, hogy a fiatal nemzedék minél nagyobb hányada szerezzen felsőfokú végzettséget. Ezért a Magyar Demokrata Fórum támogatja, hogy a felsőoktatásban részesülők aránya növekedjen. Mind az egyéni, mind a közösségi érdek azt kívánja, hogy a folyamatosan növekvő létszám nagyobb része a rövidebb képzési idejű, gyakorlatorientált, gyorsabban alkalmazkodó, és a munkaerőpiacon közvetlenül értékesíthető ismereteket nyújtó főiskolai szektorba áramoljon, teljesítmény és érdeklődés alapján. Kormányzati pozícióban az MDF azonnal megszünteti azt az engedélyezett, s gazdasági eszközökkel kikényszerített gyakorlatot, hogy esetenként az alacsonyabb szinten teljesítők térítés fejében kerülnek be az állami egyetemre és főiskolára. Az MDF a tandíjmentes állami felsőoktatás híve. A költségvetésnek a hallgatók támogatására fordítható részét kizárólag a tényleges teljesítmény alapján, pályázat útján lehessen elnyerni.

Az MDF célja a kutatás többcsatornás finanszírozásának és a pályázati rendszernek helyreállítása. Támogatja, hogy az Országos Tudományos Kutatási Alap (OTKA), az Országos Műszaki Fejlesztési Bizottság (OMFB), a Magyar Tudományos Akadémia és a Művelődési és Közoktatási Minisztérium egymást kölcsönösen tájékoztató, döntéseikben autonóm kutatástámogatási szervekként működjenek. Az alapfinanszírozáson túl előnyben kell részesíteni a pályázati rendszert és a nemzetközi együttműködést

Kiegyensúlyozott arányokat az alapkutatások, az alkalmazott kutatások és az innováció területén. Az MDF kiemelt támogatást akar adni a nemzeti tudományok számára. Az átlagosnál gyorsabb fejlődést kell biztosítani a nemzetgazdaság számára fontos területeken, ahol elmaradásunk van. (Pl. A környezetvédelem, távközlési infrastruktúra.) Az innováció szintjének emelése szükséges minden területen, különösen az iparban és a mezőgazdaságban. Kiemelten fontos a tudományos eredmények, ismeretek elérhetősége, ami feltétele a gyors hasznosulásnak és az új munkahelyek teremtésének.

17. Kultúra

A nemzeti kultúra egységbe fogja a nemzet minden tagját, összetartó és megtartó erő, amelyben az egyes ember megtalálja helyét, érti múltját, és bízik saját jövőjében. Valljuk, hogy nemcsak mi őrizzük meg kultúránkat, hanem legfőképpen kultúránk őrizhet meg bennünket. Kulturális adottságaink legmegbízhatóbb tanúságát századokon át a mai napig a néphagyomány őrizte meg. Ápolása és népszerűsítése oktatásunknak, közművelődésünknek és művészeti életünknek nélkülözhetetlen feladata. A megtartó kultúra nemzeti érzést, emberi értékítéletet és keresztényi mértéket egyaránt közvetít a mindezért áldozatokat is hozni tudó társadalom felé. Szükségünk van arra a politikai akaratnyilvánításra, amely erkölcsi újjászületésünk középpontjába a nemzeti kultúra és oktatás megújulásának feladatát helyezi.

Az MDF a nemzeti kultúra jövőjét változatlanul a történelmileg kialakult

hagyomány megőrzésének és a művészetek állandó megújításának egységében fogalmazza meg. Európa és a világ kultúráinak testvéries együttműködésében látjuk nemzeti kultúránk fejlődésének biztosítékát. Ugyanakkor a magyar állampolgárságú nemzeti kisebbségek és/vagy hosszú ideje zárt szervezettséget alkotó népcsoportok kultúrájának kettős kötődését és önállóságuk megőrzését elismerjük, védjük és segítjük úgy az oktatásban, mint művészeti, kulturális életükben.

Valljuk a művészetek és a tudományos kutatás szabadságát és az állami támogatás kötelezettségének alapelvét. Család- és kultúrabarát adópolitikával, a kulturális járulékoltatás befolyt összegeinek újraelosztásával és kulturális törvényekben biztosított normatív állami felelősségvállalással kívánjuk elősegíteni kulturális életünk további demokratizálását. Kulturált ifjúság nélkül kultúránknak sincs jövője. Feladatunknak tartjuk a közművelődés lehetőségeinek bővítését elsősorban a talajt vesztett, kallódó fiatalok csoportjai számára. Ennek érdekében ifjúsági mozgalmak, klubok, művészeti körök, közművelődési táborok és országjáró honismereti mozgalom támogatását tervezzük. Biztosítani kívánjuk a három millió nyugdíjas széles körű kulturális ellátottságát is. Nyugdíjas klubok, szakképző intézmények, sőt nyugdíjas egyetem segítése, létrehozása is feladatunk.

Halaszthatatlan feladataink között első helyen tartjuk számon nemzeti alapintézményeink kiemelt jogainak és értékálló finanszírozásának törvényes biztosítását, s ezek ésszerű és kultúránk önvédelme szempontjából célszerű bővítését (Nemzeti Múzeum, Országos Levéltár, Széchényi Könyvtár, Nemzeti Színház, Operaház, Magyar Néprajzi Múzeum, Magyar Iparművészeti Múzeum, Nemzeti Galéria, Műcsarnok, a tervezett Nemzeti Hangversenyzenekar, a tervezett Nemzeti Könyvkiadó- és -terjesztő Hálózat). Olyan intézményrendszer kialakítására és működtetésére van szükség, amely a nemzeti kultúra örökségének és folytonosságának ápolására, megőrzésére és kincseinek fölmutatására hivatott.

Regionális és megyei múzeumok, színházak fenntartásában sem hagyhatja magára az állam az illetékes területi önkormányzatokat. Segítésük, a vidék kulturális intézményeinek konszolidációja nemzeti kultúránk ügye is. Szükség van a kormányzati munkamegosztás módosítására. A jelenlegi szaktárcákra osztott kulturális feladatok és döntések fokozottabb összehangolása végett növelni kívánjuk a Kulturális Tárca felelősségét. Ezt nemzetstratégiai szempontból is nélkülözhetetlennek tartjuk. Csak a kultúra emelheti föl a nemzetet - romlása, leépítése viszont elveszejti azt.

Változatlanul szükségesnek tartjuk átfogó törvény megalkotását a nemzet közös kulturális örökségének védelméről. Ebben a törvényben kell helyet kapni a határainkon túli magyarság és a határainkon belül élő nemzetiségek kulturális értékeinek védelméről szóló állami kötelezettségeinknek is.

Külön kell támogatni a magyar kultúra és művészet kiemelkedő teljesítményeinek külföldi jelenlétét. Az egyetemes világkultúra folyamatos jelenlétét is segítenünk kell a hazai művelődés lehetőségeinek körében. Szinte

elölről kell kezdenünk a külföldi magyar kulturális intézetek kiépítését.

Alkotó- és előadóművészeink a folyamatosan fennálló jogbizonytalanság áldozatai. Halaszthatatlan kötelességünk a szerzői jog kérdésének rendezése a fotó-, a film-, a képző-, az ipar-, az előadó- és az írásművészet terén. Ugyanakkor tapasztaljuk a nemzeti kultúra katasztrofális kiszorítását a könyvterjesztés és a filmforgalmazás területén. Ennek a folyamatnak a visszafordítása csak kultúravédelmi törvény segítségével történhet.

A kultúra egyik legfontosabb közvetítője és hordozója a nyelv. A nyelvművelés éppen ezért kiemelt fontosságú. Aki a nyelvet védi, azt a kultúrát védi, amely megmaradásunk, önazonosságunk záloga. Az MDF vallja, hogy halaszthatatlan szükség van a nyelvvédelmi törvényre, amelyet összhangba kívánunk hozni a nemzetközi PEN Klub 1996. évi barcelonai ajánlásaival és 1997-es kiegészítéseivel.

A határainkon túl élő magyarság közművelődési, művészeti, tudományos és oktatási intézményeinek teljesítményeit a magyarság nemzeti kultúrájának egyik meghatározó részeként kell kezelni. Az anyaországi nemzetnek kötelessége az anyagi és erkölcsi áldozatvállalás biztosítása.

A hátrányos helyzetű települések oktatási, közművelődési, könyvtári és közgyűjteményi gondjainak sürgős rendezése az állam kultúratámogatási kötelezettségének szerves része. Nem hagyhatjuk elveszni a kistelepülések közösségteremtő műhelyeit semmiféle regionális fejlesztés túlzott támogatásával.

Az oktatásban szükségesnek látjuk a művészeti felsőoktatás továbbfejlesztését a vidéki egyetemek keretein belül, továbbra is javasoljuk, hogy a legfontosabb vidéki egyetemi városokban a művészeti oktatás elindulhasson, illetve tartós megszakítás után folytatódhassék. A szellemi, a tárgyi és az épített kulturális örökség ismeretét, megbecsülését és védelmét minden korosztály számára külön feladatként kell meghatároznia a Nemzeti Alaptantervnek.

Valljuk, hogy az ország értelmiségének széles körű támogatásával tudjuk csak megvalósítani az újjászülető magyarság és az újjászülető Magyarország Európához csatlakozó programját. Ezt a programot csak a Vidék-Magyarország érdekeinek fokozott szem előtt tartásával tudjuk sikerre vinni. Szorgalmazzuk a vidéki értelmiség anyagi és erkölcsi megbecsülését. A médiában, a társadalmi nyilvánosságban is kapjanak nagyobb szerepet az ő gondjaik.

Ma már látjuk, hogy a sajtószabadság megvalósításának Kerékkötője a sajtómonopóliumok szabadságának sajnálatos realitása. Az utóbbi térnyerésének törvényes gátjait jövőbeni törvényhozásunknak kell megtalálnia. Amennyiben a sajtó tulajdonosi szférája gátolja a sajtószabadság alapvető emberi és közösségi jogainak érvényesülését, a törvényhozásnak kötelességévé válik e törekvések visszaszorítása.

A kultúra elsősorban közösségi, ezért annak védelme is közösségi feladatot igényel. Ennek szellemében támogatjuk a magyar kultúrát népszerűsítő és éltető népfőiskolákat és a megújítandó közösségi mozgalmakat. A nép, a társadalom

eszmélésének fokmérője az, hogy milyen szellemi és közművelődési mozgalmaknak válik cselekvő részesévé.

18. Magyarországi nemzeti és etnikai kisebbségek

Az MDF 4 éves kormányzati ciklusa alatt a hazai nemzeti és etnikai kisebbségi kérdést belpolitikai kérdésként az érintettekkel közösen kívánta megoldani, nem feledkezve meg az ügy külpolitikai vonatkozásairól sem.

A hazai nemzeti és etnikai kisebbségeket a rendszerváltás olyan állapotban találta, amely a korábbi diktatúrából törvényszerűen következett. Szervezeteik felépítése, vezetőik ki és megválasztása hasonlított az egyéb magyar társadalmi szervezetekéhez, s mind hazai tevékenységük, mind anya - illetve nyelvnemzeteihez fűződő kapcsolataik is csak erős állami ellenőrzés alatt működhettek.

1990-1994. között az MDF vezette koalíciós kormány megkezdte a nemzeti és etnikai kisebbségek hátrányos jogi helyzetének körültekintő felszámolását, melynek következtében:
ˇ 1990-ben létrejött a Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Hivatal (NEKH), majd az alapítvány.
ˇ 1992-ben kormányhatározattal, - amely egyébiránt a költségvetési törvényben is megalapozta forrását - a nemzeti és etnikai kisebbségek anyanyelvű oktatásának és művelődésének rehabilitációs programját, indította el.
ˇ 1993-ban az országgyűlés elfogadta a nemzeti és etnikai kisebbségek jogáról szóló törvényt, amely példamutató abban, ahogy a jogokat a Magyarországon szórványhelyzetben lévő népcsoportoknak biztosítja, s önkormányzataiknak állami feladatok ellátását teszi lehetővé.

1994-től azonban a jelenlegi hatalom minden bűvészmutatványa ellenére is megtorpant a nemzeti és etnikai kisebbségek kisebbségi jogegyenlőségének kiépítése. Miközben adományosztó magatartással tartja kézben őket, viszályt támaszt közöttük. (Legsúlyosabb tünete ennek, amikor a kormányzat egy jogsértő magatartásnak ad etnikai jelleget: amikor törvényszegőket cigányként azonosít.) Ezért az MDF - tapasztalatai birtokában - ismét kormányzati pozícióba jutva kiemelten fontos és megoldandó feladatának tekinti, hogy az érintettekkel ténylegesen közösen oldják meg:

ˇ a nemzeti és etnikai kisebbségek valódi parlamenti képviseleti jogát, amely nem csupán jelenlétüket, hanem a jogalkotásban való részvételüket is lehetővé teszi,
ˇ a kisebbségi szempontból is és szociálisan is hátrányos helyzetben lévő cigányság beilleszkedését a magyar társadalomba (sajátos lakásprogram és munkateremtés útján is),
ˇ a nemzeti és etnikai kisebbség anyanyelvű oktatásának és művelődésének, hatékony elősegítését.

19. Egyházak

A Magyar Demokrata Fórum egyházpolitikájának alapja, hogy az egyházak és az állam elválasztása nem jelentheti az egyházak és a társadalom elválasztását. A vallásos emberek egyszerre tagjai egyházuknak és polgárai a magyar

hazának. A kettő szembeállítása természetellenes, harmóniája az értékgazdagodás lehetősége. Mind az európai, mind a magyar kultúra elszakíthatatlanul a keresztény civilizációra épül, ezért a keresztény kultúra alapján született Európába a keresztény értékeit felmutató Magyarország illeszkedik szervesen. Az MDF tisztelettel ismeri el a történelmi egyházak semmihez nem hasonlítható történelmi munkáját a nemzet életében és továbbra is számít azok lelki, szellemi, erkölcsi, kulturális, oktatási-nevelési, szociális és karitatív szolgálatára. Ezért feladatának tartja az egyházak szabadságának biztosítását törvényi és anyagi értelemben egyaránt.

Vatikáni egyezmény
Az MDF üdvözölte az Apostoli Szentszékkel kötött megállapodást és tudomásul veszi a megállapodásba foglalt 1 %-os konstrukciót. Ugyanakkor felhívja a figyelmet, hogy az így befolyó összeg nem mutatja egy adott egyház, vallási közösség tényleges társadalmi támogatottságát, társadalmi beágyazottságát és különösen nem történelmi munkáját, hanem csupán a pénzesebb rétegek általi kedveltségét. Ugyanis az 1 %-os modellből a nyugat-európai gyakorlattal ellentétben a nyugdíjasok, fiatal értelmiségiek, azaz a történelmi egyházak híveinek jelentős részét adó társadalmi csoportok valójában ki vannak zárva, hiszen ők élethelyzetükből adódóan nem, vagy alig fizetnek személyi jövedelemadót. Nem hallgathatjuk el, hogy itt egyfajta újkori virilizmus félelme is felmerül. Ezért a kiegészítő támogatásoknál nem az adott egyház részére juttatott összeg nagyságát, hanem a rendelkezők számát kívánjuk alapul venni, keresve a megoldást arra, hogy az SZJA-t nem fizető állampolgárokat is bevonhassuk ezeknek az adóbevételből származó közpénzeknek az elosztásába.

A protestáns egyházak felépítéséből következően az Apostoli Szentszékkel kötött megállapodás járadék konstrukciója nem megfelelő számukra. Ezért a protestáns egyházak részére belső egyházfelépítésüknek megfelelő konstrukciót dolgozunk ki az érintettekkel. Felelőtlennek tartjuk azokat a kultúrharcos tendenciákat, amelyek egyházellenes szándéktól és reflexektől vezérelve megkísérlik megbontani a történelmi egyházak szolidaritását. Ezért is fontosnak tartjuk annak tudatosítását, hogy az Apostoli Szentszékkel kötött megállapodás a nemzetközi garancia védelmét jelenti a többi történelmi egyház részére is.

Diszkrimináció
Az állami, önkormányzati és az egyházi intézmények finanszírozásánál ma sajnálatos diszkrimináció érvényesül. Amikor az egyházak lakossági igény alapján közfeladatot vállalnak át, akkor ugyanazért a közfeladat átvállalásért ugyanazt a támogatást kellene megkapniuk, mint a hasonló állami vagy önkormányzati intézmények. Mert ha nem ez történik - és ma nem ez történik - , akkor nem pusztán arról van szó, hogy állami, önkormányzati és egyházi intézmény között tesznek különbséget, hanem arról, hogy gyermek és gyermek, beteg és beteg, állampolgár és állampolgár között is, mégpedig vallási alapon, ami nyilvánvalóan a hátrányos megkülönböztetés alkotmányos tilalmába ütközik. Elfogadhatatlan az a mentalitás, ami azt a diszkriminációt jellemzi, hogy " ha a keresztények keresztény iskolát, kórházat, szociális intézményt akarnak, akkor tartsák fenn maguk." Elfogadhatatlan, mert a vallásos emberek ugyanolyan adófizető állampolgárok, mint bárki más és így a vallásos emberek adója is hozzájárul az összes állami és önkormányzati intézmény

fenntartásához. Ha ezek után a közfeladatokat átvállaló egyházi intézményeket a vallásos embereknek mintegy pluszban kell fenntartaniuk, akkor valójában kettős adófizetésre vannak kényszerítve, ami azt jelenti, hogy másodrendű állampolgároknak tekintik őket.

Hittanórák finanszírozása
Az MDF felháborítónak tartja a hittanórák finanszírozásának semmivel sem indokolható diszkriminációját, ami rendkívül súlyos visszalépést jelent. Érthetetlen, hogy bármilyen fakultatív tárgy, tanítás utáni különóra finanszírozásra kerül, csak a hittan nem. Hazánk szellemi, erkölcsi, kulturális megújulása megköveteli - az Alkotmánnyal összhangban - ennek a durva diszkriminációnak a megszűntetését, a fakultatív iskolai hitoktatás anyagi feltételeinek biztosítását.

Egyházalapítások - szektakérdés
Mára nyilvánvalóvá vált, hogy a jelenlegi "egyházalapításokra" vonatkozó szabályozás tarthatatlan és méltatlan a valódi egyházakkal szemben. Vallási vagy önmagukat vallásinak nevező csoportok egyházként történő megjelenésénél ma ugyanis elégséges feltétel 100 fő szándéka, ráadásul tényleges tartalmi kontroll nélkül. Így egyháznév alatt ezen csoportok egy része destruktív tevékenységgel rombolhatja a családot, a társadalmat, az emberi méltóságot, másik részük pedig vallásinak álcázott üzleti tevékenységet folytat. Mindez a valódi egyházak relativizálására alkalmas eszköz az egyházellenes erők kezében. Ezért a nagy történelmi egyházak és a hazánkban régóta működő unitárusok, baptisták, más kisebb protestáns és ortodox egyházak, vallási közösségek és a társadalom védelmében ezek egyházként való megnevezését és működését tényleges társadalmi támogatottsághoz vagy történelmi honossághoz kell kötni. Sem tanaikban, sem gyakorlatukban nem lehetnek ellentétben a társadalom, a család és a kultúraépítés normáival. Az egyház megnevezés nem vehető fel tetszés szerint, hanem társadalmi szolgálat, történelmi munka révén érdemelhető ki. Az MDF által beterjesztendő ilyen jellegű törvényi szabályozást egyaránt megköveteli az európai gyakorlat, a valódi egyházak és magyar társadalom védelme.

Közbiztonság
Az MSZP-SZDSZ ciklusban érezhetően megromlott közbiztonság az egyházakat is érintette. Több brutális papgyilkosság történt, amelyek elemi felháborodást váltottak ki a közvéleményben. A templomokat, parókiákat számtalan rablótámadás érte, nőtt a templomgyalázások, gyújtogatások, az e helyeken elkövetett vandál, egyházellenes cselekmények száma. A Magyar Demokrata Fórum elengedhetetlennek tartja az egyházi személyek és épületek fokozott védelmét, biztonságának növelését. A rendészeti intézkedések mellett a megelőzésben nagy szerepe lehet az iskolákban folyó erkölcsi nevelésnek.

Összegzés
Amennyiben az 1998-as választások után a Magyar Demokrata Fórum kormányzati szerepbe kerül, egyházügyi kérdésekben a következő intézkedéseket valósítja meg:

ˇ Maradéktalanul eleget tesz az 1997-ben az Apostoli Szentszékkel kötött

szerződésben foglaltaknak, ügyel valamennyi pontjának betartására.
ˇ A többi történelmi egyházzal sajátosságaiknak megfelelő, hasonló érvényességű és jogszerű szerződéseket köt.
ˇ A mielőbbi tulajdonrendezésre törekedve folytatja az egyházi ingatlanok 1991-ben vállalt visszaadását
ˇ Ragaszkodik ahhoz, hogy az egyházak társadalmi feladatokat átvállaló
ˇ - oktatási,
ˇ - egészségügyi,
ˇ - szociális,
ˇ - karitatív,
intézményei ugyanolyan állami támogatásban részesüljenek, mint a hasonló tevékenységet végző állami és önkormányzati intézmények.
ˇ Az egyházi személyek társadalombiztosítási nyugdíját a többi állampolgár nyugdíjához hasonló méltányossággal az átlagnyugdíj szintjén kívánja állami költségvetésből biztosítani.
ˇ Szorgalmazza a hittanóráknak a többi fakultatív tárggyal azonos helyi vagy intézményi díjazását
ˇ Indítványozza az állampolgárok egy százalékos egyházi jövedelemadójának kiszélesítését a létszámarányos elosztás irányába.
ˇ Az európai gyakorlatnak megfelelően módosítja az egyházalapítások jelenlegi formáját.
ˇ A közbiztonság javításának keretén belül fokozott figyelmet fordít a templomok és egyházi épületek védelmére, személyeinek biztonságára.

20. Környezetvédelem

A környezetvédelem a Magyar Demokrata Fórum politikájában mindig jelentős szerepet játszott. Első programunkban prioritással szerepelt, napjainkban a társadalmi és gazdasági kérdések együttesében kell közvetlenül meghatározó szerepet játszania. Az MDF hármas jelszava a "Rend-Biztonság-Gyarapodás", a környezet és természet védelme során, valamint a területfejlesztés területén is, napjainkban határozza meg azokat a szakmapolitikai rendezőelveket, melyek cselekvési programra váltása, következetes végrehajtása biztosíthatja Magyarország fokozatos környezeti javulását. A "Rend" a környezet érdekében meghozott betartható, kiszámítható, hatékony szabályozó rendszeren keresztül érvényesül, alapelvéhez szigorúan hozzátartozik az ellenőrző rendszerek működtetése. A "Biztonság" az MDF környezetvédelmi programjában azt a szakmapolitikai célkitűzést jelenti, melynek szellemében kidolgozott programok az ország polgárai számára biztonságosan lakható Magyarországot, fokozatosan javuló környezeti állapotot jelentenek. A "Gyarapodás" a nemzeti felemelkedést, az országfejlesztést szolgáló jelszó a programban. Ezen belül a környezetvédelem, természetvédelem valamint a területfejlesztés számára is alapfeladat, hogy felkészüljön a gazdasági növekedés hatásainak fogadására s a gazdaság fenntarthatóvá tételére.

Helyzetértékelés

A rövid távú szemléletmód érvényesülése miatt a környezet- és természetvédelem jobbára ellenérdekelt a gazdasággal. Ráadásul a rossz gazdasági és szociális körülmények miatt az állami pénzeszközökből a környezet- és természetvédelemre csak a maradék jut. A finanszírozás tendenciáját vizsgálva láthatjuk, hogy a környezetvédelmi jellegű fejlesztésekre

az állami pénzeszközök csökkennek és ezt a csökkenést a nem költségvetésből származó felhasználható alapok nem ellensúlyozzák kielégítő mértékben. Így 1994-ben a nemzeti össztermék 1,34%, 1997-ben már csak 1,1%-át képezte a ráfordítás. Területfejlesztésre a bruttó nemzeti termék 1-2 ezrelékét költjük a Nyugat-európai 2-4%-kal szemben. Ez azt jelenti, hogy bár a gazdasági depresszió miatt a környezeti károk nagysága csökkent, a helyzet mégsem javul, környezetvédelmi adósságunk inkább növekszik. A kedvezőtlen környezetnek is jelentős szerepe van abban, hogy a lakosság egészségi állapota aggasztóan romlik.

A szándékok és képességek oldaláról vizsgálva a kérdést a jogalkotás és a közigazgatás terén elmozdulást tapasztalhatunk. Az átszervezett környezetvédelmi, természetvédelmi igazgatást és hatósági munkát még az MDF kormánya vezette be, és e kormányzati ciklus alatt fogadták el azokat a jogszabályokat, melynek jelentős részét az előző kormány készítette elő. Az MSZP-SZDSZ kormány a megkezdett úton haladva vitathatatlan eredmények mellett nagy kárt okozó hibákat vétett. A megszorító politika ránehezedett a környezet- és természetvédelemre, a területfejlesztésre. A környezetvédelmet elősegítő beruházások csökkentek, a privatizáció során a környezetvédelmi érdekek háttérbe szorultak. A határszélünkre épült mohi atomerőmű ügyében cselekvőképtelen maradt. Az egykori szovjet katonai objektumok környezeti károinak felszámolását leállította. A tömegközlekedés számos elemét visszafejlesztette, a kamionok szállításának az MDF kormány által kialakított lehetőségét sem fejlesztette tovább. Az építőipar teljesítése csökkent, nem támogatta kellő mértékben az elmaradott területek fejlesztését, és ami a legfontosabb, nem indította el a környezetvédelem felkészülését a gazdasági növekedésre. E késedelem miatti károk sok milliárdos többletköltséget fognak okozni.

Összefoglalva megállapítható, hogy az eredményes környezetvédelem lehetőségei Magyarországon a rendkívül leszűkült, leszűkített mozgástérben keresendők. A környezetvédelem, természetvédelem, területfejlesztés pozíció a korábbi ciklussal összehasonlítva romlottak.

Az MDF környezetpolitikája
Az MDF értékrendi párt. A környezeti program különösen alkalmas a kereszténydemokrata, konzervatív értékrend képviseletére. Kimondottan értékrendi alapon a világ fenntarthatósága érdekében a jövendő nemzedékek kedvező létének biztosítására végzi környezetügyi munkáját. A piacgazdaság önmagában nem biztosítja a fenntartható fejlődést. Olyan piacgazdaság kialakítását tűzzük ki célul, ahol a környezet és az erőforrások értéke meghatározó, ahol az anyagi és nem anyagi értékek kiegyensúlyozottan kezelendők, és ahol az egész rendszerre a távlatokban való gondolkodás a jellemző. Ez az EU környezetpolitikájával összhangban álló környezetbarát szociális piacgazdaság. Környezetpolitikánk a környezettel való gazdálkodás irányába kíván határozottabban elmozdulni. Stratégiánk kialakításakor a gazdaság-környezet-társadalom hármasában gondolkodunk. Speciális elmaradott helyzetünkből fakadó sajátos körülményt fokozottan kell figyelembe vennünk:
Gazdasági kiszolgáltatottságunkat nem cserélhetjük el környezeti

kiszolgáltatottságra. Nem engedhetünk szabad teret természeti erőforrásaink és térségünk piaci gyarmatosításának.

Környezetvédelmi célkitűzéseink
A környezet védelmével kapcsolatos teendőket minden ágazat feladatában integráltan kezeljük. A döntéseknél az összetett hatások, kockázati elemek figyelembevételét továbbfejlesztjük. A környezeti hatásvizsgálatok mellett a kockázatelemzés módszerének kiterjesztését segítjük és a korszerű értékelemzés módszerének alkalmazását támogatjuk. Fontosnak tartjuk, hogy a jogszabályok egyértelműek, mindenki számára azonos jelentéssel bíróak legyenek, a területi hatóságok azonosan alkalmazhassák, értelmezhessék azokat. A környezetbarát technológiai folyamatok meghonosítása érdekében támogatjuk a környezetvédelmi műszaki fejlesztési programokat. A környezeti állapot folyamatos ellenőrzését szolgáló monitoring rendszer abbamaradt fejlesztését ismét felkaroljuk.

Környezetvédelmi elsőbbségek
Az MDF környezetvédelmi programja szerint alapvető célunk az olyan országfejlesztő tevékenység, melynek eredménye a nemzet felemelkedése. A létbiztonság alapfeltétele - egyben minden állampolgár számára Alkotmányban rögzített - az egészséges környezethez való jog. Ma, amikor éves szinten egy városnyi lakost veszítünk el, fel kell mérni az okokat, hogy azokat orvosolhassuk. A környezetvédelemnek fokozatosan be kell épülnie a gazdaságba, a fogyasztási szokásokba. A kibocsátást csökkentő intézkedések mellett a környezetvédelmi szempontból elmaradt struktúrák megváltoztatásával kell javítani a termelési és fogyasztási folyamatok szerkezetét. Egyazon rendező elv szerint kezeljük a természeti és az épített környezet gondjait, fejlesztését. A jog, gazdaság tudatformálás eszközeit is felhasználjuk annak biztosítására, hogy a természet erőforrásait használjuk, de ne elhasználjuk. Biztosítani kívánjuk a jövő nemzedékének is az egészséges életfeltételeket.
A féltitkos pályázati rendszer gyakorlata helyett a valódi nyilvánosság biztosításával gondoskodunk a pályázatok tisztaságáról, rendbe tesszük a támogatási rendszerek ügyét parlamenten kívül és belül, felhasználva a tiszta kezű emberek munkáját.
Határozottan küzdünk a szellemi környezetszennyezés ellen. Az EU vonatkozó dokumentumaiban lefektetett, az emberi, szellemi, kulturális értékek, tehát a mértékadó valódi értékek megbecsülésének, a tudatos, mértéktartó talaján állunk. Igényeljük a kultúra és művelődés hazai és európai értékeinek kiemelését, a környezetbarát életforma tömegtájékoztató, tudatformáló eszközökön keresztül történő támogatását is. A vulgár-liberális propaganda, egészségrombolást segítő plakátok és idegen nyelvű feliratok korlátozását szorgalmazzuk.

Általános szinten a prioritások a következők:
ˇ az emberi egészség veszélyeztetésének csökkentése,
ˇ a gazdasági fejlődés, a szociális szempontok és a környezet harmonikus kapcsolat rendszerének megvalósítása, a fenntartható fejlődés elvének érvényre juttatása,
ˇ a biológiai sokféleség megőrzése,

ˇ az élővilág, a természetes és épített környezet értékeinek megóvása, fejlesztése,
ˇ az egyén és társadalom érdekeinek összehangolása, különös tekintettel a szegénység és a gyakran vele járó környezeti igénytelenség és/vagy a lehetőségek súlyos beszűkülésének következményeire.

Legfontosabb teendő
A környezetvédelmi tevékenységben nélkülözhetetlen elem a folyamatosság. Ezért a hat éves időszakra tervezett Nemzeti Környezetvédelmi Programban meghatározott feladatokat tekintjük kiindulási alapnak. A programba foglalt feladatok fontossági sorrendjét az MDF úgy adja meg, hogy az legjobban megfeleljen a nemzeti érdeknek.

Vízvédelmi feladatainkat meghatározza, hogy Kárpát-medencei adottságunkból ("alvízország") következően a víz kiemelt fontosságú természeti elem. Az ivóvíz bázis védelme, az ár- és belvízi helyzet súlyának megfelelő módon történő kezelése a talajvízszint ingadozásainak mérséklése, a növekvő aszály-hajlam csökkentése ellen a hazánkon átfolyó vizek jelentős mérvű visszatartása szükséges. A vízvédelem során a felszíni és felszín alatti vizek minőségének védelme érdekében csökkenteni kell a közműollót. Vízfolyásaink szennyezőanyag terhelését olyan mértékben kívánjuk csökkenteni, hogy a hazai területeken a vízfolyás vízminősége számottevően ne romoljék. A Magyarországon nagy értéket képviselő állóvizek, holtágak védelmét biztosítani kell. Az Alföld vízháztartási egyensúlyának biztosítására kidolgozott terveket végre kell hajtani. A sérülékeny vízbázisok védelmét hangsúlyozottan kezeljük. A határainkon kívül eredő folyók vízvédelme érdekében a kétoldalú kapcsolatokat elmélyítjük és hatékonyabbá tesszük.

Természetvédelem-földvédelem. Hazánk a múlt századi ár- és belvízmentesítési munkák következtében földrészünk legátalakítottabb tájává vált, Európa legjelentősebb humuszvagyonát őrzi. Természeti értékei az agrártáj szorításában maradtak meg, ami hazánkat természetvédelmi, ökológiai szempontból földrészünk legérzékenyebb, legsebezhetőbb, de éppen ezért legkülönlegesebb nagy tájává teszi. Az MDF nagy felelősséget érez egyedülálló természeti értékeink megőrzéséért. Nem fogadjuk el, hogy ezeknek az értékeknek a megőrzése a ráfordításokat illetően az esetleges maradék elvre hagyatkozzék.
ˇ A termőföld védelme érdekében meg kell akadályozni a termőföld károsodását.
ˇ Biztosítjuk a meglévő talajszennyezések ütemezett felszámolását.
ˇ A szerves trágya alkalmazásának gazdaságossá tételével, ésszerű használatával a műtrágya használat csökkentését segítjük.

A levegő tisztaság védelme érdekében a különösen szennyezett térségek és települések légszennyezésének csökkentésére intézkedési tervet dolgozunk ki. Forgalomszervezéssel autómentes zónák kidolgozását támogatjuk. Ösztönzőrendszer kialakításával és megfelelő árpolitikával biztosítjuk a "tiszta motor" akciót. A P+R parkolási rendszer és a tömegközlekedés támogatásával a városi levegő szennyezettség csökkentését az adottságok, lehetőségek figyelembevételével, halaszthatatlan feladatnak tekintjük. Támogatjuk a településeket elkerülő utak építését. Nagy súlyt fektetünk a globális környezeti hatások csökkentésének érdekében elfogadott nemzetközi egyezmények

teljesítésére.

Nagy jelentőséget tulajdonítunk a korszerű hulladékgazdálkodásnak. Segítjük az önkormányzatok regionális jellegű szilárd és folyékony települési hulladékainak szakszerű, szabályozott és osztályozott gyűjtését, ártalmatlanítását. Felmérést készítünk az ipari hulladékok által okozott talaj és talajvíz szennyezések mértékéről, azok további kezelése érdekében. Intézkedési tervet dolgozunk ki a pernye és meddőhányók rekultivációjának megoldására. A veszélyes hulladékok ártalmatlanítására szolgáló technológiák alkalmazását kiemelten támogatjuk. Az atomerőműből származó radioaktív hulladékokat gondosan kiválasztott helyen épített atomtemetőkben kell tárolni. A lakosság körében ehhez széleskörű felvilágosító munkát folytatunk a szükséges megegyezés érdekében.

A környezet-egészségvédelmet kiemelten fontos feladatként kezeljük. A Nemzeti Környezet-egészségügyi Akcióprogramban foglaltakat meghaladóan a szegénységet, mint társadalmi-környezeti elemet kezeljük, melynek egészségkárosító szerepét nem lehet túlértékelni. A lakosság egészségének védelme érdekében jelentőséget tulajdonítunk a zaj- és rezgés elleni védelemnek. Támogatjuk az esztétikailag is megfelelő zajgátló falak építését, és az önkormányzati erők bevonását a belterületek védelmének biztosítására. Mint a munkavédelmi törvény korábbi kidolgozói a munkahelyi zaj- és rezgésterhelés elleni védelemnek is méltó helyet biztosítunk.

Az épített környezet védelme érdekében meg kell óvni illetőleg fejleszteni kell annak értékeit, így:
ˇ a különleges építészeti és esztétikai értékeket (világörökség, műemlékek),
ˇ az értékes növényzet, valamint
ˇ a lakóterületek, lakások lakóértékét.
E tevékenység szerves részeként igen fontosnak tarjuk a zöld területek kialakítását és védelmét a finánc építkezések ellen.

Kiemelt környezetvédelmi akcióprogramok

1. Környezetvédelmi háttéripar fejlesztése

Segítjük a környezetvédelmi technológiák forgalmazását, felhasználását, a környezeti károkat csökkentő áruk és szolgáltatások növekvő piacát. A technológiába épített biztonsági elemekkel a hatékonyabb megelőző környezetvédelmet fejlesztjük. Biztosítjuk az infrastruktúra fejlesztésével az egészségesebb környezetet, a gazdaság fejlődését, munkahelyek teremtésével a létbiztonságot.

2. A környezeti kockázatok és katasztrófák veszélyeinek kezelése

Hazánk környezeti biztonsága az EU csatlakozás eredményességének feltételei között fontos elem. Múlhatatlan az ország felkészítése az országban előforduló káresemények, katasztrófák megelőzésére, a szükségállapot kezelésére. Ezért alkalmas, együttműködő szervezetekkel, szakemberekkel biztosítani kell:
ˇ a szakmai képzést, továbbképzést
ˇ működtetni kell a megelőzést és elhárítást segítő informatikai rendszert
ˇ gondoskodni kell nemzetközi szakmai kapcsolatok tartásáról
ˇ a fejlesztési feladatok ellátásáról.

3. Nemzetközi egyezmények

Országok közötti környezetvédelmi egyezmények megkötésén túl azok hatékony működtetésével biztosítjuk a közös vizek illetve a közös légtér minőségének védelmét. Ennek keretében tapasztalatok átadása, információcsere, közös kárelhárítási, kárfelszámolási akciók valósíthatók meg.

A Magyarország által elfogadott nemzetközi egyezményeknek gazdasági körülményeinknek megfelelően kívánunk megfelelni. A Kyotóban 1997 decemberében kötött egyezmény betartása érdekében akcióprogramot kell kidolgozni.

4. Energiapolitika

A környezetvédelmi problémák nagy mértékben az energiatermeléssel és a megtermelt energia felhasználásával hozhatók összefüggésbe. Emiatt a környezet védelmének kérdését az energiapolitikában kiemelten kell kezelni. Az energiatakarékosság és az energiahatékonyság javítása mellett az erőművek korszerűsítését, az energiahordozók kedvezőbb összetételének kialakítását tartjuk fontosnak. Hatékony eszközként kidolgozzuk az Országos Energiatakarékossági Cselekvési Programot.

5. Bős-Nagymaros ügyében

Az MDF nyitott minden olyan megoldás befogadására, amelyet elfogulatlan szakemberek egyeztetésre alkalmasnak találnak a nyitott kérdések kezelésére. Politikailag azt a megoldást támogatja, amely valamennyi érintett szakterületre és országos kérdésekre is kiterjesztett komplex hatásvizsgálattal és olyan költség-haszon elemzéssel rendelkezik, amelyben a hosszú távú környezetvédelem élvez elsőbbséget.

6. EU integrációs folyamat stratégiai feladatai a környezetvédelemben

A környezetvédelem minden szakmai területére pontosan ki kell dolgozni a magyar álláspontot. Ez tükrözze politikai, társadalmi, gazdasági és szakmai érdekeinket. Mind szakértői, mind pedig vezetői szinten ezt kell képviselni. Tisztában vagyunk azzal, hogy a csatlakozás szándékának kinyilvánítása azt is jelenti, hogy átvesszük az EU jogrendszerét, alkalmazzuk szabványait. Nem adhatjuk azonban fel azt a gondolkodásmódot, hogy mindez nem jelenthet automatizmust Magyarország hátrányára. Az EU mechanizmusok úgy épüljenek a hazai struktúrákba, hogy az Magyarország érdekeinek lehető legnagyobb mértékű figyelembevételét is jelentse.

A környezeti károk megelőzésében hasznosítjuk a fejlettebb országokban a gazdasági növekedésből bekövetkezett károk elhárítására kidolgozott eljárásokat, módszereket, de nem szorítjuk ki a felhalmozott magyar szaktudást sem.

A hatékony környezetvédelem eszközrendszere

1. Évente ütemezetten tervezzük környezetvédelmi feladataink költségigényét.

2. Szorgalmazzuk, hogy az EU normatívákkal is összhangban lévő jogi szabályozási rendszer kiteljesedjék. A szabályozók a gazdaság számára hosszú távú tervezhetőséget biztosítsanak.

3. Egyetértünk a közgazdasági eszközök környezetvédelmi szabályozásba építésével, mivel azok hatékonyabbak a bírságoknál. Nem hagyhatjuk azonban

figyelmen kívül a társadalom teherbíró képességét.
4. A környezeti biztonság növelése érdekében a környezetvédelmi kutatásokat ösztönözzük.
5. Fontos a környezetbarát magatartás fejlesztése. Pénzügyi vonzata alacsony, megtérülésének eredménye nagy. Az állampolgár a joga mellé kapja meg a beleszólási lehetőséget is a döntéshozatalba.
6. Megfelelő, céltudatos oktatási programmal biztosítjuk a szakmai ismeretek megszerzésének alapjait Ez feltétel a társadalom döntés-előkészítésben való részvételéhez.

21. Sport

Az MDF kormányzás ideje alatt, 1990-94 között, a rendszerváltás elkerülhetetlenül súlyos áldozatokat követelő gazdasági átalakulás nehézségei ellenére a sport és általában a testkultúra minden kétséget kizáróan eredményesen működő ágazatként volt elkönyvelhető.
ˇ Az iskolai testnevelés tárgyi feltételeinek európai szintre emelése érdekében bevezetett úgynevezett Hiányzó Tornatermi Program keretében megközelítőleg 600 új tornaterem (csarnok) épült az országban.
ˇ Hatvan év után került sor a testnevelő tanárok kongresszusára, amelynek egyik fő témája a mindennapos testnevelés-testedzés bevezetése volt, s amelynek időszerűsége azóta csak növekedett.
ˇ A kormány előterjesztésére parlamenti határozat született 1993-ban "A testnevelés és a sport megújításának koncepciójáról", amely pontosan rögzítette az ezen a területen elvárható állami feladatokat, deklarálta, hogy a testnevelés és sport nemzeti ügy, amely "az ifjúság erkölcsi és fizikai nevelésében betöltött szerepét tekintve a oktatásban a szellemi neveléssel egyenrangú."
ˇ Az él- és versenysport az említett időszakban világszintű elismerést aratott. Az 1992. évi barcelonai olimpiai játékokon a magyar küldöttség minden idők második legkiemelkedőbb eredményét érte el 11 arany, 12 ezüst és 7 bronzéremmel.
ˇ 1993-94-ben a Népjóléti tárca és az OTSH együttműködésének eredményeképpen körvonalazódott a Nemzeti Mozgásprogram beindítása és megvalósítása, erre azonban a kormányzati ciklus hátralévő időszakában már nem nyílhatott lehetőség.

Az 1994-1998 közötti időszak:
Az 1994-98-as kormányzási ciklusban romlott a sport helyzete, - jóllehet a gazdasági mutatók különösképpen 1997-től kezdődően kedvezőbb lehetőségeket biztosíthattak volna, a testnevelés, a versenysport és különösképpen a labdarúgás vonatkozásában - Az MSZP-SZDSZ koalíciós kormány saját kormányprogramjával ellentétesen legelső intézkedései között felfüggesztette a Hiányzó Tornatermi Programnak már az első fázisát is (amely eredetileg 690 tornatermet tartalmazott), így a második fázis - a szabadtéri sportpályák és tanuszodák építésének kérdése - már fel sem merült, és süllyesztőbe került a program további folytatását képező terv, a felsőoktatási intézmények sportlétesítmény igényeinek kielégítése is.

Nem történt előrelépés a mindennapos testnevelés és testedzés tekintetében az általános iskolákban, sőt az iskolai sport szervezésében egyre zavarosabb helyzet alakult ki. A Művelődési és Közoktatási Minisztérium tevékenységében ez a

terület elfogadhatatlan mértékben háttérbe szorult. Amíg 1990-94 között az iskolai testnevelés és sport fontos kérdéseivel főosztály foglalkozott, mára az irányítás, koordinálás elsorvadt, nem hogy főosztály, de még csak osztály szinten sem kezeli a tornyosuló gondokat a tárca, hanem mindössze egy kéttagú munkacsoporté a súlyos felelőség.

A jövő értelmisége az egyetemeken, főiskolákon nem jut kötelező módon rendszeres testedzéshez. Ennek oka részben a szegényes létesítményi helyzet, részben pedig a testnevelés fakultatív tantárgyi minősítése. Az utóbbi években tragikus méreteket öltött a felsőoktatási intézményekből eltávozott, illetve eltávolított testnevelők száma.

Az 1996 őszén hatályba lépett Sporttörvény és a vele egy időben megszületett, egyes sportlétesítmények tulajdonviszonyait tisztázni hivatott törvény is átgondolás, elemzés nélkül, kapkodva született meg, célját nem módosítások tucatjai -, jelenlegi megszövegezése ugyanis alkalmatlan a rendszerváltás óta kialakult sporthelyzet gondjainak orvoslására.
Az ellentmondásos jogszabály többek között az alábbiakat eredményezte:
ˇ A gazdasági szféra, a vállalkozói réteg számára ma sincs ösztönzés a sport támogatására.
ˇ A többcsatornás finanszírozási rendszer az összehangoltság hiányában még annak ellenére sem működik hatékonyan, hogy a kormány a korábbi támogatás mértékét megemelte.
ˇ A sport társadalmi szervezetei által felhalmozott mintegy nyolc milliárdos APEH és tb-tartozások ügyében a kormány a korábbi határozott ígéretei ellenére sem hozott döntést, illetve kezelésére nem tett javaslatot a Parlamentnek. Az adósságok újratermelődésének elkerülése érdekében nem történtek konkrét lépések, a sportirányításnak nincs perspektívája, koncepciója, jövőképe.
ˇ A sport vezetése megfoghatatlan, átláthatatlan, zavaros. A törvénnyel létrehozott Sporttanács, a közalapítványok, az OTSH és a Magyar Olimpiai Bizottság egymás közötti viszonya tisztázatlan, az állapotok meglehetősen kaotikusak.
ˇ A szerencsejátékok állami bevételeiből még mindig nem jut egy fillér sem a sport támogatására - legfeljebb a játékadó meghatározott százalékából. Még a totó esetében sem, amely pedig kifejezetten sportra épül, de ugyanígy a közelmúltban bevezetett bukmékeri fogadások bevételéből sem jut a sportra. Ez a felfogás szöges ellentétben áll az európai gyakorlattal és integrációs igyekezetünkkel (lásd az olasz toto calciot, vagy brit lottót, a spanyol, a francia, stb. példát).
Az MDF cselekvési programja az 1998-2002-es évekre:
Az MDF sportfejlesztési koncepciója a testkultúra számára - jelentőségének, s a 21. század igényeinek megfelelően - fontosságához illő kormányzati szintű kezelést tart indokoltnak, ügyeit egy mértéktartóan szűk, de önálló minisztérium intézné. Az irányítás így biztosítaná a sport főbb, de egymással összefüggő és egymásra ható területeinek egységes, összehangolt működését, valamint a gondos együttműködést a sport társadalmi szervezeteivel, valamint az önkormányzatokkal, ez utóbbiakkal különösképpen a sportlétesítmények fenntartása és fejlesztése tekintetében.
A Nemzeti Mozgásprogram bevezetését prioritásként kezelné, mert kortól

függetlenül a társadalom minden egyes tagja számára biztosítani kell az alkotmány előírását, a testedzés jogának gyakorlását, az egészség megőrzésének lehetőségeit, az ennek megfelelő életmód elsajátítását.
A jövő nemzedék fizikai fejlesztését mindenek előtt a mindennapos testnevelés, illetve testedzés bevezetésével igyekezne elérni az általános és intézményi testnevelésének megújításával.
A verseny- és élsport vonatkozásában halaszthatatlan a profil tisztítás, amely elkülöníti a hivatásos és nem hivatásos sportot egymástól, s amely pontosan meghatározza a sport állami támogatásának elveit és gyakorlatát. Ennek alapja a hazai és nemzetközi eredményesség, illetve az állami feladatokban vállalt és végzett közérdekű részvétel, részesedés.
Az iskolai testnevelés rangját jelentőségének megfelelően emelni kell. A középfokú iskolák számára regionális és országos sportversenyeket kell szervezni és állami forrásokból finanszírozni (labdajátékok, szertorna, atlétika és vízisportok).

IV. Rendezett államélet

22. Közigazgatás, közszolgálat, közbiztonság, az állam

Az állam szerepe korunkban viták tárgya. Többé-kevésbé egységesnek tűnik az az álláspont, ami szerint a totális állam eszménye megbukott. Az un. volt "szocialista" országok nehézkes, centralizált, diktatórikus és a társadalmi élet egészét átfogó államhatalmi rendszere a demokratikus rendszerekkel vívott küzdelemben elbukott, s maga után szétzüllesztett társadalmat, gazdasági és kulturális csődhelyzetet hagyott.

Világszerte inkább szellemi síkon él, de törekvésekben érvényesülni igyekszik az un. liberális államfelfogás. Bírálatának éle mindig a létező állam ellen irányul. A Magyar Demokrata Fórum elismerve az egyén szabadságának elsődlegességét, e felfogás mögött az erősek egyoldalú érdekérvényesítési ambícióit látja. Olyan állami ideának tekinti, amely gazdasági monopolhelyzetek (erőfölény) kialakulásával és egy szűk elit államra gyakorolt befolyásának erősödésével, a szociális értékrend háttérbe szorításával, a társadalom kettészakadásának veszélyeivel jár. Az üzleti verseny szabályainak (ill. szabálytalanságainak) kitett kulturális szféra - e felfogás szerinti alakulása - veszélyezteti azokat a nemes értékeket, amelyeket az emberiség történelme során felhalmozott, elsorvasztja a családhoz, nemzethez való kötődés érzelemvilágát. Ez a tehetetlen "dekkoló" állam sem korszerűnek, sem működőnek nem minősülhet.

Az MSZP-SZDSZ kormányzat időszaka az állam tényleges működése (ill. működtetése) szempontjából jogos aggályokat vet fel. Ebben meghatározó tényező, hogy Magyarország évtizedeken keresztül pártállami keretek között élt a vérestől a langyosig terjedő szocialista diktatúrában. 1990-től 1994-ig az Antall- Boross kormányzat megteremtette a demokratikus állam intézményi feltételeit. A totális államra jellemző egyetemes függést felváltotta az önálló működés és általában az autonómiák rendszere. A rendszerváltozás demokratikus jellege, a történelemben ritka "vértelen átmenet" és ennek érdekében még állampárti időkben létrehozott megegyezéses Alkotmány és más jogszabályok, az állammal korábban összefonódott hatalmi pártelitnek kedvező túlélési lehetőséget biztosított. Elsősorban a gazdasági szférában és a média világában találták meg a számukra előnyös helyzeteket. Még a pártállami

időben nevet és helyet szerzett széles csoportosulás az MSZP-SZDSZ kormányzat alatt aktivizálódott. Radikális és folyamatos személycserékkel, bizantikus fondorlatokkal, az erőfölény nyílt hangoztatásával és érvényesítésével széleskörű és az állam tényleges szerepét eltorzító pozícionális helyzetet teremtettek. A függőség láncolatát újra szőtték, az autonómiákat - önkormányzatok, média, egyetemek, stb. - a formális keretek fenntartása mellett fokozatosan felszámolják. A jogtalan haszonszerzést és korrupciót állami szintre kiterjedően engedik érvényesülni, miközben szóban szüntelenül küzdenek ellene. A legnagyobb veszélyt a bűnüldöző szervekre történő befolyásuk kiterjesztése jelenti. Az állami szerep a korábbi parlament törvényi szabályozása folytán korlátozott. Az összefonódások, a késő kádári korszak kedvezményezettjeinek háttérkapcsolatai és az állami szerepvállalásra gyakorolt hatása a mindenkori jogállam értékrendjét rombolja, a polgárok állam iránti lojalitását és a szükséges bizalmat kétségessé teszi. A polgárok ügyeinek intézésében ismét a személyes kapcsolatok keresése vált irányadóvá.

A Magyar Demokrata Fórum nem ilyen államot akar. Elutasítja a totális állam hatalmi törekvéseit, a végletesen legyengített liberális állam ideáját, ami a polgárok nagy részét kiszolgáltatottá teszi és nem nyújt számukra segítő kezet, és elutasítja a neoszocialista állammodell ál- és féldemokratikus formáját is.

A Magyar Demokrata Fórum - figyelemmel kormányzati időszakának tapasztalataira is - olyan államot akar, amelyik teljesíti a nemzet közösségével kapcsolatos kötelezettségeit. Hatalmi törekvéseiben önmérsékletet tanúsít és nyilvánossá teszi működését. A szükséges funkciókat tartja fenn a maga számára és átadja a tevékenységi köröket a polgári-társadalmi-szakmai szervezeteknek, ha azok e funkciókat igazoltan - jobban láthatják el. Tiszteli az autonómiák rendszerét és feladatai során a kötelező és széleskörű egyeztetések rendszerét működteti. Eszközeivel csökkenti az indokolatlan társadalmi egyenlőtlenségeket, támaszt nyújt a rászorulóknak. Apparátusa nem válik a napi politika és a tisztességtelen érdekérvényesítés eszközévé. Őrködik a törvények betartásán. A még mindig átmenetinek minősíthető korunkban a szükségszerűen állami - vagy még állami - feladatokat viszont határozottan és hatékonyan látja el.

Az állam szerepét és működési feltételeit a mindenkori kormány jeleníti és határozza meg. A kormányok feladata, hogy a közvélemény előtt az állam a minden polgár államaként jelenjen meg. Ezért a jó kormány gondosan ügyel a közügyek tárgyilagos intézésére, s a közpénzek tisztességes és a közérdekeket szolgáló felhasználására. A kormányt állító pártok az államot nem degradálhatják a szűk pártcélok eszközévé. A Magyar Demokrata Fórum ilyen államot kíván az ország minden polgárának és programjával ezt az államot kívánja erősíteni.

Közigazgatás, közszolgálat
Az állami feladatok jelentős része a közigazgatás útján kerül végrehajtásra. A közigazgatás biztosítja a törvények és egyéb jogszabályok döntésre történő előkészítését, majd végrehajtását és jórészt annak ellenőrzését is. A közigazgatás jó vagy rossz mivolta meghatározó szerepet kap az egységes jogértelmezés, a jogbiztonság, a hivatali ügyintézés polgárt szolgáló jellegének erősítése és

általában a közérzet és közbizalom kialakításában.

A kormányzati és helyi közigazgatás egységes jellege, felfogásbeli azonossága az előbbi értékek szempontjából meghatározó. Nagyrészt a közigazgatás útján érintkezik a polgár az állammal (önkormányzattal). Az ügyek intézésének színvonala, lehetőség szerinti gyorsasága, a tisztviselő készsége és figyelme a polgárt szolgáló közigazgatás eredményes munkájának feltétele. Szervezetét és függelmi rendszerét is e követelmény alapján kell kialakítani.

A kormányzati munka hatékonyságát is a tárca-közigazgatás határozza meg. Az MDF a minisztériumok számánál fontosabb kérdésnek tartja a koordinációt. Ugyanakkor nem tartja célszerűnek az ún. összevont nagy minisztériumok létrehozását, mert ezek irányításra és végrehajtásra - belső szervezeti bonyolultságuk folytán - egyaránt alkalmatlanok. Lényeges az is, hogy a minisztériumok közigazgatási keretben ténykedjenek és ne végezzenek ettől idegen - pl. vállalatirányítási - feladatokat (egyes nagy szolgáltatók kivételével).

A középszintű (megyei) közigazgatásban összhangot kell teremteni a minisztériumi és önkormányzati igazgatás szervezetei között. A célszerű és hatékony működést elősegítő szervezeti egyszerűsítéssel, továbbá a megyék javára történő feladat átcsoportosítással kell a jelenlegi helyzeten javítani.

Az MDF a területi elvnek kíván előnyt biztosítani a még mindig túlsúlyos és örökölt ágazati törekvésekkel szemben Támogatja a különböző célok érdekében létrejött régiók megalakulását és elősegíti fejlődésüket. Az MDF felülvizsgálja a járások korábbi szerepét, és megvalósíthatónak tartja a hivatalok fokozatos visszaállítását. Támogatja a kistérségi önkormányzati szövetségek létrejöttét közigazgatási feladatok ellátására. Ezzel hidalhatók át a megyeszékhely, illetve a községek jelentős részének távolságából adódó és ügyintézést érintő hátrányok.

Az MDF a közigazgatás létszámát nem kívánja csökkenteni. Sokkal nagyobb súlyt helyez a köztisztviselők anyagi megbecsülésére és a képzésre. Fontosnak tartja, hogy a köztisztviselők a törvények és egyéb jogszabályok végrehajtása és a hatósági munka során jogszerűen és egyéb befolyástól mentesen járjanak el. Ezért a közigazgatási munka ellenőrzését és a jegyzők státuszának (védettségének) erősítését törvényhozás útján kívánja megoldani. (egyidejűleg pontosabban körülhatárolni a testület- polgármester-jegyző illetékességét és hatáskörét).Fontosnak tartja, hogy a képzett munkaerő megtartása érdekében bevezesse a lakhatási támogatások rendszerét.

Az MDF fontosnak tartja a közigazgatás számára a döntési határidők előírását és az ehhez kapcsolódó szankciórendszert. Ebben a keretben - az ügyek gyorsabb eldöntése érdekében - szélesíteni kívánja közigazgatási ügyekben az egyfokozatú bírói jogorvoslatot. Magyarországot a múlt század végén fejlett közigazgatása emelte ki a balkáni államok sorából. Az MDF ezért is kíván kiemelten foglalkozni a magyar közigazgatással.

Közbiztonság
A közbiztonság Magyarországon mára az egyik legsúlyosabb problémája a lakosságnak. Az MSZP-SZDSZ kormány mulasztásai és helytelen felfogása ezen

a téren a legszembeszökőbb. A bűncselekmények számának és súlyának növekedése - fegyveres támadások, robbantások, stb. - az MDF álláspontja szerint visszavezethetők a bűnüldöző szervek gyengítésére és elbizonytalanodására.

Az MDF javítani és növelni fogja a rendőrség anyagi bázisát, létszámát és képzettségét. Középtávon legalább 500 - ténylegesen működő és nem létszámhiány miatt szünetelő - rendőrőrsöt kíván működtetni a kapitányságok számának növelése mellett. A jogállam vállalt kötelezettsége, hogy szavatolja az élet- és vagyonbiztonságot. Ez csak úgy érhető el, ha létszámban, fizetésben, technikai felszereltségben, hivatástudatban és fegyelemben új minőséget érünk el.

Az MDF meggyőződése, hogy a bűnözési kockázat vállalása a rendőri határozottság és eredményesség függvénye. Ezért védelmet kell nyújtani a jogszerűen eljáró rendőrnek. A rendőrökkel szembeni alaptalan vádakat szankcionálni kell, és meg kell szüntetni a hosszadalmas vizsgálatok egész testületet demoralizáló hatását.

Az MDF élni kíván a rendőrség centrális szervezeti rendszerének előnyeivel. Ezért a szervezeten belül - tartósan vagy időlegesen - speciális rendeltetésű szervezeteket tart indokoltnak működtetni, egyértelműen körülhatárolt feladatkörökkel. Fontosnak tartja azonban, hogy az egységes rendőri szervezetrendszert mindez ne bontsa meg és ne alakuljanak ki párhuzamosságok és keresztszervezések, amelyek jelenleg a rendőri munkát hátráltatják.

A nagyobb súlyú és a lakosság körében különös aggodalmat kiváltó bűnügyek esetén a rendőrség eljárási hatáskörét - többnyire időlegesen - bővíteni kell. (Pl. őrizetben tartás során.) Ennek törvényi feltételeit az MDF meg kívánja teremteni. A rendőri munka eredményessége megköveteli a belső rend és fegyelem erősítését, a parancsnoki felelősség egyértelmű szabályozásával is.

A rendőrséghez hasonló feltételeket kell biztosítani a vám- és pénzügyőrség, a határőrség bűnüldözéssel kapcsolatos tennivalóinál is.

Az MSZP-SZDSZ kormányzat alatt egyre fokozottabb a bűnüldöző szervekre gyakorolt politikai nyomás. Az MDF a jogállamiság értékei, a polgári egyenlőség érdekében határozott fellépést tart szükségesnek e törekvésekkel szemben. A politikai befolyástól mentesített rendőrség (beleértve a többi bűnüldöző szervezetet) a demokrácia nagy értéke. Ezért az MDF választási programjában ezt kiemelt kérdésnek tekinti. Az MDF nagyobb szigort és következetességet érvényesít az idegenrendészeti munka terén. A parttalanul liberális befogadópolitika helyett az idegenek letelepedését szigorúbb feltételekhez köti.

23. Az önkormányzatok

Az MDF megalakulása óta támogatja a hagyományos magyar önkormányzatiság visszaállítását. Az önkormányzatok létrehozása és az azokat támogató pályázati rendszer az MDF-kormány egyik sikerága volt. Az MSZP-SZDSZ kormány alatt az önkormányzatok önállósága csorbult. A kormány

pénzügyi intézkedéseivel gazdaságilag ellehetetleníti és vagyonuk felélésére kényszeríti őket. A központi költségvetés egyre több terhet ró az önkormányzatokra, ugyanakkor a feladatok ellátásához nem biztosítja a forrásokat. Az MSZP-SZDSZ kormány az államigazgatás alapelveit kirívóan megsértette 1998-ban, amikor költségvetési fedezet nélkül kötelezte az önkormányzatokat az MTV szolgáltatási díjainak beszedésére. Az MDF véleménye szerint új közfeladatok ellátására az önkormányzatokat csak akkor lehet kötelezni, ha ehhez költségvetési támogatást kapnak.

Az MDF szerint a helyi adók csak akkor növekedhetnek, ha ezt ellensúlyozza a központi adóterhek csökkenése. Alapelv az, hogy az adók minél nagyobb hányada maradjon a helyi önkormányzatnál. Biztosítani kell, hogy az önkormányzati tulajdon ne legyen megkülönböztetett tulajdon.

Kormányzati pozícióban az MDF újra megerősíti az önkormányzatok függetlenségét, mégpedig a szubszidiaritás elve alapján, miszerint minden döntést a lehető legalkalmasabb szinten, a választópolgárokhoz közel kell meghozni.

Az MDF minden város és község számára alapvető jognak tekinti az önálló önkormányzat létrehozását. Az MDF fontos feladatnak tekinti az önkormányzati törvény felülvizsgálatát és módosítását. A törvénynek szabályoznia kell a fővárosi és a megyei önkormányzatok, valamint a megyei jogú városok önkormányzatainak viszonyát a kormánnyal, és tisztáznia kell a közvetlenül választott polgármesterek jogállását és kapcsolatát a képviselőtestületekkel.

A települések életének szervezésében, valamint a fejlesztésekben komoly akadályt képez a jelenleg működő hatalmi-túlsúlyos rendszer. Ennek a lebontása, az önigazgatás kialakítása nagyon fontos a demokráciához vezető úton. A gazdasági döntések színterét régiókra kell telepíteni és minden települési szintnek biztosítani kell a társadalmi és gazdasági önigazgatás lehetőségét.

A települési önkormányzatok nagyon komoly munkáltatói tevékenységet végeznek. A közalkalmazottak és köztisztviselők rétegén az elmúlt időben nagyon sokat spórolt a kormány, hiszen a gazdasági terheket leginkább rájuk hárította. A települések feladatai között az utóbbi három évben egyre nagyobb gondot jelent a szociális támogatási igény növekedése. A lakosság, és főleg a középréteg egyre jobban elszegényedik, alapvető megélhetési problémákkal kerül szembe. Ez az igény a településfejlesztési és más üzemeltetési feladatok megoldását hátráltatja.

A körülményeket és a lakosság, a települések közérzetét jelentős mértékben befolyásolja a közbiztonság alakulása. Az önkormányzatoknak több beleszólási lehetőséget kell biztosítani a közbiztonsággal kapcsolatos kérdésekbe. Kezdeményeznie és támogatnia kell a lakosság önvédelmi szerveződését és a rendészeti szervek működését felügyelnie kell. Ugyanakkor nagyon fontos az, hogy egyes szűk csoportok politikai érdekeinek a rendőrség és más rendészeti szervezet ne lehessen kiszolgálója.

A települések nagy része 1990-1994. között nagyok sok infrastrukturális beruházást hajtott végre. Így a víz, a gáz és a szennyvíz-hálózatok építésével nagy fejlődést érhettek el. A belterületi utak kiépítése is jó ütemben halad, az országos úthálózatok azonban elhasználódtak, a fejlesztések nem követik a megnövekedett áruszállítási és személyszállítási igényeket. Az autópályákkal két gond van: az egyik az, hogy a keleti országrész teljesen kiépítetlen, a másik pedig, hogy a meglévő pályák díja aránytalanul nagy terhet ró a közlekedőkre. Nagyon fontos a települések szempontjából a közlekedési hálózat fejlesztése a fejlesztési elképzelések összehangolása.

A települések szintjén érzékelhető módon alakultak ki a helyi politizálás, a helyi demokrácia alapelemei. Ebben legnagyobb érdeme a rendszerváltoztató MDF-kormánynak van. Az elmúlt három évben számtalan kísérlet történt a központosításra, mind a bürokrácia, mind a gazdaságpolitika eszközeivel. Ezek a kísérletek nem jártak eredménnyel, de az önkormányzatok függősége lényegesen növekedett. Nagyon fontos, hogy a települések szintjének függetlenségét a helyi autonómiát, helyi önállóságot megőrizzük.

Az MDF nem látja időszerűnek a főváros kerületi önkormányzatainak megszűntetésére, illetve korlátozására irányuló törekvéseket. A főváros státusát ugyanakkor - főleg az országos jelentőségű fejlesztések szempontjaiból - újra kívánja szabályozni.

24. Területfejlesztés

A Magyar Demokrata Fórum megalakulásától fogva a társadalmi esélyegyenlőségek megteremtésének elkötelezett pártja volt, ezt tükrözték programjai és az 1990-94. közötti kormányzati munka is. Kétségtelen ugyanakkor, hogy a rendszerváltás következtében olyan társadalmi és gazdasági folyamatok játszódtak le, amelyek mind a társadalmi rétegek, mind a különböző régiók lakossága között növelték az életszínvonal-különbségeket és jelentősen növekedtek a társadalmi esélyegyenlőtlenségek is. Ezeket a kedvezőtlen folyamatokat lényegesen felerősítette a 1994 utáni MSZP-SZDSZ kormányzat tevékenysége.

A területfejlesztési politika tétje tehát az, hogy ez a folyamat tovább folytatódik-e az MSZP-SZDSZ kormányzat lobbypolitikájának következményeképp, vagy sikerül a területfejlesztési politika adta lehetőségekkel élve a várhatóan egyre jelentősebb célzott anyagi támogatásokat kihasználva az Európai Unióhoz való csatlakozás folyamatában a magyar társadalom mind szélesebb rétegeit felzárkóztatni, megteremtve a lehetőségeket a területileg is hátrányos helyzetben lévőknek a munkához, oktatáshoz, kultúrához és az egészséges környezetben való éléshez.

Politikai, gazdasági tét a területfejlesztési tanácsok működése, sikerül-e megakadályozni hogy a területfejlesztési tanácsokat ne uralja teljes mértékben egy, az MSZP körül szerveződő lobbycsoport, ezért megfelelő pályáztatási és ellenőrzési rendszer szükséges. Ezenkívül meg kell teremteni az önkormányzati finanszírozással való összhangot, a választott testületeknek, az önkormányzatoknak megfelelő beleszólást kell adni mind az előkészítési, mind a

döntési folyamatokba!

Távlatilag megkerülhetetlen a regionális területfejlesztési intézményrendszer már csak az EU előírások miatt is, amely előírja , hogy a területfejlesztési célokra fordított pénzeszközök elosztásában ezen intézményrendszernek szerepet kell kapnia. A területfejlesztés intézményrendszerének a megyei önkormányzatokra kell épülnie, a megyék ugyanakkor önkéntes alapon összefogva, nagyobb területegységeket alkotva meghatározott céllal társulhatnak.

Hosszú távon az Európai Unió segítségével és szabályai szerint folytatott területfejlesztési politika a legfontosabb lehet azon területek közül, melyek a rendszerváltás és az Európai Unióhoz való csatlakozás előnyeit is ki fogják mutatni, így az ezen folyamatokba kezdeményező szerepet játszott MDF hitelességét és történelmi szerepét is erősíti.

Követelmény ugyanakkor, hogy a támogatott ország is kivegye a részét a finanszírozásból. Európa szegényebb országai is GDP-jük 0,5-1%-át fordítják regionális fejlesztésre. Jelenleg deklaráltan a területfejlesztési pénznek számít a Területfejlesztési Célelőirányzat és területi kiegyenlítést szolgáló támogatások összege. Szélesebb értelemben véve azonban a területfejlesztést 250 milliárdnyi költségvetési forrás szolgálja. Jelenleg azonban ez az összeg elaprózódik különböző tárcák és szervezetek között, így felhasználásának hatékonysága nem megfelelő.

A Magyar Demokrata Fórum célja, hogy az 1990. körül a nyugati régióban megkezdődött fejlődést, amely az 1994. előtti kormány privatizációs programjának sikereként értékelhető, az egész országra ki lehessen terjeszteni, ne szakadhasson ketté az ország a Duna mentén.

Hangsúlyozni kell ugyanakkor, hogy a regionális fejlesztések közvetve is az ottlakók érdekeit kell hogy szolgálják, így például nem támogatható olyan autópálya használati-díj program, amely az autópálya környezetében lakók helyzetét terheli és az átlag magyar lakos számára a közpénzen is épített infrastruktúra használatát nem teszi lehetővé. Ennek érdekében az új kormány egyik első feladata lesz az autópálya díjfizetési rendszerének felülvizsgálata. Célszerűnek látszik, a települések életét hátrányosan nem befolyásoló, az autósok számára megfizethető matricás rendszer bevezetése.

A rendkívül sok pozitív fejlesztési tervet tartalmazó, de a prioritások meghatározásának hiányában csak általánosságban elfogadható településfejlesztési koncepció helyett új akcióprogram kidolgozására lesz szükség. Területfejlesztési célokkal is szolgál az MDF által megkezdett, majd a jelenlegi kormány működése során elakadt kis- és középvárosi program hosszú távra érvényes folytatása. E városoknak az országosan és megyén belül is érvényesülő centralizációval szemben nagyobb szerepet kell kapniuk intézményi, igazgatási és hatósági funkciók betöltésében. E városok az emberi létformák szempontjából is kedvezőbbek a szociálisan is túlterhelt nagyvárosokkal szemben. Az értelmiségi munkahelyek számának növekedésével, egészségesebb közösségi szemlélettel szerepük a jövőben

meghatározóbb lehet.

25. Honvédelem
A fegyveres védelem lehetőségének fenntartására hosszú távon is szükség van, mint a válságkezelés végső eszközére. Az ország integrációs törekvései, ezen belül a NATO-hoz történő csatlakozás megkívánja hazánk védelmi képességének fenntartását. A környező országokban lezajlott nemzetiségi, etnikai háborúk a határainkon való átterjedés veszélyével jártak. Így a közelmúlt, de az elmúlt századok is arra intenek bennünket, hogy szükséges tartósan fenntartani ütőképes nemzeti haderőt.

A honvédelem, ezen belül a Magyar Honvédség válságos helyzetbe került az MSZP-SZDSZ kormány tevékenysége során. Az átgondolatlan és felelőtlen pénzügyi politika lehetetlenné tette a védelmi és katonai szempontok érvényesülését. Kontraszelekcióval csökkent a hivatásos és közalkalmazotti állomány létszáma. A sorállomány kiképzése, a tartalékos állomány utóképzése a honvédség alaprendeltetését és hadrafoghatóságát veszélyeztető szintre süllyedt.

A kormány és a tárca minden ígérete ellenére sem valósította meg a programfinanszírozású, átlátható költségvetést. Nem dolgozták ki az ország teherbíró képességével összhangban lévő fegyverzet és haditechnika korszerűsítési tervét. Nem biztosítottak belátható jövőképet a hivatásos, a szerződéses és a közalkalmazotti állomány számára. A kormány elodázta a katonák élet - és munkakörülményeinek javítását, amivel a magyar történelemben példátlan módon tüntetésre kényszerítette az egyenruhásokat. A sorállomány életkörülményei az ötvenes évek színvonalára süllyedt. A honvédelmi vezetés hiteltelenné vált.

Az átgondolatlan intézkedéssorozat elleplezésére csökkentették a civil kontroll szerepét. Ez a honvédelem, a honvédség társadalmi támogatottságának további romlásához vezetett.

A honvédség egyértelmű válságának leplezésére a hatalom birtokosai a NATO-csatlakozás feladataira hivatkozva, rossz döntéseiket a NATO követelményként feltüntetve, kerestek kibúvót a felelősség alól. Ezzel a válságot még inkább elmélyítették, aminek hosszú távú következményei csak nehezen felmérhetőek. A válságjelenségeket és súlyos ellentmondásokat, a morális és anyagi gondokat nem fedheti el az a fontos politikai döntés, amelynek eredményeként hazánk a NATO teljes jogú tagja lesz.

A Magyar Demokrata Fórum meggyőződése, hogy a társadalomnak, a nemzetnek és a honvédségnek új kapcsolatát kell kialakítani az alábbi fő területeken.

1. A honvédelem demokratikus civil ellenőrzésének terén:
ˇ kidolgozzuk a nemzeti biztonsági és katonai stratégiát ;
ˇ megteremtjük az európai normák szerinti civil kontrollt, mind az irányítás, mind az ellenőrzés területén;
ˇ a honvédelmi költségvetés főbb elveit hosszú távra határozzuk meg, gondoskodva a társadalmi támogatásról, mely a megvalósítás garanciája;

ˇ megteremtjük a honvédelem reálisan kielégíthető szükségleteihez igazodó hazai hadiipart;
ˇ kialakítjuk a hazai hadiipar együttműködését a NATO-országok hadiiparával;
ˇ felülvizsgáljuk a honvédelemmel kapcsolatos jogszabályokat;
ˇ megteremtjük az ésszerű és gazdaságos irányítás szervezeti feltételeit,
ˇ megvalósítjuk a Honvédelmi Minisztériumnak és a Honvéd Vezérkarnak az Antall-Boross kormány által megkezdett és a jelenlegi kormány által négy éve halogatott integrációját.

2. A honvédelem alapját biztosító fegyveres erők működése terén:
ˇ folyamatosan növeljük a honvédség költségvetését a nemzeti össztermék 2%-ig,
ˇ erősítjük haderőnk nemzeti jellegét,
ˇ a NATO-csatlakozást nemzeti érdekeink szerint valósítjuk meg,
ˇ megteremtjük a honvédség hivatásos állománya számára esküjében vállalt kötelezettségeivel arányos munka - és életkörülményeket,
ˇ megvizsgáljuk a szerződéses állomány növekedésével lehetővé váló sorkatonai idő csökkentését,
ˇ biztosítjuk a hadkötelezettség alkotmányos fenntartása mellett a hivatásos hadseregre való fokozatos áttérést,
ˇ kialakítjuk a hivatásos hadseregre való áttérés által megkívánt korszerű tartalékos kiképzés rendszerét,
ˇ a haderőfejlesztés fő irányainak a vezetési rendszer, a gyorsreagálású erők, a légierő és a légtérfelügyelet korszerűsítését jelöljük meg,
ˇ megkezdjük a területvédelmi szervezetek kialakítását,
ˇ azonnal bevezetjük a szolgálati törvény új illetmény rendszerét,
ˇ fontos feladatként kezeljük, a NATO-szövetségen, túl a szomszédos országok hadseregeivel való együttműködést,
ˇ a honvédelem szerves részének tekintjük és erősíteni kívánjuk a határőrizetet.

3. A társadalom és a honvédelem közötti összhang megteremtése terén :
ˇ mélyítjük a közgondolkodásban, az oktatásban és a kultúrában a haza és a honvédelem iránti elkötelezettséget,
ˇ erősítjük a honvédség társadalmi elfogadottságát.
ˇ rendezzük a polgári szolgálat szerepét úgy, hogy a sorkötelesek már a bevonulás előtt válasszanak a fegyveres és a polgári szolgálat között.

A Magyar Demokrata Fórum honvédelmi politikájában egyforma súllyal érvényesíti a nemzeti hagyományokat, a magyar katonai eszményeket és a korszerű hadseregek fejlesztésére érvényes követelményeket.

26. Külpolitika

A Magyar Demokrata Fórum, az első kormányzati ciklus tapasztalataival felvértezetten továbbra is az önálló magyar külpolitika elvét vallja. Elsőrendű fontosságot tulajdonít a nemzeti érdekek védelmének - beleértve az országunkon kívül élő magyarokét is. Tudja, hogy abban a történelmi és földrajzi térben, amelyben a magyarok népként élnek, létünk biztosítékát jelenti Magyarország külkapcsolatainak kiegyensúlyozott volta. Fölmérvén a II. világháború utáni tartós kiszolgáltatottságunkat, amelyet teljes mélységében megtapasztaltunk az 1956. évi szabadságharc kapcsán, s átérezvén a szovjet csapatok 1991. évi kivonulásának történelmi jelentőségét, az MDF Magyarország euro-atlanti

kapcsolódásának elkötelezett híve. Nemzetközi kapcsolatainak kimunkálása során arra törekszik, hogy összekapcsolódjék a világban zajló demokratikus folyamatokkal és törekvésekkel. Térségi politikája a kölcsönös előnyökre törekvő magatartásban testesül meg. A Magyar Demokrata Fórum leszögezi, hogy Magyarország mérete és nyitottsága szükségessé teszi a gazdasági diplomácia erőteljes fejlesztését és békés versenyen alapuló jelenlétünket a nagyvilágban. A külpolitika új és önálló területének tekintjük a Magyarországra települt multinacionális cégekkel való kapcsolattartást. Külpolitikájának alapelveit az MDF öt üzenetben hirdeti meg:

1.) nemzetmegtartó és szórványápoló, a nemzeti összefogást megvalósító tevékenység függetlenül politikai határoktól és viszonyoktól,
Ennek értelmében törekszünk arra, hogy a magyarok semelyik lakóhelye se kerüljön hátrányos helyzetbe, s a magyar nemzet minden tagjának lehetőségei közelítsenek egymáshoz. Törekszünk a magyar politikai erők olyan közös állásfoglalására - az ún. nemzeti minimumra -, amely rögzíti a nemzeti jelentőségű politikai alapelveket.

2.) egyértelmű kiérlelt európai elkötelezettség,
amely higgadtan számba veszi a helyzetünkben rejlő lehetőségeket és gátakat, s megfogalmazza nemzeti érdekeinket, majd törekszik azokat a földrész folyamataiba beilleszteni

3.) kölcsönös előnyökre törekvő, de ugyanakkor történelmi távlatban tervező szomszédsági és közel-térségi politika,
Feladatunk: Közép- és Kelet-Európa, sőt a balti országoktól a Balkánig húzódó birodalmi apálypart hiteles politikai erőinek kapcsolatépítése, s munkálkodás a térségünk fejlődését elősegítő törekvések összefogásán, felerősítésén. A Magyar Demokrata Fórum e célok támogatására kezdeményezte a térség rendszerváltoztató pártjait összefogó Közép Európai Demokrata Fórum létrehozását.

4.) kapcsolatépítés világunk minden, a közösségi akaratot kifejező, a népfelség elveit komolyan vevő mozgalmaival és szervezeteivel,
Bekapcsolódunk az emberi közösségek életminőségének javítását, azok fokozott részvételével elérni törekvő, a közügyeket áttekintően kezelő - demokratikus és demokratizálódó - mozgalmak, szerveződések világhálózatába. Az MDF az egyetlen magyarországi tagja az európai jobb-közép és kereszténydemokrata pártok szövetségeinek, az Európai Demokrata Uniónak és a Keresztény-demokraták Európai Uniójának.

5.) nyitás a világ nagy gazdasági térségeire.
Túl az Európa-központú szemléleten, saját önállásunk erősítése érdekében is kapcsolatot építünk a nagytérségekkel - a kölcsönös gyarapodást biztosító árucsere, tőkemozgás és személyáramlás révén.

Egy független állam - legyen akármilyen kicsi és nyitott - külpolitikája saját törekvéseinek eszköze. A külső körülményekhez ez igazítja a belső fejlődést. Hiba, ha nem veszi tekintetbe a környezetében - és reá is - ható nagy erőket, de hiba az is, ha nem aknázza ki lehetőségeit hanem egyszerűen enged a külső

hatásoknak. A nemzet igazi kormányának vállalnia kell a közös érdekek képviseletét külső tárgyalópartnerekkel szemben és mindenekfelett a nemzet összességének érdekeit kell képviselnie.

A következő kormány soron levő legfőbb feladata az integrációs folyamat levezénylése. Az idő azonban rövid az ország felkészítésére, s már csak ezért sem követhető a továbbiakban az az internacionalista-kozmopolita gyakorlat, amely a tárgyalópartner kívánságainak rögtön enged. A jelen kormány felfogása és ténykedése - alapvető közösségi tulajdon külföldi kézre juttatása, az agrárpiaci érdekek elhanyagolása, a népesség jólét, sőt tápláltsági állapotának lerontása, a központi intézkedések eredményeként a népességfogyás fölgyorsulása, s mindehhez az engedékeny tárgyalási magatartásunk - nem könnyíti meg az eredményes tárgyalásokat.

Minden nehézség ellenére Magyarország számára történelmi lehetőséget nyújt az európai fejlődésbe való visszakapcsolódás. Felelős kormány kezében ez megteremtheti egy olyan nemzetpolitika alapját, amely megállítja a magyar népesség testi-lelki leromlását és felszabadíthatja a bennünk rejlő alkotó erőket.

Az elmúlt 7 év eredményes törekvéseinek köszönhető, hogy Magyarország NATO tagsága elérhető közelségbe került. Ez biztonsági szempontból előnyös számunkra. A NATO hatalmak kedvező döntésében közrejátszott az ország stratégiai helyzetének felértékelődése is. Az MDF fontosnak tatja, hogy a magyar külpolitika, biztonságpolitika és a hadseregfejlesztés megfeleljen a tagságból adódó kötelezettségeknek.

Az Európai Unióhoz történő csatlakozás ugyancsak az ország jövőjét megalapozó kérdés számunkra. A felvétel iránti kérelmünket - a jelentősebb országok támogatásának megnyerése után - a Boross kormány ezért is nyújtotta be 1994-ben. Az MDF álláspontja szerint elsődleges, hogy az ország megfeleljen a csatlakozás feltételeinek. Az EU strukturális átalakítása, a közös valutarendszer, a döntéshozatal tervezett új elemei még nem mutatnak tiszta képet. Ezért a belépés időpontjának meghatározása helyett, a feltételek megismerése és az ország alkalmazkodóképessége kapja e törekvések során a nagyobb hangsúlyt.

Az MDF lényegesnek tartja, hogy mind a NATO, mind az EU belépésre meghívott ill. jelölt országok összefogása és közös fellépése a felvételeket hatékonyan segítse. Érdeke továbbá, hogy ha késéssel is, a környező többi ország is részese legyen az integrációknak. Az MDF pártoktól függetlenül fontosnak tartja, hogy e kérdéskörben az ország egyetemes érdekei érvényesüljenek.

Az MDF elsősorban a garanciális feltételek hiánya miatt a Szlovákiával és Romániával kötött alapszerződésekkel nem értett egyet. Mint érvényes nemzetközi szerződést azonban elfogadja és érvényesnek tekinti. Mindent elkövet annak érdekében, hogy az alapszerződésben foglaltakat betartsa és a szerződő féllel is betartassa. Ápolja és kezdeményezésekkel erősíti a szomszédsági jóviszony kialakítását.

27. Magyar nemzeti közösségek a szomszédságban

Kiindulópont: a magyar külpolitika különös sajátossága, hogy kettős érdekrendszert kell együtt és egyszerre képviselnie: a magyar állam és a magyar nemzet érdekeit. A kettő nem minden esetben esik egybe, nem választható el egymástól és nem állítható szembe egymással. Az euro-atlanti integrációs folyamatban a határon túli magyarság ügye nem csak és nem is mindig kisebbségi kérdés.
Cél: az adott európai politikai erőviszonyok és helyzet figyelembevételével integrálni a határon túli magyar nemzeti közösségeket és az általuk (is) lakott területeket az egyesülő Európában, a magyar lakta területek etnikai összetételének változatlan fenntartásával és ennek biztosításával annak érdekében, hogy a magyar közösségek és azok egyes tagjai is lakóhelyükön maradva keressék boldogulásukat, szabadon ápolva kapcsolataikat egymással és a Magyar Köztársasággal.

A magyar nemzet léte, fönnmaradása, egzisztenciális és kulturális állapota kívülről olyan mértékben veszélyeztetett, amilyen mértékben a magyar lakta földrajzi peremvidékek anyagi és szellemi állapota veszélyeztetett. E sajátos helyzetből kiindulva az MDF 1990-ben megkezdte annak a jogi, gazdasági, állam- és közigazgatási szerkezetnek a kiépítését, amely a civil szervezetek kiépülésének támogatásával együtt kívánta a valós kapcsolatrendszer átfogó működését biztosítani. Ez az építő, építkező folyamat 1994-ben megtört, s mára az a választási ígéret látszik megvalósulni, miszerint a jelenlegi nagyobbik kormányzópárt elnöke csupán 10 millió állampolgár gondját kívánja szívén viselni.

Az MDF az 1998-as választások után - ismét hatalmi tényezőként - a következőkkel jellemezhető magyar politikát kívánja folytatni:

1) Magyarország euro-atlanti csatlakozási folyamatai a határon túli magyar politika mozgásterében is új feltételeket teremtenek. Az új kormány feladatának kell tekintse az autonómia-törekvések (közigazgatási, gazdasági, kulturális stb. önrendelkezés koncepciók) támogatását, és az anyaország alkotmányos felelősségének érvényesítése érdekében a magyar-magyar párbeszéd intézményesítését is a Nemzeti Egyeztető Tanács életre hívásával. Szükséges e mellett olyan törvény háttér kialakításának megkezdése, amely a piacbővítéssel, a hozzá kapcsolódó szellemi exporton át a határon túli magyar nemzeti közösségek felértékelődését is elősegíti (informatika, távközlés, banki szféra, privatizáció, ipari- és agrárvállalkozások), annak érdekében, hogy hazánk már a megfelelő törvény háttér kiépítésével kerüljön be az Európai Unióba.

2). Az új határon túli magyar politika megfelelő pénzügyi alapjai a mindenkori magyar költségvetés törvényben meghatározott százalékával biztosítandók.

3). A határon túli magyar nemzeti közösségek érdekeinek minden törvényhozási és kormányzati döntés-előkészítésben meg kell jelenniük, ebből adódóan a kormányzati-intézményi struktúra is módosul. Az új kormány, új határon túli magyar politikájának, megfelelő nyilvánosságpolitikával kell párosulnia.

Az MDF-re a határon túli magyarságnak is szüksége van!

28. Nyugati magyarság

A nagyvilágban élő - nem őshonos - magyarság helyzete az MDF politikájában a nemzetstratégia kiemelkedően fontos alkotóeleme. Nagyon sajnáljuk, hogy a csillogó rendezvények és hangzatos kijelentések ellenére az emigráció ügykezelése is a határon túli magyarokéhoz hasonló sorsra jutott.

Az MDF nagyra becsüli az emigráció sok évtizedes nemzetfenntartó munkáját és felhalmozott tapasztalatait. Támogatja a világ magyarságának bekapcsolódását Magyarország kulturális, tudományos, gazdasági és politikai vérkeringésébe. Az MDF minden magyar állampolgár számára - beleértve a kettős állampolgárokat, bárhol éljenek is - biztosítani kívánja a közéletben való részvétel jogát, nem utolsó sorban a szavazati jogot. Ezért növelni kívánja és támogatja a Magyarok Világszövetségének közéleti szerepét.

V. Összegzés

A Magyar Demokrata Fórum közreadott programját tanulmányok és munkaanyagok egészítik ki. Ezek részletesen tartalmazzák a jövőre vonatkozó feladatokat. Az MDF által vállalt feladatok pénzügyi, költségvetési forrásokat igényelnek. Olyan mértékben lehet a programot megvalósítani, amilyen mértékben a források rendelkezésre állnak. Ezért az MDF a források tartós, kiszámítható növekedésére törekszik. Ezért is fontos a gazdasági eszköztár reális számbavétele, a túlzásoktól és egyensúlyzavaroktól mentes prognózis készítése. Az MDF annak is tudatában van, hogy külső tényezők kedvező vagy kedvezőtlen alakulása az ország gazdasági teljesítményét jelentősen befolyásolják.

Az MDF e megfontolások alapján évi átlagban 4-5%-os exportvezérlésű gazdasági növekedéssel számol. Ennél magasabb átlagos növekedés - eltekintve váratlanul kedvező nemzetközi gazdasági környezettől - az egyensúlyi zavarok veszélyét idézheti elő. A közkiadások kényszerű növelése, a bérek és nyugdíjak javítása az infláció csökkenéséhez fűződő várakozásokat is kétségessé teszi. Az MDF az infláció évi átlagban 20 %-os csökkenést megfelelő teljesítménynek tartja.

A gazdasági növekedés útján teremtődő többletforrás, kamatterhek csökkenése, az adóalapok szélesítése és a feketegazdaság fékezése lehetővé teszik a programban szereplő célok fokozatos megvalósítását.

A Magyar Demokrata Fórum, amikor " Rendet, Biztonságot és Gyarapodást " ígér, nagy súlyt helyez az ország nyugalmának megteremtésére. Elítéli a botrányokkal terhes közéleti viszonyokat, a magán és közbiztonság egyre szélsőségesebb romboló jelenségeit. Végrehajtja a programjaiban szereplő változtatásokat, fellép a szűklátókörű és szakszerűtlen kormányzati munka hátrányos hatásaival szemben. Eléri az életkörülmények fokozatos javítását és alapvetően javítja a lakosságot szolgáló közintézmények működési feltételeit. Különösen a közszolgálatban erősíti a fegyelmet és a szervezetekkel és intézményekkel szemben szigorúbb követelményeket támaszt. Ezzel is emelni kívánja a közszolgálatban dolgozók anyagi és erkölcsi megbecsülését.

A Magyar Demokrata Fórum független Magyarországot akar, amelyik szuverén döntéssel és a magyarság érdekeit szolgáló módon lép át a következő évezredbe.

Vissza az előző oldalra